

Mladi »klovni« proti potratam v vojaškem sektorju

V Naborjetu podpis pisma o nameri za oblikovanje mreže o trijezičnem izobraževanju

Projekt Jezik: brošura in zgibanka o dvojezičnosti

Štmarvski plaz saniran

Primorski dnevnik

SOBOTA, 5. NOVEMBRA 2011

št. 262 (20.277) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Kar dva komisarja za nadzor Italije

ALJOŠA GAŠPERLIN

Evropska unija zahteva od Italije nujne ukrepe za zaježitev krize, ki se iz Grčije hitro širi po Evropi. Italijanska vlada pa se še vedno obotavlja. O tem, da je zdaj nujna predvsem kredibilnost države, čivkajo že vrabci na strehah.

Ponedeljkov ministrski svet ni odobril takih sklepov, da bi pričrli mednarodne trge in prispevali k reševanju krize, ki je po besedah samega predsednika republike Giorgio Napolitana že izredno huda. Še dobro, da je novi predsednik Evropske centralne banke Mario Draghi znižal obrestno mero evra, zaradi česar so borze (in ne samo borze) začasno zadihale. Mednarodni denarni sklad in sama EU pa bosta v zvezi z Italijo odslej redno preverjala, ali Rim izvaja dogovorjeni program. Italijo bosta skratka nadzorovala kar dva komisarja.

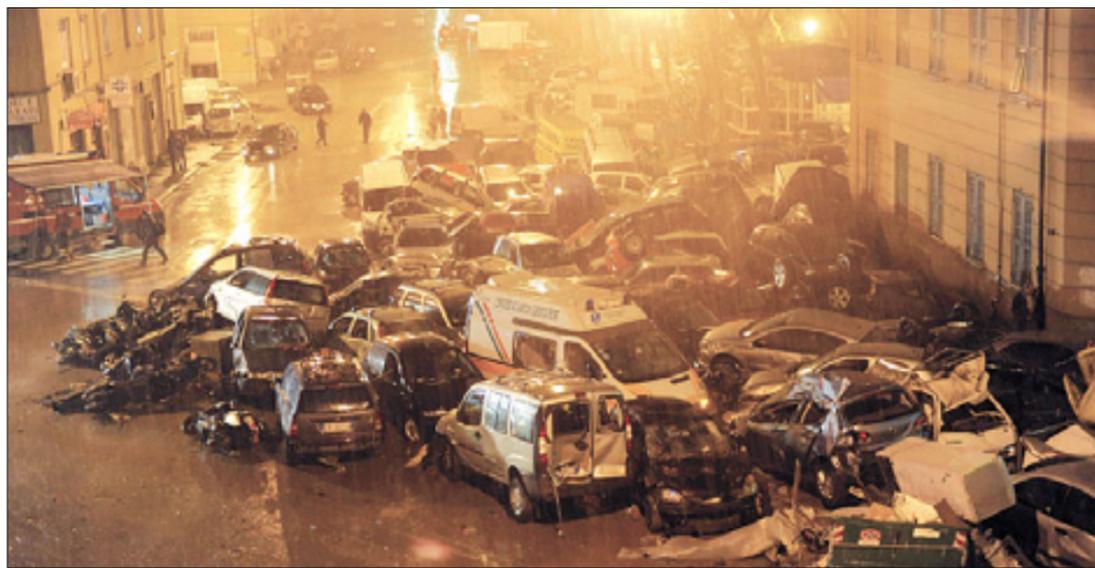
Italijanski premier Silvio Berlusconi je včeraj iz Cannese sporočil, da je Italija bogata država, v kateri so vse restavracije polne, ljudje gredo na počitnice, tudi vozovnice za letala je težko dobiti. Take besede so morda v preteklosti lahko tudi koga zavedle, toda danes dvomi v to verjetno tudi sam premier. Najbrž dobro ve, da se je njegova politična pot končala, vendar tega noče sprejeti in ne bo popustil do zadnjega. Pa čeprav bo na ta način še bolj oškodoval lastno državo in tudi samo Evropo.

Če bi premier res želel prispevati, da se država reši pred najhujšim, bi moral prvi poskrbeti za kredibilnost sebe in vlade, ki ji predseduje. Zatrjevati, da krize v Italiji ni občutiti, ker da so restavracije polne in letalski listki razprodani, pa res ni najboljši način.

ITALIJA - V trinajstih urah se je zlilo padavin za tretjino leta

Vremenska ujma opustošila Genovo

»Cunami« zahteval najmanj šest življenj, med žrtvami dva otroka

GENOVA - Včeraj se je od polnoči do 13. ure na Genovo zlilo okrog 300 milimetrov vode, se pravi približno toliko, kot povprečno znašajo padavine v tretjini leta. In tako so vsi vodotoki, ki tečejo na območju mesta, prestopili bregove oz. bruhnili izpod tal, saj so večinoma pokriti. Naenkrat je mesto zajel val vode, nekakšen cunami. Ujma je zahtevala najmanj šest življenj, med temi življenji dveh otrok, nekaj ljudi pa še pogrešajo.

Vse žrtve so našli v hišah in cestah ob strugi hudournika Ferreggiana, ki se je razdijal v četrti Quezzi. »To je tragedija, ki jo je bilo v tej obliki nemogoče napovedati,« je zatrdira genovska županja Marta Vincenzi, ki je dodala, da so hudournik redno urejali in vzdrževali. Sicer pa ujme ni še konec, saj je za danes in jutri predvideno celo poslabšanje vremenskih razmer.

Na 5. strani

ŠZ SLOGA Praznovali 40-letnico ustanovitve

OPČINE - Športno združenje Sloga je včeraj zvečer v Prosvetnem domu na Opčinah praznovalo pomemben jubilej, štiridesetletnico delovanja. Pred številnimi odbojkarji, športniki in gosti je slavnostni govor imel profesor in dolgoletni trener Sloge Franko Drasič. Kulturni spored so sooblikovali Moška vokalna skupina sv. Jerneja z Opčin, Moška vokalna skupina Lipa iz Bazovice, Uopenska mularija in glasbena skupina Open hackers.

VRH G20 - Dogovor o krepitvi IMF in optimizem glede rešitve evra Italijanske javne finance tudi pod drobnogledom IMF

CANNES - Vrh skupine 20 najpomembnejših svetovnih gospodarstev (G20) se je včeraj po mnenju sodelujočih sklenil optimistično. Voditelji so dosegli dogovor o povečanju sredstev Mednarodnega denarnega sklada (IMF) ter potrdili seznam 29 globalnih sistemskih bank, za katere bo veljal poseben nadzor. Ob tem verjamejo, da bo Evropa uspela razrešiti svoje težave. Italija je pozvala Mednarodni denarni sklad (IMF), naj spremlja izvajanje njenih ukrepov za ureditev jav-

nih financ in uresničevanje reform, je včeraj v Cannesu povedal predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso. Kako bo Rim napravil domačo nalogo, bo sicer spremljala tudi EU. Italijanski premier Berlusconi (nas liki) pa je ob koncu vrha zanikal trditve, da je njegova vlada pred razpadom. "Imamo trdno vlado in bomo še naprej vodili državo. Ne vidim nobenih drugih osebosti, ki bi bile sposobne dostojanstveno predstavljati Italijo," je dejal.

Na 22. strani

POHIŠTVO MOBIL FURIO ARREDAMENTI

POHITITE Z UGODNIM NAKUPOM

NA NOVE RAZSTAVLJENE KOLEKCIJE

OD 20% DO 50% POPUSTA

TRST - ULICA GIULIA 38

TEL. 040-0640123 / FAX 040-0640126

Deželna industrija se spet upočasnjuje

Na 4. strani

Svetnika EL iz Bilčovsa pri SSK v Repentabru

Na 8. strani

Na Proseku se začinja praznik sv. Martina

Na 10. strani

Primarne volitve so za Gorico priložnost

Na 15. strani

Predsednik senata v Redipulji in Gorici

Na 16. strani

START sport

OD DANES PROMOCIJSKA PRODAJA

Dunajska cesta 31, OPČINE 040 213193

ODPRTO TUDI V NEDELJO Z NOVIMI KOLEKCIJAMI

promocijske cene do -20%

Sail Sistiana SPORT E TEMPOLIBERO

S.S.14 Sesljan 59, Ts, 040.291074 nedelja 15.30-19.30 www.sailsistiana.it

NABORJET - Predstavniki Slovenije, FJK in Koroške podpisali pismo o nameri

Odslej čezmejna mreža za trijezično izobraževanje

Predstavljala bo institucionalno streho za vse projekte na tem področju - Danes v Čajni posvet o večjezičnosti

NABORJET - Drei-Tre-Tri: tako je ime izobraževalni mreži, ki bo predstavljala skupno streho za vse projekte, ki se bodo ukvarjali s čezmejno mobilnostjo in trijezičnim izobraževanjem med Italijo, Slovenijo in Avstrijo. Pismo o nameri, s katerim so ustanovili mrežo, so včeraj v Beneški palači v Naborjetu podpisali vodja Službe za mednarodno sodelovanje pri Ministrstvu za šolstvo in šport Republike Slovenije Roman Gruden, deželni odbornik Furlanije Julijske krajine za šolstvo Roberto Molinaro in referent za šolstvo Dežele Koroške Uwe Scheuch.

Podpis pisma o nameri je bil osrednji dogodek včerajšnjega sestanka mreže v okviru projekta Izobraževanje brez meja (Esco), katerega cilj je do leta 2013 oblikovati trijezični učni načrt za bodoče t.i. razrede Alpe-Adria, katerih značilnost bo, da bodo mobilni, saj bodo delovali na podlagi izmenjave med dijaki, pripravniki in profesorji, in trijezični, saj bo pouk potekal v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku. Projekt se že nekaj mesecev izvaja z analiziranjem posameznih šolskih sistemov v Sloveniji, Avstriji in Italiji in usposabljanjem šolnikov, trijezični učni načrt, ki bi nastal iz tega, pa bi obsegal področja jezikov, naravoslovja, informatike, matematike, humanističnih ved, športa in umetnosti, po letu 2013 pa bi ga razširili še na vsa ostala področja za prva dva letnika čezmejne razrede. Med cilji je tudi uvedba mednarodne diplome.

Projekt Izobraževanje brez meja ni prva pobuda na področju trijezičnega izobraževanja, saj je npr. že leta 2005 stekel projekt Tri roke, ki pa je bil namenjen otroškimi vrtcem, tako da je zdaj prišlo do nadaljevanja oz. nadgradnje dosedanjega dela. Za uspešno izpeljavo projekta pa je potrebna izobraževalna mreža, ki bo zaživela prav na podlagi včeraj podpisanega pisma o nameri in se ne bo razpustila s koncem projekta leta 2013, ampak bo še naprej predstavljala institucionalno streho za vse tovrstne projekte. Delovanje mreže bo usmerjeno med drugim v spodbujanje izmenjave med dijaki, pripravniki in profesorji ter v preučevanje primerov dobre prakse v vseh treh državah.

Ob podpisu pisma o nameri je včeraj sočasno steklo tudi srečanje skupine sedemdesetih šolnikov iz Italije, Slovenije in Avstrije, ki so sodelovali v okviru delavnice, posvečenih večjezičnemu izobraževanju, danes pa se bodo v Čajni na avstrijskem Koroškem udeležili posveta na temo Gradimo večjezičnost - izkoristimo potenciala, nadgradimo strukture.

Pismo o nameri so podpisali (z leve) Uwe Scheuch za Koroško, Roberto Molinaro za FJK in Roman Gruden za Slovenijo

SLOVENIJA - Predstavitve kandidatov in programov SDS v volilni boj z 88 kandidati, Zares za dvig zgornje stopnje DDV

Z Janšev SDS tudi štirje kandidati Popovičevega Aviona - LDS volilno kampanjo začela na spletu

LJUBLJANA - Slovenske demokratska stranka (SDS) je včeraj na Brdu pri Kranju predstavila kandidate za decembrske predčasne volitve in tudi volilni program. Na listi je 88 kandidatov, med njimi je 32 žensk, 15 kandidatov je mlajših od 31 let. Med kandidati so tudi Žiga Turk, Marko Pogačnik, Andrej Šircelj, Dimitrij Rupel, Dragutin Mate in evropska poslanka Milan Zver ter Romana Jordan Cizelj. Predsednik SDS Janez Janša bo kandidiral v četrti volilni enoti v istem okraju kot na dosedanjih volitvah.

Skupaj s SDS bo kandidirala tudi stranka koprškega župana Borisa Popoviča Avion. Popovič sicer ne bo kandidiral, bodo pa na listi stranke kandidirali štirje kandidati Aviona. Program SDS po njegovi oceni "razume današnji čas". Kot je še povedal Popovič, je pred kratkim dobil nov županski mandat. Po njegovih besedah bi bilo neodgovorno, da bi to funkcijo zamenjal za poslanski položaj, saj lahko Koprju da več kot župan. Bo pa po svojih močeh pomagal stranki SDS.

Kar zadeva program, pa so v SDS prepričani, da so z ekipo, preizkušeno doma in v Evropi, sposobni v prvih 100 dneh narediti najnujnejše. "Stanje v Sloveniji bo konec leta tako resno, da nova vlada ne bo imela pravice zahtevati 100 dni miru, da se ministri vplejejo v delo," je že dan pred predstavitvijo kandidatne liste opozoril Janša. Vsi ukrepi, ki jih nameravajo sprejeti, imajo za cilj, da se v slovensko gospodarstvo in med ljudi čim prej začne vračati optimizem, da začnejo v gospodarstvu nastajati nova delovna mesta, da poraste splošna blaginja in da začne Slo-

venija delovati kot pravična država, je še dejal predsednik SDS.

Svoja programska izhodišča je včeraj predstavila tudi stranka Zares. Pri virih za investicijski zagon Zares predlaga dvig zgornje stopnje DDV za do dve odstotni točki, je izpostavil predsednik stranke Gregor Golobič. V programu je poleg investicijskega zagona izpostavil še vzpostavitev novih delovnih mest in zausstavitve povečevanja neenakosti med prebivalci. Država mora imeti v kriznem času aktivno vlogo pri oživljanju gospodarske aktivnosti, je še poudaril Golobič in dodal, da mora imeti država tudi vlogo investitorja, ki vlaga v okolje, da se gospodarska aktivnost izvije iz krčca.

Golobič se zavzema tudi za prodajo državnega deleža v NLB, Zares pa zavrta kampanjo, da pot okrevanja vodi le prek znižanja davkov. "Ne vidimo pravih razlogov za znižanje davkov. Pomembna prioriteta je nižanje obremenitev dela, to pa je nujno povezano z uvedbo novega dohodninskega razreda," je poudaril Golobič. Zares predlaga tudi omejitev razlike med najvišjo in najnižjo plačo v podjetjih na 10:1. Predlagajo tudi dohodninsko razbremenitev srednjega razreda in višjo obdavčitev najbogatejših, izpostavljajo pa tudi uvedbo davka na finančne transakcije.

V LDS so volilno kampanjo začeli s spletno konferenco na temo Ženske so zakon, na kateri so med drugim odprli vprašnji majhne številke žensk v politiki in nasilja nad ženskami. Na spletni konferenci, ki jo je povezovala predsednica stranke Katarina Kresal, so med drugim sodelovali še nekateri drugi kandidati in kandidatke za volitve v DZ.

Umrli bančnik in starosta slovenske levice Niko Kavčič

LJUBLJANA - V ponedeljek je umrl slovenski bančnik ter starosta slovenske levice Niko Kavčič, je za STA potrdil njegov nečak, predsednik državnega sveta Blaž Kavčič. Družina je želela informacijo o smrti Nika Kavčiča ohraniti zase, tudi pogreb bo v najožjem družinskem krogu, je pojasnil Blaž Kavčič.

Niko Kavčič se je rodil 7. decembra 1915 v Škofji Loki. Leta 1937 se je zaposlil v Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani in kasneje v Beogradu. Leta 1941 se je vključil v NOB, od leta 1942 je delal v partizanski tehniki in bil med vodilnimi v varnostni službi na Gorenjskem. Kot so pred leti zapisali v Mladini, je do leta 1955 je delal v gospodarskem oddelku udbe.

Za tem se je vrnil v bančniško vodo. Med leti 1955 in 1963 je bil direktor Komunalne banke Ljubljana, med leti 1960 in 1963 tudi generalni direktor centrale Narodne banke v Ljubljani. Do leta 1965 je vodil Splošno gospodarsko banko SRS, nato je bil namestnik generalnega direktorja Jugobanke v Beogradu, predsednik Združenja bank Slovenije (1967) in generalni direktor Kreditne banke in hranilnice Ljubljana (1969-1972). Kavčič je organiziral združitve bank v Sloveniji v okviru Ljubljanske banke.

Leta 1972 je bil odstavljen z vrha Ljubljanske banke, postal disident in konec 80. let tudi politični mentor tedaj perspektivnih mladincev Janeza Janše in Igorja Bavčarja. Med letom 1972 in 1990 je bil v politični nemilosti.

V 80. letih prejšnjega stoletja sta takratna novinarja in kasnejša politika Janša in Bavčar po njegovih zapiskih pripravila in izdala spomine nekdanjega predsednika izvršnega sveta Staneta Kavčiča. Leta 2001 je izdal obširno avtobiografijo z naslovom Pot v osamosvojitve.

Leta 2006 je od tedanjega predsednika republike Janeza Drnovška prejel državno odlikovanje zlati red za zasluge za njegovo partizansko delovanje na Gorenjskem, ki se je začelo leta 1941, še posebej za njegov spopad z Gestapom in za povojno graditev gospodarske in finančne samostojnosti Slovenije.

Veljal je za starosta slovenske levice in tako februarja lani razburil z izjavo, da je treba zamenjati vodstvo LDS in da določeni krogi razmišljajo o osvežitvi levice in celo o poskusu zamenjave premierja Boruta Pahorja. (STA)

LJUBLJANA - Srečevanje podjetij in nevladnih organizacij ter njihovo medsebojno sodelovanje v obliki donacij

Uspešen prvi slovenski forum donatorstva

Forum je organizirala ustanova ZSU v sodelovanju s številnimi partnerji - Med medijskimi partnerji tudi Primorski dnevnik

LJUBLJANA - V organizaciji Ustanove ZSU - Združenja slovenski ustanov in partnerstvu z ostalimi horizontalnimi mrežami slovenskih nevladnih organizacij se je zelo uspešno odvil 1. Slovenski forum donatorjev, platforma, namenjena srečevanju podjetij in nevladnih organizacij ter njihovega medsebojnega sodelovanja v obliki donacij. Uvodne predstavitve so po eni strani pokazale tesno zvezo med ekonomsko uspešnostjo in količino sredstev, ki jih uveljavljata mednarodna podjetja donirajo nevladnim organizacijam in preko njih vlagajo v trajnostni razvoj.

A žal je po drugi strani posnetek stanja razkril razmeroma nizko raven kulture donatorstva v Sloveniji v primerjavi s podobno razvitiimi državami v sosesčini. Darovalci - predvsem kadar gre za podjetja - donacijo še vedno večinoma razumejo kot kratkoročen poslovni odnos z jasno merljivimi, marketinško-prodajnimi cilji. V tej luči tudi presejejo rastočo množico prošenj, ki jih na najuspešnejša slovenska podjetja pogosto brez vnaprej pripravljene strategije naslavljajo nevladne organi-

zacije. Vlada kot tretji partner bi v trenutno stanje sicer lahko posegla s korekcijo davčne politike in stimulacijami, a se po drugi strani tudi sama ukvarja s pomanjkanjem sredstev.

Prvi Slovenski forum donatorjev je na srečo razkril, da je to hkrati tudi le zelo splošna slika in je mogoče najti mnoge odlične prakse tako na področju strateškega pristopa podjetij k doniranju, kakor tudi sistematičnega in načrtovanega »fundraisinga« s strani nevladnih organizacij. Podjetje Riko je tako dokazuje, kako velike učinke na prepoznavnost v lokalnem kakor tudi v širšem okolju lahko ima poglobljen premislek o tem, komu in kakšen namen podariti donatorska sredstva. Da načrten pristop k zbiranju sredstev na »prostem trgu« in ne le na domačih ali mednarodnih razpisih prinaša rezultate tudi nevladnim organizacijam, saj jim zagotavlja večjo finančno neodvisnost, je z uspešno akcijo ilustrirala Slovenska znanstvena fundacija.

Temeljna ugotovitev foruma je tako torej, da dobrih praks očitno ne manjka.

Voditelji prvega Slovenskega foruma donatorstva

Bolj kot to je potreben aktivnejši pristop k promociji donatorstva kot najučinkovitejšega načina za ustvarjanje tesnejših stikov z okoljem, v katerem podjetja delujejo in hkrati kot najboljše dolgoročne investicije v trajnostni razvoj. Forum je v tem pogledu le prvi korak. Kako zelo je bil potreben, kažejo tudi odzivi nevladnih or-

ganizacij.

Direktor CNVOS Goran Forbici je tako med drugim čestital kolegom iz Združenja slovenskih ustanov in se jim zahvalil, da so sprožili to izjemno dragoceno pobudo. »Verjamem, da bo kot platforma za sodelovanje med gospodarstvom in nevladnimi organizacijami forum, ko bo sce-

la zaživel, odločno pripomogel k izboljšanju vsega omenjenega in da bo tako predstavljal pomembno orodje za krepitev slovenskih nevladnih organizacij in pozitivnih družbenih učinkov našega delovanja,« je še dejal.

Zato drugi Slovenski forum donatorjev vseskor bo. Še prej pa sklepi in ugotovitve prvega, kaj lahko nevladne organizacije same že danes naredimo za dvig ravni kulture doniranja.

Nosilec projekta je Združenje slovenskih ustanov - fundacij, partnerji so Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij - CNVOS, Zveza društvenih organizacij Slovenije ZDOS, Mreža zasebnih zavodov - SKUP in Inštitut za razvoj družbene odgovornosti - IRDO, v sodelovanju z Nemško gospodarsko zbornico - IHK in Ustanovo Imago Sloveniae - Podoba Slovenije. Medijski pokrovitelji so RTV SLO, POP TV, Radio Študent, Radio SI, Primorski dnevnik, TV Novo mesto, Sigic, Odzven, napovednik.com, Studio 12, medijski donator pa časnik Finance.

Prvih 10 let Okusov Krasa

stran pripravila **tmedia**

V znamenju specialitet iz svinjine

Jedilniki v gostilnah (z rezervacijo) in proizvodi v pekarnah in trgovinah tudi po 6. novembru 2011

Informacije o jedilnikih in ostali ponudbi: Slovensko deželno gospodarsko združenje Trst, tel. 04067248 - www.triesteturismo.net, www.sdgz.it

Okusi Krasa še naprej

Okusi Krasa slavijo 10 let. Zadnje tri tedne, od 15. oktobra do nedelje, 6. novembra, potekajo večeri in otvoritve razstav v lokalih na Tržaškem in Goriškem. Po uradnem zaključku glavnih prireditev lahko še dobite v sodelujočih gostilnah (z rezervacijo) letošnje menije s svinjino in "Krožnikom Okusi Krasa 2011" - klobaso. Tudi v trgovinah in pekarnah so še na razpolago domači proizvodi, sladice, in letošnji kruh iz domače moke mlete na mlinški kamen.

Pri prireditvi nastopa 15 gostiln, 5 pekarn in 12 trgovin jectiv in vinotek, ki so tu obeležene. Kulinarčno ponudbo, kot je že tradicija, dopolnjujejo "kotički tipičnih proizvodov" v gostilnah in ostalih obratih, kjer se dobi vino, olje, sir, med, sadje, zelenjavo, konfete...

V sodelovanju s fotokrožkoma "Fotovideo Trst 80" in "Skupina 75" iz Gorice so vse do 11. decembra na ogled fotografije in umetniške razstave na številnih lokacijah: restavracija Pesek na Pesku, Javni občinski urad, restavracija Diana in gostilna Veto na Opčinah, Društveni gostilni na Kontovelu in v Gabrovcu, gostilne Guštin v Zgoniku, Bita v Križu in Sardoč v Prečniku ter Lokanda Devetak na Vrhu sv. Mihaela na Goriškem.

Vodiči "Curiosi di natura" iz Trsta, Sprejemnega centra Gradina (Rogos) iz Doberdoba ter društva "Juli@est" in muzeja prve svetovne na Debeli griži na Vrhu sv. Mihaela, prirejajo še naprej (in po naročilu za skupine) izlete po tržaškem in goriškem Krasu ter po poteh prve svetovne vojne. Kdor želi, lahko še naprej koristi tudi servis za varen povratek po večerji, to je popust pri najemu vozila s šoferjem NC-Quick preko rezervacije v gostilni.

Ta konec tedna je na razpolago v sodelujočih gostilnah knjiga "10 LET DOBROT", ki smo jo pripravili ob 10-letnici Okusov Krasa. Le-ta dokumentira desetletno pot in izkušnje enogastromonske pobude, pri kateri je doslej sodelovalo 40 gostiln in ravno toliko pekarn in trgovin.

Okuse Krasa prireja Slovensko deželno gospodarsko združenje s pomočjo Trgovinske zbornice iz Trsta, Dežele Furlanije Julijske krajine in Pokrajine Trst. Informacije o jedilnikih, obratih, proizvajalcih, večerih, razstavah in ekskurzijah se dobi na spletni strani www.triesteturismo.net, tel. 0406724824.

Okusi Krasa 2011

GOSTILNE

Bak, Pesek 2, Dolina, Tel. 0409220286, tomberdan@gmail.com

Pesek, Pesek 69, Dolina Tel. 040226294, www.hotelpesek.it, info@hotelpesek.it

El Fornel, Trst, ul. dei Fornelli 1, Tel. 0403220262, www.elforneltrieste.com

Montecarlo, Trst, ul. S.Marco 10, Tel. 040662545, montecarloemilio@yahoo.it

Diana, Opčine (TS), Narodna ulica 11, Tel. 040211176, ristorantediana@yahoo.it

Veto, Opčine (TS), Proseška ulica 35, Tel. 040211629, katjabiz@libero.it

Društvena gostilna Kontovel, Kontovel 152 (TS), Tel. 040225168, 3661446272, dan.rock@ymail.com

Križman, Repen 76, Repentabor, Tel. 040327115, www.hotelkrizman.eu

Guštin, Zgonik 3/A, Tel. 040229123, www.gustintrattoria.com

Društvena gostilna Gabrovec, Gabrovec 24, Zgonik, Tel. 040229168, trattoriagabrovizza@gmail.com

La Lampara, Križ 144 (TS), Tel. 040220352, www.la-lampara.net

Bit, Križ 16 (TS), Tel. 0402209058, bita.ljudskidom@gmail.com

Gruđen, Šempolaj 49, Devin Nabrežina, Tel. 040200151, www.myresidence.it

Sardoč, Prečnik 1/b, Devin Nabrežina, Tel. 040200871, www.sardoc.eu

Lokanda Devetak, Vrh sv. Mihaela, Brežiči 22, Sovodnje ob Soči, Tel. 0481882488, www.devetak.com

TRGOVINE JESTVIN

Enoteca Bischoff, Trst, ul. Battisti 14, Tel. 040630885, ul. Mazzini 21, Tel. 040631422

Mezgec Ervin, Trst, ul. Risorta 1, Tel. 040308878

Kmetija Debelis, Trst, Ponterosso - ul. Ventura 29, Tel. 3473648630, 040814225

Bar X, Trst, ul. Coroneo 11, Tel. 040634666

La Portizza, Trst, Borzni trg 5, Tel. 040365854

Il frutteto - Marchesich Claudio, Trst, Largo Piave 3, Tel. 040360146

Kavarna Vatta, Opčine (TS), Narodna ulica 38, Tel. / Fax 040215313

Conad, Opčine (TS), Dunajska cesta 61, Tel. 040215433

Despar Slavec, Opčine (TS), Dunajska cesta 9/8, Tel./Fax 040212197, Padriče 37 (TS), Tel. 040226879

Bon Bon & Chocolate, Trst, ul. Carducci 27, Tel. 040660380

- Gorizia, ul. Garibaldi 6, Tel. 0481537430

Jestvine Kukanja, Nabrežina 106/b, Tel./Fax 040200172

Gradina Sprejemni center, Doberdob, Pot na Dol 32, Tel./Fax 0481784111, 3334056800

PEKARNE

Pekarna slaščičarna Ota, Dolina, Boljunec 66, Tel./Fax 040228253

Pekarna slaščičarna Žetko Leo - ex Gasperi, Trst, ul. Carducci 39, Tel. 040636244

Pekarna slaščičarna Čok, Opčine (TS), Dunajska cesta 3, Tel. 040213645

Pekarna slaščičarna Bukavec, Prosek 160 (TS), Tel. 040225220

Pekarna slaščičarna Bar - Il fornaio - Cozzutti Claudio, Gorica, ul. Garzarolli 195, Tel. 0481521522 / fax 040524356

Društvena gostilna Gabrovec

Velika dvorana - Vrt
Parkirni prostor

Gabrovec 24, Zgonik (TS)
Tel: 040/229168
trattoriagabrovizza@gmail.com

Novost: sveži tartufi, divjačina,
mesne specialitete

ZAPRTO V PONEDELJEK

SARDOČ
Gostilna

PREČNIK 1/b
Tel. 040 200871 - Fax 040 201267 - info@sardoc.eu - www.sardoc.eu

Zaprto v ponedeljek in torek

PEKARNA SLAŠČIČARNA PAOLO BUKAVEC

domači krub, krub z orebi, krub z ocvirki, štrudelj iz brušč in grozdja, skutin štrudelj, štrudelj z medom in orebi, pebranova potica, kraške kremne rezine...
ob petkih in sobotah faneli z dušo

Dve prodajalni: Prosek, 160 in Prosek, 138 / Tel. 040/225220
V NEDELJO SLAŠČIČARNA NA KRŽADI ODPRTA

Restavracija Diana

Opčine - Narodna 11
tel. 040211176, 040211646

BITA GOSTILNA PICERIJA

Križ 401
TEL. 040-2209058

URNIK:
11.00-14.00
18.00-24.00

ZAPRTO OB PONEDELJKIH IN TORKIH
ZAŽELJENA REZERVACIJA

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123

www.gustintrattoria.com/info@gustintrattoria.com

Restavracija Gruden

Šempolaj 49
Tel. 040.200151

Zaprto ob ponedeljkih in torkih

pizzeria - bar - gostilna
»VETO«
DEBENJAK NADA snc

peč na drva

TIPIČNE DOMAČE JEDI
DIVJAČINA

OPČINE - Proseška ulica 35 - Tel. 040.211629 - ob torkih zaprto

NCCQUICK di Calzi Andrea
NAJEM VOZILA S ŠOFERJEM
Padriče 205, Bazovica (TS)

»VAREN PRIHOD IN POVRATEK PO VEČERJI«

Popust pri najemu vozila s šoferjem z rezervacijo v vseh gostilnah Okusov Krasa

Informacije in naročila: tel. +39 3466301980, eposta.nccquick@gmail.com

MARKET Kukanja

NABREŽINA 106/B
Tel. 040.200172

SLAŠČIČARNA GASPERI ŽETKO LEO

slaščice

kruh

Ul. Carducci 39 TS, tel. 040/636244

EVRO
1.3773 \$ 0,0

GIBANJA - Po konjunktorni raziskavi deželne Confindustrie FJK

V tretjem četrletju rahlo izboljšanje proizvodnih trendov

Lansko oživljanje gospodarstva se je letos upočasnilo, opozarja Calligaris

TRST - Kazalniki dejavnosti proizvodnih sektorjev v Furlaniji-Juljski krajini so tudi v tretjem četrletju 2011 potrdili rahlo izboljšanje oziroma trend, ki se je začel konec leta 2009, a se je letos upočasnilo. To je glavna ugotovitev v redni trimesečni konjunktorni raziskavi deželne Confindustrie, ki je v letošnjem tretjem četrletju vzela v pretres podjetja s skupaj okrog 23.000 zaposlenimi.

Negativni predznaki v primerjavi z drugim četrletjem po oceni organizacije deželnih industrijcev niso pretirano vznemirljivi, saj kažejo na fiziološko upočasnjevanje proizvodnih dejavnosti zaradi poletnih dopustov v juliju in avgustu. Znižanje kazalnikov ni zelo veliko, zmanjšanje izvoza pa se je ustavilo pri vrednostih, ki so nekoliko nad ničlo.

Tako je kazalnik proizvodnih dejavnosti v tretjem četrletju spet negativen, saj je od +5 odstotka v drugem četrletju zdrsnil na -3,3 odstotka; enako se je zgodilo s celotno prodajo, ki se je znižala za 1,4 odstotka, in to zaradi močnega zmanjšanja prodaje na domačem trgu (-7,40%). Prodaja na tuje trge je ostala sicer s pozitivnim predznakom (+2,4%), vendar se je zmanjšala v primerjavi z drugim četrletjem, ko je beležila 3,6-odstotno rast. Za 0,7 odstotka se je v medčetrletni primerjavi zmanjšala tudi zaposlenost.

V primerjavi z lanskim tretjim četrletjem je ostala proizvodna dejavnost v enakem letošnjem obdobju rahlo pozitivna, za 0,5 odstotka. Vendar je zmanjšanje drastično, saj je v primerljivem lanskem obdobju rast proizvodnje dosegla 5,7 odstotka. Rast skupne prodaje se je od lanskih 6,4 odstotka v letošnjem tretjem četrletju znižala na 5,5 odstotka, od tega je rast prodaje na tujih trgih oziroma izvoz zabeležil 7,4-odstotno rast, prodaja na domačem trgu pa je zrasla za 2,9 odstotka. Nova naročila so v medletni primerjavi beležila močan upad (-4,8%), glede na letošnje drugo četrletje pa so zrasla za 2,6 odstotka.

Predvidevanja deželnih podjetnikov so vse prej kot optimistična. Kljub temu, da prevladuje pričakovanje o stabilnosti, ki pri skoraj vseh kazalnikih presega 70 odstotkov, so predvidevanja za znižanje proizvodnje številnejša od predvidevanj za njeno rast. Najslabše pa so ocene o prihodnjem gibanju zaposlenosti, saj kar 18 odstotkov vprašanih podjetnikov predvideva zmanjšanje števila zaposlenih, njihovo rast pa napoveduje le nekaj več kot dva odstotka vključenih v raziskavo. Edino poglavje, kjer predvidevanja o rasti (18,8%) za približno dvakrat presegajo predvidevanja o zmanjšanju (9,3%), se nanašajo na pri-

hodnje gibanje prodaje na tujih trgih, torej izvoza.

Calligaris ni pesimist

Za predsednika deželne Confindustrie Alessandra Calligarisa primerjava z drugim četrletjem ni bistvenega pomena, saj je šlo za poletne mesece; bolj zanesljiva je medletna primerjava, ki je dokaj ugodna. Po njegovih besedah so vsi medletni kazalniki pozitivni, čeprav z omejeno rastjo, vendar to še ne pomeni, da je deželno gospodarstvo v roznatem položaju. »Ekspanzivni cikel, ki se je začel proti koncu leta 2009 in ki nas je navdal z upanjem, se izteka. Še več, pozitivni cikel se je že končal,« je komentiral Calligaris, za katerega je treba še naprej staviti na izvoz. To je tudi edini izhod »pred nevarnostjo deindustrializacije našega ozemlja in spodbuda za rast konkurenčnosti naših podjetij,« je prepričan prvi mož deželne organizacije industrijcev, ki je med glavne naloge za zagon gospodarstva uvrstil raziskovanje in inovativnost, infrastrukturalno ozemlja in vlaganje v kakovostno usposabljanje.

Prvi mož deželne
Confindustrie
Alessandro
Calligaris

ARHIV

TRST - V ponedeljek ob 18. uri

Okrogla miza ob 65-letnici SDGZ

TRST - Vključevanje lokalnega gospodarstva v regijske in globalne tokove je naslov okrogle mize, s katero bo Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ) v ponedeljek obeležilo 65. obletnico svojega delovanja. Prireditve, ki bo ob 18. uri v veliki dvorani tržaške Trgovinske zbornice, se bo udeležila vrsta vidnih gostov, uvodne pozdrave pa jim bodo namenili predsednik SDGZ Niko Tenze v imenu gostitelja, predsednik Trgovinske zbornice Antonio Paoletti in tržaški župan Roberto Cosolini.

Na okrogli mizi, ki jo bo vodila novinarka RTV Slovenija Ingrid Kašca Bucik, bo sodelovalo deset udeležencev: minister za zunanje zadeve v slovenski vladi, ki opravlja tekoče posle, Samuel Žbogar; deželna odbornica FJK za proizvodne dejavnosti Federica Seganti, predsednik Trgovinske zbornice Antonio Paoletti, predsednik Confindustrie FJK Alessandro Calligaris, menedžer Edi Kraus (Julon-Aquafil), predsednik fi-

nančne družbe KB 1909 Boris Peric, predsednik ZKB - Zadruga kraske banke Sergij Stancich, prodekan fakultete za management Univerze na Primorskem (UP) Mitja Ruzzier in direktor SDGZ Andrej Šik.

Že iz sestave sodelujočih na okrogli mizi je razbrati, da bo beseda neizbežno tekla tudi o sodelovanju in povezanju v čezmejnem prostoru, pri katerem je SDGZ zaslužno zasedlo vlogo protagonista. Organizacija slovenskih podjetnikov v Italiji, ki je bila ustanovljena 24. novembra 1946 ravno v prostorih tržaške Trgovinske zbornice, je aktivno spremljala vse pomembne etape gospodarskega in družbenega razvoja na meji. Po razširitvi schengenskega prostora oziroma padcu meja leta 2007 pa so se ji kot zastopnici gospodarstvenikov slovenske narodne skupnosti odprle nove perspektive, zato sta - kot je zapisano v vabilu na okroglo mizo - njena vizija in delovanje usmerjena v prihodnost.

INOVATIVNOST - Raziskava in mednarodna konferenca na Dunaju

Med skritimi zmagovalci srednje in vzhodne Evrope tudi 15 slovenskih

BLLED

Mednarodno združenje poslovnih sol CEEMAN prireja 17. in 18. novembra v sodelovanju z IEDC - Poslovno šolo Bled in Gospodarsko zbornico Avstrije edinstveno konferenco, na kateri bo predstavljeno več kot sto »skritih zmagovalcev« srednje in vzhodne Evrope, Turčije in Kazahstana. Gre za visoko inovativna in specializirana majhna oziroma srednje velika podjetja, ki so v svojih nišah vodilna tudi v mednarodnem merilu.

Navdih za raziskavo je bila knjižna uspešnica Skriti zmagovalci 21. stoletja avtorja prof. dr. Hermann Simona, ki je pred časom izvedel podobno raziskavo na območju Nemčije, Avstrije, Švice, Nizozemske in Skandinavije, podjetja s strategijo inovativne globalne diferenciacije pa poimenoval »skriti zmagovalci«.

Na dunajski konferenci bodo predstavljeni poslovne zgodbe, strategije in izzivi »skritih zmagovalcev« iz 18 držav srednje in vzhodne Evrope, Turčije in Kazahstana, podjetij iz

DANICA PURG

ARHIV

širokega spektra panog, od surovin (nafta, rudnine), metalurgije, prehrane in kmetijstva, industrijske opreme, transporta in proizvodnje, informacijske tehnologije, farmacije do nanotehnologije in potrošnega blaga. Predstavljeni bodo izsledki mednarodne raziskave o »skritih zmagovalcih« srednje in vzhodne Evrope, Turčije in Kazahstana, ki jo je pod vodstvom združenja CEEMAN izvedla skupina institucij za poslovno izobraževanje, v sodelovanju z združenjem poslovnih sol Rusije RABE in Poljskim združenjem za poslovno izobraževanje FORUM; v Sloveniji je bilo v raziskavo vključenih 15 podjetij, preučevala jih je dr. Melita Rant z IEDC. Po konferenci bo izšla tudi knjiga o »skritih zmagovalcih« v državah srednje in vzhodne Evrope, Turčije in Kazahstana.

»Kdo bi si mislil, da imamo v srednji in vzhodni Evropi toliko inovativnih podjetij, ki so vodilni v svojih panogah?! Tudi strokovnjaki iz OECD se strinjajo, da je to izjemno pozitivna novica iz tega dela sveta,« poudarja prof. dr. Danica Purg, predsednica združenja CEEMAN in direktorica IEDC-Poslovne šole Bled.

Konferenca bo na enem mestu združila voditelje »skritih zmagovalcev« in podjetja, ki si želijo sodelovanja z njimi, strokovnjake s področja gospodarske rasti, mednarodnega podjetništva in inovacij, sklade tveganega kapitala in druge vlagatelje, dekane poslovnih sol in druge raziskovalce skritih zmagovalcev, predstavnike politike in medijev. Spletna stran konference: www.ceeman.org/hidden-champions.

OKUSI KRASA Obisk v pršutarni Kras v Šepuljah in kleti Vinakrasa

TRST - V okviru Okusov Krasa prirejata sekcija za trgovino na drobno in gostinska sekcija pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju (SDGZ) strokovni ogled pršutarne Kras v Šepuljah in kleti Vinakrasa v Sežani, ki bo v ponedeljek, 14. novembra. Sodelujoči pri Okusih Krasa, člani in drugi zainteresirani operaterji so vabljeni na zanimivo srečanje s proizvajalci in zlahkimi proizvodi, pršutom, teranom in drugimi avtohtonimi sortami, ki so tako rekoč sinonim in simbol Krasa. Goste SDGZ in Okusov Krasa bodo pričakali v Šepuljah direktor pršutarne Edvard Fonda, v vinoteki Vinakrasa Sežana pa direktor zadruge Marjan Colja, vodja prodaje Brane Gasparini in enolog Boštjan Zidar.

Interesente vabimo, da se predhodno prijavijo na tel. 040 6724824 ali e-pošto info@sdgz.it. Zbirališče v ponedeljek, 14. novembra ob 14.15 pred Barom »G« na Fernetcih. Itinerar: skozi Sežana do Križa, v Šepulje ob 15. uri, nato ob 17. uri še v vinoteko Vinakrasa Sežana (pri cerkvi).

Za martinovo že četrčič Sv. Martin v kleti

VIDEM - Vodene degustacije pri proizvajalcih, povezave jedila-vino, kosila in večerje z vinarjem so teme dogodka »San Martino in cantina« (Sv. Martin v kleti), ki ga 12. in 13. novembra prireja deželno gibanje vinskega turizma Movimento Turismo del Vino FVG. Pobuda, ki bo letos doživela četrto izvedbo po vsej Italiji, predvidena sprejem enoturistov v vinskih kletih za pokušno jedilo in slovitih vin v enogastroskopski povezavi. V soboto, 12. novembra bodo vinarji svojim gostom ponudili večerjo, v nedeljo, 13., pa kosilo s 16 različnimi jedilniki. V FJK bo odprtih približno 50 kleti med 10. in 18. uro, vstop pa bo prost ali na rezervacijo. Meniji in vse ostale informacije so dostopne na spletni strani www.cantineaperte.info.

Občina Manzano bo čez martinov vikend organizirala tudi enogastroskopsko revijo v štirih gostinskih lokalih, ki bodo ponujali tematske menije in jedi lokalne tradicije.

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
4. novembra 2011

valute	evro (povprečni tečaj)	
	4.11	3.11
ameriški dolar	1,3773	1,3809
japonski jen	107,55	107,33
kitajski juan	8,7321	8,7544
ruski rubel	42,1120	42,1525
indijska rupija	67,6323	67,6870
danska krona	7,4427	7,4411
britanski funt	0,86125	0,88930
švedska krona	9,1113	9,0272
norveška krona	7,7640	7,7585
češka krona	24,992	24,911
švicarski frank	1,2217	1,2156
madžarski forint	304,05	302,90
poljski zlot	4,3611	4,3463
kanadski dolar	1,4040	1,3874
avstralski dolar	1,3280	1,3215
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,3566	4,3523
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7029	0,7030
braziljski real	2,3957	2,3675
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	2,4225	2,4230
hrvaška kuna	7,4948	7,4997

EVROTRŽNE OBRETNOSTI
4. novembra 2011

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,24528	0,43306	0,62389	-
LIBOR (EUR)	-	-	-	-
LIBOR (CHF)	0,02333	0,04333	0,08917	-
EURIBOR (EUR)	1,362	1,585	1,782	-

ZLATO
(999,99%) za kg
40.992,00 € -163,28

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
4. novembra 2011

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	5,70	+1,79
INTEREUROPA	1,04	-0,95
KRKA	52,99	+1,69
LUKA KOPER	9,51	+0,11
MERCATOR	170,00	+1,13
PETROL	168,05	-3,00
TELEKOM SLOVENIJE	62,16	+1,22

BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	14,99	-
AERODROM LJUBLJANA	12,00	-
DELO PRODAJA	21,00	-
ETOL	56,00	+1,63
ISKRA AVTOELEKTRIKA	15,31	-
ISTRABENZ	2,91	+7,78
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	4,063	-2,33
MLINOTEST	3,30	-
KOMPAS MTS	7,50	-
NIKA	16,50	-
PIVOVARNA LAŠKO	13,50	-
POZAVAROVALNICA SAVA	5,69	-
PROBANKA	10,22	-
SALLUS, LJUBLJANA	265,00	-2,57
SAVA	22,65	-
TERME ČATEŽ	179,00	-
ZITO	82,00	-
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	11,85	+1,85

MILANSKI BORZNI TRG
4. novembra 2011

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
AZA	0,94	-2,18
ALLIANZ	76	-3,80
ATLANTIA	11	-2,31
BANCO POPOLARE	0,99	-3,51
BCA MIPS	0,30	-4,74
BCA POP MILANO	0,36	-5,97
EDISON	0,83	-
ENEL	3,29	-2,37
ENI	15,55	-1,14
FIAT	4,14	-5,48
FINMECCANICA	4,61	-5,26
GENERALI	12,35	-2,99
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	1,18	+3,68
LOTTOMATICA	13,74	+4,57
LUXOTTICA	21,7	+1,79
MEDIASET	2,58	-3,30
MEDIOBANCA	5,41	-4,41
PARMALAT	1,58	+0,76
PIRELLI e C	6,25	-3,40
PRYSMIAN	10,57	-2,49
SAIPEM	32,15	+2,10
SNAM RETE GAS	3,44	+0,94
STMICROELECTRONICS	5,25	+7,41
TELECOM ITALIA	0,86	-1,31
TENARIS	12,53	-2,49
TERNA	2,80	+2,04
TISCALI	0,04	-0,21
UBI BANCA	2,65	-1,92
UNICREDIT	0,77	-6,55

SOD NAFTE
(159 litrov)
94,36 \$ +0,11

IZBRANI BORZNI INDEKSI
4. novembra 2011

indeksi	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBITOP, Ljubljana	628,53	-0,10
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	1.840,99	+1,12
BIRS	934,33	+0,71
FIRS, Banjaluka	1.977,10	-1,44
Belex 15, Beograd	541,35	+0,28
SRX, Beograd	-	-
BIFX, Sarajevo	-	-
NEX 20, Podgorica	-	-
MBI 10, Skopje	2.134,96	-0,61
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	11.959,44	-0,71
Nasdaq 100	2.351,86	-0,67
S&P 500, New York	1.251,65	-0,75
MSCI World, New York	1.206,76	+1,47
DAX 30, Frankfurt	5.966,16	-2,71
FTSE 100, London	5.527,16	-0,33
CAC 40, Pariz	3.123,55	-2,25
ATX, Dunaj	1.971,00	-0,24
PX, Praga	917,7	-0,57
EUROSTOXX 50	2.291,47	-2,41
Nikkei, Tokio	8.801,40	+1,86
STI, Singapur	2.848,24	+1,36
Hang Seng, Hongkong	19.842,79	+3,12
Composite, Sanghaj	2.528,29	+0,81
Sensex, Mubaj	17.529,86	+0,27

VREMENSKA UJMA - Včeraj od polnoči do 13. ure padlo toliko padavin kot v tretjini leta

Poplave na območju Genove odnesle najmanj šest življenj

Vse žrtve, med njimi dva otroka, našli ob podivjanem hudourniku Ferreggianu - Vreme naj bi se še poslabšalo

GENOVA - Italijo so spet prizadele hude poplave. Tokrat je bila najbolj na udaru Genova z okolico. Umrlo je najmanj šest ljudi, med njimi tudi dva otroka, nekaj ljudi pa pogrešajo. Ta del Italije je pod vodo že drugič v zadnjih desetih dneh.

Od polnoči med četrtkom in petkom do včeraj ob 13. uri se je na glavno mesto Ligurije zililo okrog 300 milimetrov vode, se pravi približno toliko, kot povprečno znašajo padavine v tretjini leta. In tako so vsi vodotoki, ki tečejo na območju mesta, prestopili bregove oz. bruhnili izpod tal, saj so večinoma pokriti. Naenkrat je mesto zajel val vode, nekakšen cunami. »Prihrumel je zid vode, bilo je grozljivo. Še nikoli nisem videla kaj podobnega, kot da bi bil cunami,« je povedala genovska županja Marta Vincenzi.

Voda je odnesla neko žensko skupaj z avtomobilom, v isti mestni četrti Quezzi pa so našli trupla matere in njenih dveh otrok. 28-letno Albano, enoletnega dojenčka in 10-letnega otroka je hudourniška voda presenetila v veži večstanovanjske hiše, tako kot še dve žrtvi poplavnega vala hudournika Ferreggianu.

Vse žrtve so našli v hišah in cestah ob strugi Ferreggianu, ki se je razdivjal v četrti Quezzi. »To je tragedija, ki jo je bilo v tej obliki nemogoče napovedati,« je zatrdira županja Vincenzi, ki je dodala, da so hudournik redno urejali in vzdrževali. Povodenj je odnesla več sto avtomobilov, poškodovala plinovod ter poplavila nič koliko hiš in trgovin.

Gasilci so posredovali v več četrth pristaniškega mesta in evakuirali nekaj deset oseb. Prav tako so prekinili dobavo plina in elektrike v najbolj prizadetih predelih.

Civilna zaščita je prebivalcem Genove svetovala, naj se zatečejo v višja nadstropja stavb in naj se izogibajo naraslim vodam, ki derejo skozi mesto. Vzpostavila je tudi krizni štab. Več ljudi se je pred naraslo vodo rešilo tako, da so splezali na strehe hiš.

Desno voznik, ki je zapustil svoje vozilo, se bori z deročo vodo, spodaj gasilci odnašajo posmrtno ostanke ene izmed žrtv podivjanega hudournika Ferreggianu

ANSA

Zaradi obilnega deževja sta motena cestni in železniški promet med Genovo in Milanom. Glavna železniška postaja v Genovi je bila včeraj zaprta, na tamkajšnjem letališču pa je prihajalo do zamud.

Glavno mesto Ligurije so silovite padavine prizadele le teden po poplavih, ki so v tej deželi in na severu Toskane odnesle deset življenj in povzročile za več sto milijonov evrov gmotne škode.

O poplavih so včeraj poročali tudi iz kraja Fiumaretta blizu pristaniškega mesta La Spezia, kjer je moralo domove zapustiti okoli 200 ljudi.

Žal pa ujme ni še konec. Vremenoslavci napovedujejo, da se bodo danes in jutri padavine še okrepile. Padavine naj bi postopoma ponehale v nedeljo zvečer, vreme pa naj bi se izboljšalo šele v torek. Medtem se bo vremenska fronta pomikala proti vzhodu, vendar niso napovedane tako silne padavine.

Rekorden razkorak

FRANKFURT/MILAN - Razkorak med obrestnimi merami na nemške in italijanske državne dolžniške vrednostne papirje z ročnostjo deset let je včeraj poskočil na rekordnih 4,57%. Medtem ko je namreč zahtevana donosnost na nemške obveznice upadla, se je zahtevana donosnost na italijanske obveznice zvišala. Obrestne mere na nemške obveznice so se znižale zato, ker so vlagatelji okrepli njihove nakupe. Nemški državni dolžniški vrednostni papirji namreč veljajo za najvarnejše v Evropi. Zvišanju zahtevane donosnosti na italijanske dolžniške vrednostne papirje pa je botrovalo stopnjevanje zaskrbljenosti vlagateljev v stanje italijanskih javnih financ. Povprečna obrestna mera na italijanske obveznice je včeraj dosegla rekordno vrednost 6,362% (v četrtek 6,194%). To je že zelo blizu meji, ki državi ne omogoča več vzdržnega zadolževanja na kapitalskih trgih.

Shod DS za »obnovo Italije«

RIM - Danes popoldne bo na Trgu San Giovanni v Rimu shod Demokratske stranke pod geslom »Obnova. V imenu italijanskega ljudstva.« Shod se bo pričel ob 12.30 z nastopi glasbenih skupin, od 14.30 pa se bodo na govorniškem odru zvrstili govorniki, med temi voditelj nemških socialdemokratov Sigmar Gabriel, socialistični predsedniški kandidat v Franciji Francois Hollande, podpredsednik Krščanske demokracije v Čilu Jorge Burgos, glasnica visokega komisarja ZN za begunce Laura Boldrini in voditelj DS Pier Luigi Bersani. Sodelovali bodo tudi predstavniki drugih italijanskih levsredinskih strank, med temi prvi mož Italije vrednot Antonio Di Pietro, pa še firenški župan in voditelj »prenoviteljev« Demokratske stranke Matteo Renzi ter generalna sekretarka sindikalne zveze Cgil Susanna Camusso.

Strel proti nadškofu

FIRENCE - Nek moški, star okrog 60 let, je včeraj v središču Firenc ustrelil s pištolo proti firenškemu nadškofu Giuseppeju Betoriju in ranil njegovega tajnika. Zgodilo se je na sedežu nadškofije, Betori se je z avtomobilom vračal v garažo. Avto je ustavljal neznanec, Italijan, ki je hotel govoriti z nadškofom. Betorijev osebni tajnik Paolo Brogi je zahtevno zavrnil, moški pa ga je ustrelil v trebuh. Brogi je v bolnici, njegovo zdravstveno stanje je stabilno. Policija je kmalu ustavila dva osumljenca in kaže, da je bil storilec bržkone vinjen.

ITALIJANSKO DOGAJANJE V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

The Guardian: Zdaj ni več vprašanje, ali bo Berlusconi odstopil, temveč kdaj bo to naredil

SERGIJ PREMUR

V zadnjem času je Italija predmet posebnega zanimanja in zaskrbljenosti medijev po svetu zaradi očitne krize, ki je zajela polotok in predvsem zaradi medle in neučinkovite reakcije italijanske vlade, ki jo najbolje sintetizira naslov dopisa newyorške tiskovne agencije Bloomberg: Berlusconi je prišel v Cannes praznih rok.

Čeprav je v ospredju gospodarska kriza, bom začel z novico, ki me je kot novinarja še posebej razburila. Da pojasnim, kaj, naj jo najprej povem v »britanski verziji«. Glavni zaveznik britanskega prvega ministra Davida Camerona, liberalni demokart Nick Clegg, je novinarjem javno zagrozil, da »jih bo po gobcu«. Še preden bi Cameron odstavil svojega namestnika na vrhu londonske vlade, je sam Clegg odstopil, ves britanski tisk pa soglasno obsoja nesprejemljivo ministrovo zadržanje in ugotavlja, da ga ne bo nikoli več na spregled na političnem prizorišču.

Seveda se to ni zgodilo v Veliki Britaniji, pač pa v Italiji. Glavni zaveznik italijanskega premiera Silvia Berlusconi, ligaški prvak in minister za reforme Umberto Bossi je namreč na prazniku buče (!) v neki vasi pri Piacenzi novinarjem z odra zagrozil: »Prima o poi vi spacchiamo la faccia«, to se pravi, da vam bomo prej ali slej razbili gobec. A se ni zgodilo nič, kot da bi šlo za lahkotno publico

ostarelega in bolnega čudaka, ki pač komunicira s stegnjenim sredincem, z znamenitimi »pernacchiami«, to je s prdenjem iz ust ipd. Italijanska javnost se ne zgraža pred takim zadržanjem visokega vladnega predstavnika, katerega podpora je odločilna za preživetje Berlusconijeve vlade. Pa še nekaj: Cameron in Clegg sta stara 45 in 44 let, Berlusconi in Bossi pa 75 in 70, in verjetno tudi to nekaj pomeni, kot tudi dejstvo, da se v največji stranki opozicije voditelji s 30-letnim in še daljšim stažem otepaajo močeh predstavnikov mlajše generacije.

Italija je tudi država, kjer si sredi najhujše povojne gospodarske krize obrambno ministrstvo privoščiči nakup 15 Maseratijevih avtomobilov, poroča *The Telegraph*, in to kljub napovedanim rezom javnih izdatkov. Gre za blindirana vozila, s katerimi se bodo visoki častniki vojske prevažali po Rimu. Italijanski politiki in visoki funkcionarji so namreč zelo navezani na službene avtomobile, ki drvijo po ulicah prestolnice s prižganimi utripajočimi signali. V istem članku londonski časopis navaja kot večji primer potratnega razmetavanja skromnih sredstev italijanske države tudi načrt za gradnjo mostu čez Mesinsko ožino. V poslanski zbornici so sicer odobrili stališče, ki pa za vlado ni obvezujoče, naj se država odpove milijardni investiciji za vprašljivo gradnjo mostu, pri kateri bo prav gotovo

imela prste vmes mafija, in najraje vložiti sredstva v mrežo javnih prevozov, ki je v Italiji skrajno pomanjkljiva.

Ostal bi kar pri britanskih medijih. *The Guardian* objavlja skrajno sintetični naslov, kot je v navadi anglosaških medijev: »Silvio Berlusconi's resignation: a question of when, not if«, to se pravi, da ni več vprašanje, ali bo Berlusconi odstopil, temveč kdaj bo to naredil. Osebnost sem prepričan, da se bo zgodilo v najkrajšem času, tako da bom v rubriki o tujem tisku lahko pisal o »bivšem premieru Berlusconiju«. Vsekakor londonski progresistični dnevnik piše, da se je začel osip parlamentarcev stranke Ljudstva svobode, ki ga označuje kot »zapuščenje utaplajoče ladje«, omenja pa tudi stališče finančnega ministra Tremontija, da je Berlusconi postal resnični problem za Italijo, in nekdanjega zaveznika Finija, ki je izjavil, da sta dogajanje v zadnjih mesecih in premierovo nerazumljivo zadržanje privedla do tega, da Berlusconi ni več verodostojen na mednarodni ravni.

Londonski *Evening Standard*, last ruskega mogotca Aleksandra Lebedjeva, piše, da je Italija na robu prepada in da ostareli premier, ki se spopada s procesi zaradi mladoletniške prostitucije, podkupovanja sodnikov in še marsičesa, ni v stanju, da bi ukrepal.

»Največja Silviova skrb? Pozabite na ekonomijo in spolne škandale, itali-

janski prvi minister je najbolj vznemirljen zaradi zamude albuma«. *The Daily Mail* namreč poroča, da so zaradi težav, v katere je zabredla vlada, morali preložiti objavo zadeva ljubezenskih pesmi, ki jih je premier pripravil z neapeljskim kantavtorjem Apicello. Že leta 2003 je dvojica Berlusconi & Apicella objavila glasbeni cede, ki so ga prodali v 20 tisoč izvodih. Če ne bo zapletov, bo novi cede na prodaj pred koncem novembra, je pomirjujoča novica, ki jo posreduje londonski dnevnik.

Ena pesmica tukaj, druga šala tam, italijanski prvi minister se vede ležerno, medtem ko se Italija na slabšem kot Grčija, piše *Süddeutsche Zeitung, Die Welt* pa napoveduje, da je za Italijo potrebna prava šok terapija.

Der Spiegel ugotavlja to, kar znajo tudi nemški vrabci na strehah, in sicer, da Italija ni sposobna, da bi nadzorovala svoje javne račune, pristavlja pa tudi nezaupnico opoziciji. Nemški tednik izhaja iz katastrofe zaradi neurja v Liguriji in Toskani in ugotavlja, da je to prisposoda današnje Italije: vse je bilo napovedano, ničesar niso znali pravčasno ukreniti. Po predvidljivih kritikah na račun Berlusconi je posveča zanimivo poglavje opoziciji. Kljub dejstvu, da je že dalj časa govor o predčasnih volitvah, med opozicijskimi strankami še ni dogovora o premierskem kandidatu in

sporazuma o programu. Levica je v celoti osredotočena na zahtevi, naj Berlusconi odstopi. Premierova politična usoda se sicer nagiblje h koncu, opozicija pa ne predstavlja jasne alternative. To je resnična drama italijanske politike, je trpka ugotovitev tednika iz Hamburga z milijonsko naklado.

Na internetni klepetalnici Italy Chronicles poročajo o raziskavi združenja Confcommercio glede italijanske politike. Vsak državljan z otroki vred mora odšteti 152 evrov letno za vzdrževanje 154 tisoč državnih in krajevnih politikov, ki skupno stanejo 9 milijard evrov. V Veliki Britaniji je okrog 30 tisoč izvoljenih predstavnikov, ki stanejo nekaj manj kot 600 milijonov evrov oz. 9 evrov na prebivalca. Italijanski poslanci so vsekakor najbolj plačani v Evropi.

Pa vsaj nekaj iz Italije, da se ni treba sramovati. Ameriška revija *Forbes* je v vsakoletno lestvico najpomembnejših svetovnih osebnosti uvrstila tudi novega vodjo osrednje evropske banke. Mario Draghi je tako pristal na 12. mesto in je kot novinec na lestvici prekosil »Berlusconi in družino«, kot piše vplivna newyorška gospodarska revija, ki je podobno kot lani na 21. mestu. Pravzaprav je še bolj visoko na lestvici osebnost, ki sicer ni italijanska, deluje pa na polotoku: gre za papeža Benedikta XVI., ki se je uvrstil na 7. mesto.

NARODNI DOM - Predstavitve brošure Dvojezično otroštvo in zgibanke Moj večjezični otrok

Strokovno in prikupno o dilemah dvojezičnosti

Obe publikaciji izšli v okviru projekta Jezik - V pripravi dvojezični pravni slovar in multimedijški slovar za otroke

Publikacija, ki strokovno in na prikupen način govori o dilemah dvojezičnosti ter o možnostih, ki jih ta prinaša: tako je brošuro Dvojezično otroštvo: navodila za uporabo označil projektni menedžer čezmejnega evropskega projekta Jezik Ivo Corva na včerajšnji dopoldanski predstavitvi v tržaškem Narodnem domu, kjer je bil govor tudi o zgibanki Večjezični otrok, ki je prav tako izšla v okviru projekta Jezik.

Avtorica obeh publikacij je psihologinja in psihoterapevtka Suzana Pertot, sicer tudi strokovna koordinatorica projekta, ki je brošuro Dvojezično otroštvo razdelila na dva dela: kot je sama dejala na včerajšnji predstavitvi, vsebuje prvi del dvanajst vprašanj o dvojezičnosti, kjer bralec dobi tudi strokovne odgovore. Slednji so namenjeni predvsem vprašanjem, ki si jih postavljajo zlasti enojezični govorci, medtem ko se težave pojavijo tudi pri dvojezičnih govorcih, ko se povežejo z enojezičnim partnerjem. Drugi del pa vsebuje nasvete staršem otrok, ki obiskujejo slovenske šole v Italiji, kot npr. o modelu en-človek-en-jezik glede pomoči otrokom pri usvajanju jezikov, ali pa o premišljeni izbiri šole s slovenskim učnim jezikom.

Brošura je izšla v dvojezični, slovensko-italijanski obliki, prav tako kot zgibanka Moj večjezični otrok, ki odgovarja na vprašanja »Zakaj?«, »Kako?« in »Kje?« o prednostih dvojezičnosti, slovenskih šolah in pomoči staršem otroku pri usvajanju slovensčine, je opozorila Pertotova.

Publikacija Dvojezično otroštvo: navodila za uporabo pa je tudi na oko zelo prikupna, za kar se je treba zahvaliti ilustratorici Dunji Jogan, ki je tudi svoje ilustracije razdelila na dva dela: v prvem delu brošure so namreč bogatejše, v drugem delu pa enostavnejše in bolj igrive, je dejala. Pri tem je skušala uporabljati različne barve, ki preprečujejo dolgočasni ritem, za vsako poglavje je skušala naslikati posebno dogodivščino, pri delu pa se je poslužila različnih tehnik, od kolaža do akrila in voščenk. Pobudniki so ji pri ustvarjanju pustili precej proste roke, zadoščenje pa je bilo na koncu veliko.

Tako brošura kot zgibanka bosta na voljo staršem v slovenskih knjigarnah, jasilih in otroških vrtcih ter na ravnateljstvih slovenskih osnovnih šol (tu je Pertotova poudarila, da so ji pri pripravi publikacij

Brošura in zgibanka bosta na voljo v slovenskih knjigarnah, jasilih, vrtcih in šolah (z leve: avtorica Suzana Pertot, projektni menedžer Ivo Corva in ilustratorica Dunja Jogan)

KROMA

ravnateljki nudili dragocena navodila, še posebej se je zahvalila šentjakobskemu ravnatelju Marijanu Kravosu), zanju pa ne bo treba odšteti niti evra: publikaciji sta namreč brezplačni, tako kot ostale publikacije v okviru projekta Jezik, saj so financirane z evropskim denarjem. Prav tako je vsebina brošure na voljo tudi v elektronski obliki v formatu pdf na spletni strani www.jezik-lingua.eu (pri tem bo treba malo potrpeti, saj bo nalaganje vzelo nekoliko časa zaradi »teže« dokumenta spriče želje po ohranitvi kakovosti slik).

Do predstavitve brošure in zgibanke je prišlo le nekaj časa potem, ko so vedno v tržaškem Narodnem domu javnosti predstavili spletno svetovalnico slovenskega jezika. V okviru projekta Jezik, katerega cilja sta, kot je dejal Corva v uvodni predstavitvi, implementacija rabe slovenskega oz. italijanskega jezika in ohranjanje kulturne dediščine, pri njem pa sodelujejo krovne organizacije Slovencev v Italiji in Italijanov v Sloveniji ter vrsta kulturnih, znanstvenih in univerzitetnih ustanov, pa je v načrtu še izid drugih dveh publikacij, ki naj bi zagledali luč sveta v prihodnjem letu: dvojezičnega slovensko-italijanskega in italijansko-slovenskega pravnega slovarja ter multimedijškega slovarja za otroke.

Ivan Žerjal

HITRA CESTA - Včeraj dopoldne v bližini predora pod Škednjem Trk med tovornjakom in vozili: hujšega ni bilo, težave v prometu

Precej oviran promet, a k sreči nobenih žrtev ali hudih posledic: to je izid prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj dopoldne na hitri cesti, točneje na viaduktu na višini predora pod Škednjem, kjer je prišlo do trka med tovornjakom in nekaterimi drugimi vozili. Hvala Bogu kot že rečeno hujšega ni bilo, zato pa je najbolj trpel promet na tistem odseku hitre ceste, kjer so razumljivo nastale vrste, v katerih so nemočno obtičali tudi številni tovornjaki, ki so bili namenjeni v novo pristanišče. Na prizorišču so prispeli pripadniki krajevnih policije, ki so poskrbeli za začasno zaprtje dostopov do hitre ceste z ulic Caboto in Valmaura.

Na sliki KROMA: hitra cesta je bila ponovno prizorišče prometne nesreče.

ATER - Včeraj predstavili obnovljena poslopja pri Sv. Ivanu

Ul. Capofonte: 62 novih stanovanj

Vanje se bo vselilo približno 200 oseb - Ključe so že predali 43 družinam - Povpraševanje po stanovanju stalno raste - Nujno sodelovanje med javnimi institucijami

Obnovljena poslopja v Ul. Capofonte

KROMA

V Ul. Capofonte pri sv. Ivanu so včeraj uradno predstavili osem obnovljenih poslopij, v katerih je skupaj 62 novih stanovanj. Stavbe je obnovilo v zadnjih letih podjetje za ljudske gradnje ATER s finančnimi sredstvi, ki jih je prispevala Dežela Furlanija-Juljska krajina, v projekt pa je vložilo skoraj sedem milijonov evrov. V novih stanovanjih bo prostor za približno 200 ljudi. Vanje se je nekaj družin že vselilo in še druge se bodo v kratkem, saj je podjetje ATER že izročilo ključe 43 družinam.

Obnovljena poslopja sta predstavila predsednik ATER Rocco Lobianco in tržaška občinska odbornica za gradbeništvo, javna dela in politike za stanovanje Elena Marchigiani ob udeležbi deželne svetnice iz vrst Ljudstva svobode Piera Tononija. Skupino 8 poslopij so zgradili v obdobju 1957-1960 in so bila državna last do leta 2002, ko so prešla v last ATER. V njih je bilo skupaj 128 stanovanj, ki so bila zelo majhna in v obupnem stanju, kar je veljalo tudi za vse bližnje območje. Podjetje ATER se je tako lotilo obnove in v zadnjih letih obnovilo vse stavbe in njihovo notranjost, delo pa je zaznamovala izbira ekoloških gradbenih materialov in sploh pozornost do varčevanja z energijo in neonesnaževanja.

V popolnoma obnovljenih poslopijih so tako zgradili, kot rečeno, skupaj 62 novih stanovanj ra-

zličnih velikosti. Najmanjša stanovanja merijo 41 kvadratnih metrov, medtem ko je površina največjih stanovanj 89 kvadratnih metrov. Vodovodno in električno omrežje so popolnoma obnovili, napeljali so tudi plinsko omrežje, ki ga prej ni bilo. V zunanosti so uredili tudi parkirišča (eno parkirno mesto za vsako stanovanje). Prevozno podjetje Trieste Trasporti je tik ob poslopijih postavilo avtobusno postajo za progo št. 12.

Sicer povpraševanje po stanovanju na Tržaškem dramatično stalno raste, podjetje ATER pa je sposobno ugoditi le 40 odstotkom ljudi, ki so upravičeno na lestevici in ki imajo pravico do stanovanja. Zato je nujno tesno sodelovanje med javnimi upravami oz. institucijami. Če je po eni strani deželna uprava tista, ki deli finančna sredstva, sta po drugi občinska uprava in ATER tista, ki lahko nudita konkretne odgovore. Sodelovanje med njima se je začelo že pred leti in se bo v prihodnosti še krepilo. Občinska uprava bo v prihodnjem proračunu namenila ustrezna finančna sredstva za obnovo poslopij, ki so občinska last, nam je ob robu predstavitve napovedala občinska odbornica Marchigiani in dodala, da računa v tej zvezi vsekakor na podporo podjetja ATER in deželne uprave.

A.G.

DAN OBOROŽENIH SIL - Na Velikem trgu

Devetdeset let po tistem 4. novembru ...

Letošnja obletnica minila brez odmevnejših slovesnosti

Dopoldanski dvig zastave na Velikem trgu

KROMA

Bilo je 4. novembra 1921, ko so v rimskem Vittoriano pokopali neznanega vojaka. Krsto so v Rim pripeljali s posebnim vlakom, ki je odpotoval iz Ogleja. V tamkajšnji baziliki je namreč med žalno slovesnostjo mati padlega italijanskega vojaka »izbrala« krsto, ki naj simbolizira neznanega vojaka.

Čast je pripadla Marii Bergamas iz Trsta: njen sin Antonio je bil vpoklican v avstro-ogrsko vojsko, a je leta 1916 dezertiral in se pridružil italijanskim vojakom. Padel je v Venetu, njegovega trupla niso nikoli našli. Ma-

rio Bergamas so zato kot predstavnico vseh mater, katerim je vojna ukradla tudi trupla padlih sinov, v oglejski baziliki postavili pred enajst krst z ostanki neznanih vojakov. Izbrala je deseto.

Od leta 1921 je 4. november praznik narodne enotnosti in oboroženih sil. Danes ni več dela prost dan, na raznih italijanskih trgih pa se vrstijo večje ali manjše svečanosti. Tako je bilo tudi včeraj v Trstu; dopoldanskega dviga zastave na Velikem trgu so se udeležili razni predstavniki vodov ita-

lijanske vojske. Prisotni so bili podžupanja Fabiana Martini, podpredsednik pokrajinske uprave Igor Dolenc, predstavniki raznih tržaških verskih skupnosti in nekaj občanov.

V popoldanskih urah so ob prisotnosti župana Cosolinija in zvokih vojaške fanfare sneli veliki zastavi (tržaško in italijansko). Na trgu so se pojavili tudi ogorčeni, ki pa jim policisti niso dovolili, da bi se približali privedenemu prostoru. O napetostih in njihovem protestu poročamo obširneje v spodnjem članku.

ODBOR DANILO DOLCI - Včeraj

Ogorčeni proti vojni

Branje pred nekdanjo vojašnico v Ul. Cumano

Manjša skupina ogorčenih se je včeraj odzvala vabilu Odbora za mir, sožitje in solidarnost Danilo Dolci, ki je v sodelovanju s Koordinacijo 15. oktober in Blaženimi graditelji miru včeraj priredila niz pobud, s katerimi je želela opozoriti na nesmiselnost vojn in žrtve, ki jih te zahtevajo.

Pri nekdanji vojašnici v Ul. Cumano, kjer ima danes svoj sedež muzej vojne in miru de Henriquez so včeraj ob 16. uri mirovniki priredili branje nekaterih odlomkov Luthra Kinga, Dolcija, Brechta in don Milanija o miru, ob 17. uri pa so pri spomeniku padlim pri Sv. Justu po-

skrbeli še za krajšo komemoracijo žrtev vseh vojn in migrantov, ki so umrli v morju.

Od tod so se udeleženci podali peš mimo Ul. Capitolina, stopnišča dei Giganti, Goldonijevga trga, Ul. Gallina, Trga San Giovanni, Ul. delle Torri, Ul. Ponchielli, Trga sv. Antona, Ponteroša, Ul. Roma vse do Borznega trga, kjer so se udeležili še informativnega srečanja o absurdnosti italijanskih vojaških stroškov, o ogromnih vsotah javnega denarja, ki ga po nepotrebnem trošimo za orožje, medtem ko bi ga lahko uporabili za razvoj ideje miru.

VELIKI TRG - Mladi ogorčeni z alternativno parado

Vojska klovnov zakorakala po mestu

Nekaj napetosti pred policisti, a nobenega nasilja - Opozorili so na prevelike količine sredstev v vojaškem sektorju

Italijanski dijaki, študenti in drugi, ki s svojimi šotori že teden dni prenočujejo v strogem središču mesta, so se včeraj z ironijo znešli nad praznikom oboroženih sil. Krajša uradna slovesnost je popoldne potekala na Velikem trgu. Mladi so ogorčeni zaradi potrate denarja v vojaškem sektorju: »V Afganistan pošiljamo milijone evrov, tu pa so družine v tiski,« je bilo slišati.

Ogorčeni so od 16. ure protestirali na svojevrsten način - v urejenih vrstah in z rdečimi klovnskimi nosovi. Sestavili so »vojsko klovnov«, ki je pod vodstvom navdihnjenega tržaškega poveljnika Tre Nina, izkušenega igralca-klovna, odkorakala z Borznega na Verdijev trg, nato na nabrežje, nazaj na Borzni trg in skozi Trg Granatieri pod oboko tržaškega županstva. Ob vsakem vходу na trg se je kakim 150 protestnikom zoperstavilo deset policistov s čeladami in pendreki. Mladi so odlično organizirano parado začinili z mahanjem bankovcev, pretepi »v počasnem posnetku« in podobnimi prizori. Pri gledališču Verdi, kjer so srečali pravega vojaka, so dvignili roke in vsi skupaj padli na tla. Poveljnik je svojo vojsko vodil s trobilom kazoo.

Ob robu trga so se protestniki in policisti soočili iz neposredne bližine. Bilo je napeto, saj so se mladi z italijansko »gesto držnika« norčevali iz policistov. Do nasilja pa ni prišlo: protestniki niso pretiravali in policisti so zgledno ohranili mirno kri. Mladi so klicali na zagovor prefekta, njihov vodja je opozoril policiste, da branijo prazen trg: »Caffè degli Specchi je v stečaju, Pasaža Tergesteo je zaprta, tri četrti stanovanj na Borznem trgu je praznih. V tem sistemu nekaj ni v redu.« Najstnica, ki je policisti niso spustili na trg, je dejala, da je tudi ona (ali bolje njeni starši) plačala vojaško slovesnost. Posegel je tudi župan Roberto Cosolini, ki je pregovarjal mlade, naj ne silijo na trg. Približal se mu je sen. Stojan Spetič in mu zakričal, da je onemogočen dostop nezakonit. Župan ga je zaprosil, naj ne vpije in soočenje se je umirilo.

Ob 17.26, ko je bila uradna slovesnost že mimo, so mlade spustili na Veliki trg, kjer

se je korakanje nadaljevalo. Protestnike je spremljala množica radovednežev, nekateri so se pomešali mednje, drugi so ploskali. Predstavniki Fioma Antonio Saule, ki se je s svojimi sindikalističnimi nagovori v teh dneh udeleževal skupščin dijakov, je bil naravnost navdušen. Nekateri pa so tudi izrazili svoje neodobravanje. Upokojenca z alpinskim klobukom je ironično posnemanje vojske prizadelo, mladim je zavpil, da so neumni in naj gredo v šolo.

Sinoči so ogorčeni odločali, kako naprej, saj so vremenske napovedi zelo slabe. Eni so hoteli ostati na Borznem trgu ali se vrniti na Veliki trg; drugi so predlagali, da bi odšli domov in se srečevali popoldne po pouku; tretji so pod vtisom starejših »mentorjev« vztrajali z načrtovano zasedbo zapuščene stavbe nekdanje banke Unicredit na Korzu Italia (pri Trgu Riborgo). (af)

Po napetih trenutkih je vojska klovnov lahko zakorakala na Veliki trg

KROMA

več fotografij in videoposnetki na www.primorski.eu

Ob vrnitvi v Italijo končala za zapahi

Vrnila sta se v Italijo in končala za zapahi: to se je zgodilo za 33-letna romunska državljana M.N. in N.B., ki sta se prejšnjo noč v Italijo vračala skozi bivši mejni prehod pri Fernetičih, kjer pa sta naletela na izvidnico italijanske obmejne policije. Moška nista potovala skupaj, saj se je M.N. nahajal v furgonu s francosko registracijo, N.B. pa na romunskem avtobusu, ki je bil namenjen v Turin, pri preverjanju pa so policisti ugotovili, da morata oba prestat osem mesečno zaporno kazen: M.N. je bremenil zaporni kazen, ki ga je prejšnji mesec izdalo milansko sodišče zaradi obsojbe iz leta 2006, ker se je moški, ki so ga izgnali iz Italije, vanjo vrnil brez dovoljenja, za N.B. pa je turinsko sodišče izdalo zaporni nalog zaradi kaznivnega dejanja zbiranja ukradenega blaga. V okviru dejavnosti obmejne policije pa so agenti prejšnji dan v Ul. Flavia naleteli na tri nezakonite priseljence, 35-letnega in 26-letnega Eritrejca ter 24-letnega Sudanca. Agenti so mladeniče, ki so hodili po ulici, ovadili zaradi kršenja določil o priseljivanju in poslali nazaj v Slovenijo.

Žalil je agente

Agenti letetečega oddelka tržaške kvesture so v četrtek zvečer imeli opravka s 34-letnim Neapeljčanom S.R., sicer starim znancom sil javnega reda, ki je na Drevedereu Campi Elisi v očitnem vinjenem stanju nadlegoval mimoidoče. Policisti so ga pozvali, naj se pomiri, možakar pa jih je v odgovor začel žaliti in ni hotel pokazati svojih dokumentov, zato so ga peljali na kvesturo in ga ovadili zaradi žalitve javne osebe.

REPENTABRSKA OBČINA - SLOVENSKA SKUPNOST

Svetnika Enotne liste iz Bilčovsa v gosteh na Repentabru

Srečanje predstavnikov repentabske Slovenske skupnosti s svetnikoma Enotne liste iz Bilčovsa z avstrijske Koroške

Bralni krožek

V čitalnici Narodne in študijske knjižnice Trst bo v ponedeljek, 7. novembra, zaživel Bralni krožek, ki bo na tem mestu potekal vsak prvi ponedeljek v mesecu. V njem se bodo srečevali ljubitelji knjig, izmenjavali vtise o prebranih knjigah ter se pogovarjali predvsem o tem, kar je "očem nevidno", kaj je skrito med ali za vesticami prebrane knjige.

Ta srečanja ob knjigi organizira KRUT v sodelovanju z NSK, gre pa za pobudo, ki so jo v preteklih letih že izvajali na sedežu KRUT-a. Zaradi boljšega dostopa do knjig sta se organizatorja letos odločila, da se bodo bralni zanesnjaki po novem srečevali v prostorih tržaške knjižnice. Pogovore o knjigah bo vodila knjižničarka Gabriela Caharija, ki bo udeležencem pustila proste roke pri izbiri argumenta. Bralne seanse bodo namenjene vsem tistim, katerim knjiga predstavlja pomemben del življenja, prvo srečanje pa bo na sporedu v ponedeljek ob 17. uri. (sč)

Sekcija Slovenske skupnosti iz repentabske občine je imela pred dnevi v gosteh predstavnika Enotne liste iz Bilčovsa, dvojezične občine iz avstrijske Koroške, ki je že vrsto let pobratena z Repentabrom. Svetnika Enotne liste v občinskem svetu v Bilčovsu Miha Zablatnik in Franci Krušnic so se srečali z županom Markom Pisanim in drugimi člani repentabske sekcije Slovenske skupnosti ter predsednikom pokrajinskega sveta Maurizioom Vidalijem. Po dopoldanski maši v cerkvi na Tabru ju je domači župnik Tone Bedenčič seznanil z zgodovino utrdb in kraja nasploh, po obisku in ogledu Kraške hiše so se gosta in gostitelji pomudili na delovnem kosilu, med katerim so jima župan Pisani, predsednik pokrajinskega sveta Vidali, repentabski pokrajinski tajnik Renzo Milič in deželni svetnik Igor Gabrovec orisali položaj slovenske manjšine in še posebej delo sekcije v občini. Bila je to lepa priložnost za obojestransko spoznavanje.

Pretekli teden je imela repentabska Slovenska skupnost tudi svoj sekcijski kongres. V prostorih Bubničevega doma se je zbralo kakih 15 članov. Skupščino je vodil sekcijski tajnik Renzo Milič, prisotni pa so bili tudi pokrajinski tajnik stranke Pe-

ter Močnik, predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali in deželni svetnik Igor Gabrovec. Milič je v svojem tajniškem poročilu izpostavil velik uspeh, ki ga je stranka zabeležila pred dvema letoma na občinskih volitvah, ko je postal županski kandidat liste Skupaj-Insieme Marko Pisani župan, ta uspeh pa je letošnjo pomlad zaočkrožila izvolitev njenega predstavnika Maurizia Vidalija v pokrajinski svet, Vidali pa je postal tudi predsednik pokrajinske skupščine. S takimi uspehi je postala repentabska sekcija najmočnejša sekcija Slovenske skupnosti na Tržaškem, so ocenili prisotni.

Udeleženci so pozitivno ocenili dosedanje delo občinske uprave župana Marka Pisanija, izpostavili pa so tudi zgledno sodelovanje z Napredno listo, ki je bilo zastavljeno že leta 2004 za časa županovanja Aleksija Križmana in se sedaj uspešno nadaljuje, kot na najlepši način dokazuje prenovljeni repenski Plac.

Na skupščini sta bila občinski odbornik Andrej Škabar in občinski svetnik Mitja Briščak izvoljena za delegata na pokrajinskem kongresu stranke, ki bo 19. novembra, potrjenemu vodstvu sekcije pa bo še nadalje predsedoval Renzo Milič.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Miro Gvran
ŠOFERJI ZA VSE ČASE
režija: Boris Kobal

DANES - sobota, 5. novembra ob 20.30 (red B)
v nedeljo, 6. novembra ob 16.00 (red C)
v četrtek, 10. novembra ob 19.30 (red K)
v ponedeljek, 14. novembra ob 20.30 (red F)
v soboto, 26. novembra ob 20.30 (red T)

Blagajna SSG bo odprta uro in pol pred pričetkom predstave.
Brezplačna telefonska številka 800214302

della mia vita»; Dvorana 2: 17.40, 20.20, 22.15 »Johnny English«; Dvorana 3: 17.30 »Le avventure di Tin Tin - Il segreto dell'unicorno 3D«; 19.50, 22.00 »L'amore all'improvviso - Larry Crowe«; Dvorana 4: 18.00, 20.00, 22.00 »I soliti idioti«; Dvorana 5: 17.45, 20.10, 22.10 »La kryptonite nella borsa«.

Izleti

SPDT priredi v nedeljo, 13. novembra, martinovanje v Gorjanskem, zbirališče v večnamenski dvorani (nasproti cerkve) ob 9.30. Predviden je pohod po kraški planoti (približno 3 ure hoje), sledi družabnost ob peki kostanjev. Prijave do 10. novembra: Livio 040-220155, Katja 338-5953515 za mladinski odsek (ob večernih urah) in odborniki planinskega društva.

LETNIK 1950 iz dolinske občine pozor! Obljuba dela dolg. V soboto, 19. novembra, skupinski avtobusni izlet v Goriška Brda in Dobrovo. Vpisovanje na tel. št. 338-7824792 (Sergio) in 333-1157815 (Ladi).

Čestitke

Danes na Krmenki SOPHIA 2 leti ima. Iz srca ji voščijo mama Daniela, očka Mauri, strica in nonoti.

Prireditve

KD IVAN GRBEC, Škedenjska ul. 124, sporoča, da bo razstava novih originalov zimске škedenjske noše »Skri-nja naših korenin« na ogled: 6. novembra od 10. do 12. ure; danes, 5. novembra od 17. do 19. ure.

SDJ JAKA ŠTOKA IN ŠD KONTOVEL vabijo na večer »Ribištvu na Kontovelu«, ki bo danes, 5. novembra, ob 20. uri v Kulturnem domu Prosek Kontovel v okviru letošnjega Martinovanja. Na njem bosta o svojih spominih na to dejavnost spregovorila Ado Ban - Kendletov in Giulio Gulič - Duša.

SKD TAVOR ZA OTROKE - v mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah danes, 5. novembra, ob 10. uri Ustvarjalno-likovna delavnica s Tadejo, Nado in Tanjo.

SPDT obvešča, da bo razstava »Življenje pod Triglavom«, ki jo je pripravila Planinska zveza Slovenije v sodelovanju s Slovenskim planinskim muzejem in s sofinanciranjem Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, odprta v prostorih Konferenčne-razstavne dvorane NSK v Narodnem domu, Ul. Filzi št. 14, do danes, 5. novembra, od 10. do 12. ure.

DEVINSKI GRAD bo do 6. novembra na ogled vsak dan od 9.30 do 16.00. Od 12. novembra dalje bo grad odprt ob istem urniku, a samo ob vikendih. Informacije: 040-208120.

SKD TAVOR, V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH v nedeljo, 6. novembra, ob 18. uri Svetlana Makarovič Saga o Hallgerd. Nastopata Svetlana Makarovič (besedilo) in Milko Lazar (glasba); v sredo, 9. novembra, ob 20.30 v mali dvorani potopisno predavanje Štiri nepozabna potovanja po Indiji. Predstavitev Marko Milkovič in Almira Sitar; 19. novembra, ob 20. uri Martinov večer MoPZ Tavor z gosti; 20. novembra,

ob 18. uri Openska glasbena srečanja - madžarski trobilni kvintet In media brass quintet.

TFS STU LEDI - ČEZ TRI GORE, ČEZ TRI DOLE... v občinskem gledališču F. Prešerna v Boljuncu: sobota, 12. novembra, ob 20.30 pevski večer; nedelja, 13. novembra, ob 17.00 klorni plesi.

SKD IGO GRUDEN vabi na koncert vokalne in instrumentalne skupine »Katicbor Catticoro« v nedeljo, 13. novembra, ob 18. uri, Kulturni dom v Nabrežini; sodeluje Mladinska vokalna skupina Igo Gruden. Vabljeni.

V BAMBIČEVI GALERIJI na Opčinah je do 13. novembra na ogled likovna razstava Anice Pahor Sledi življenja. Urnik: ponedeljek - petek: od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

MOSP IN SLOVENSKI KULTURNI KLUB razpisujeta literarni, likovni in fotografski natečaj za mlade od 14. do 25. leta starosti. Tema in tehnika sta prosti, kot vodilo pa ponujata verzetošnjega Prešernovega nagajenca, Miroslava Košute: »Kaj pa jadra šepetajo, kadar veter jih napenja? Srečna so, da se začenja nova pot.« Prispevki morajo biti opremljeni s psevdonimom, podatki pa priloženi v zapечатni kuverti in izročeni ali poslani na Skk-MOSP - Natečaj, Ul. Donizetti št. 3 (TS), do ponedeljka, 14. novembra.

CELOVEČERNI KONCERT ljubljanskih veteranov (dir. Alojz Zupan) v organizaciji KD Skala pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev bo v soboto, 19. novembra, ob 20.30 v Kulturnem domu Skala v Gropadi.

Osmice

BORIS PERNARČIČ je odprl osmico v Medji vasi št. 7. Tel. 040-208375.

DRUŽINA CORETTI je odprla osmico v Lonjerju št. 269. Tel. št. 340-3814906. Toplo vabljeni!

GABRIJEL PERTOT (Špi)ni je odprl osmico v Nabrežini, stara vas 10. Vabljeni!

IVAN PERNARČIČ ima v Vižovljah odprto osmico. Tel. št.: 040-291498.

MARIO PAHOR je odprl osmico v Jamljah. Toči belo in črno vino ter nudi domač prigrizek. Tel. 0481-419956.

OSMICO je odprl Miro Žigon, Zgonik 36. Tel. št.: 040-229198.

OSMICO je odprl Renzo Tavčar, Repen št. 42.

PAOLO IN MARINKA sta v Mavhinjah na Punkiški odprla osmico.

V SOŠČEVI HIŠI NA PROSEKU je ob priliki Sv. Martina odprta osmica Godbenega društva Prosek. Vabljeni.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

ADRIA: Proseška postaja 35
AGIP: Furlanska cesta 5, Istrska ul. 155, Ul. A. Valerio 1 (univerza)
SHELL: Ul. Locchi 3
ESSO: Ul. Flavia 120/1, Sesljan center, Ul. Carnaro - državna cesta 202 - km 3+0,67

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski dvored 233/1

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin - Državna cesta. 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Trg Valmaura, Zgonik - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

ADRIA: Proseška postaja 35
SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči
TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27
V sodelovanju s FIGISC Trst.

Včeraj danes

Danes, **SOBOTA, 5. novembra 2011**
ZAHAR

Sonce vzide ob 6.50 in zatone ob 16.47 - Dolžina dneva 9.57 - Luna vzide ob 14.09 in zatone ob 1.28.

Jutri, **NEDELJA, 6. novembra 2011**
LENART

VREME VČERAJ: temperatura zraka 15,4 stopinje C, zračni tlak 1015,6 mb raste, vlaga 80-odstotna, veter 2 km na uro jugo-vzhodnik, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 16,9 stopinje C.

Lekarne

Sobota, 5. novembra 2011

Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Roma 15 (040 639042), Ul. Piccardi 16 (040 633050), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998).

Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in najnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Piccardi 16, Ul. Sv. Justa 1, Milje - Lungomare Venezia 3. Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in najnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Sv. Justa 1 (040 308982).

www.farmacisti Trieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Johnny English la rinascita«.

ARISTON - 16.00, 17.50, 19.40, 21.30 »Pina«.

CINECITY - 15.30 »Le avventure di Tin Tin - Il segreto dell'unicorno 3D«; 15.15, 17.40, 20.00 »Le avventure di Tin Tin - Il segreto dell'unicorno 2D«; 22.10 »Matrimonio a Parigi«; 17.30, 19.45, 22.00 »I tre moschettieri«; 18.30 »This must be the place«; 15.20 »I Puffi«; 15.25, 17.45, 20.00, 22.10 »Un amore all'improvviso - Larry Crowne«; 15.25, 17.30, 20.00, 21.10, 22.10 »La peggior settimana della mia vita«; 15.20, 17.40, 20.10, 22.10 »I soliti idioti«; 15.30, 18.30, 21.30 »Warrior«.

FELLINI - 15.45, 17.20, 20.40, 22.20 »L'amore all'improvviso«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.10, 18.10 20.10, 22.15 »This must be the place«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.20, 22.10 »La peggior settimana della mia vita«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 18.10, 20.05 »Quando la notte«; 22.10 »Carnage«.

KOPER - KOLOSEJ - 20.10, 22.30 »En dan«; 18.10 »Jeklena moč«; 18.20, 20.20, 22.20 »Johnny English 2«; 16.40 »Medvedek Pu«; 16.20 »Oskrbnik«; 20.40, 22.40 »Sanjska hiša«; 18.00 »Trije mušketirji 3D«; 16.10 »Winx klub: Čarobna pustolovščina 3D«.

KOPER - PLANET TUŠ 11.00, 13.00, 15.00, 17.00 »Winx club 3D (sinhro.)«; 19.00 »Trije mušketirji 3D«; 12.40, 14.40, 17.25 »Winx club (sinhro.)«; 19.25, 21.25, 23.25 »Paranormalno 3«; 13.20, 15.50, 18.25 »Footloose«; 21.00, 23.40 »Jeklena moč«; 21.30, 23.59 »Morilska elita«; 11.20, 13.40, 16.05, 18.20, 20.40, 23.00 »Oropaj bogataša«; 12.50, 15.30, 18.00, 20.30, 22.50 »Tin Tin 3D«; 12.10, 16.00, 18.30, 20.50, 23.10 »Trgovci s časom«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Warrior«; 15.30, 18.50, 22.15 »Il domani che verrà«; Dvorana 2: 15.30, 19.00 »Le avventure di Tin Tin - Il segreto dell'unicorno 3D«; 17.15, 20.45 »Le avventure di Tin Tin - Il segreto dell'unicorno«; Dvorana 3: 15.30, 17.10, 18.50, 20.30, 22.15 »I soliti idioti«; Dvorana 4: 17.10, 20.40, 22.30 »Bar Sport«.

SUPER - 16.30, 20.15, 22.00 »Insidious«; 18.15 »Una separazione«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.40, 20.00, 22.00 »La peggior settimana

PROSEK - Pester program dogodkov od danes do prihodnje nedelje

Sv. Martin - vonj po novem vinu in tradiciji

Jutri Martinova furenga in krst novega vina - Višek bo v petek s sejmom in glasbenimi prireditvami

Ko se november ovije v sivino in hlad potrka na vrata, nas »v srcu« ogreje ideja, da se bliža sv. Martin. Praznično slavje, ki vsako leto privabi na Prosek trume ljudi, se bo začelo danes in se slovesno zaključil prihodnjo nedeljo, 13. novembra.

Pester program dogodkov bo danes ob 18. uri uvedlo odprtje razstave Renudo - Nagi kralj v Kulturnem domu Prosek-Kontovel. Večer pa bo ravno tam ob 20. uri na pobudo SDD Jaka Štoka posvečen spominu na ribištvo na Kontovelu, o katerem bo spregovoril starejši domačin. Prav tako zanimiv bo **ju-trišnji dan**, ki se bo začel že ob 9.30 s tretjim Martinovim pohodom po poteh naših ribičev, ki ga prirejajo ŠD Kontovel, SDD Jaka Štoka in taborniki Rodu modrega vala. Pohodniki se bodo zbrali pred Društveno gostilno na Kontovelu. Popoldanski del bo ob 14.30 uvedla Martinova furenga (v priredbi Kmečke zveze in Mladinskega krožka Prosek Kontovel) - to je s tradicionalnim prevozom vina z vozom in konjsko vprego po proseških ulicah v spremstvu narodnih noš, godbe na pihala iz Sežane, letošnje Kraljice terana in pevecv moškega zbora Vasilij Mirk. Sledil bo še krst novega vina s koncertom proseške godbe na pihala in otroškega pevskega zbora osnovne šole Avgusta Černigoja.

V **ponedeljek** vabi Kmečka zveza ob 20. uri v proseški Kulturni dom na srečanje s Stanislavom Renčljem in Vesno Guštin o tipičnih kraških proizvodih, njihovi zaščiti in uporabi v kuhinji, v **torek** pa bo ob 18. uri beseda tekla o zdravi prehrani z Okusi Krasa, o kateri bodo spregovorili krajevni trgovci in proizvajalci. V **sredo** bo protagonistka večera ob 20. uri v Društveni gostilni na Proseku vinifikacija oz. kletarjenje v preteklosti in danes. Agronom Mario Gregorič se bo pogovarjal z vinarji Andrejem Prašljem, Andrejem Boletom in Stanislavom Radikonom. **Četrtek večer** bo v Kulturnem domu na Proseku ob 20. uri glasbeno obarvan s koncertom Noneta Bača iz Podbrda.

Višek bo dogajanje doseglo seveda na Martinov god, v **petek** s tradicionalnim sejmom sv. Martina po proseških ulicah in kmetijsko tržnico »na Kržadi«, kjer bo 15 kmetij ponujalo svoje tipične pridelke. Ob 11. uri (pomembna ura za pomemben datum seveda - 11.11.2011) vabi Kmečka zveza na zdravico kmetijstvu in novemu vinu na dvorišču rajonskega sveta, ob 14.30 pa bo ravno tam pokušnja vin proseških in kontovelskih

Arhivski posnetek z lanskega Martinovanja na Proseku

KROMA

proizvajalcev. Popoldanski program predvideva ob 16. uri slovesno mašo v cerkvi sv. Martina, večerni pa ob 18. uri koncert skupine Samo z dns, ob 21. uri pa še tisti skupine Special plate v Kulturnem domu na Proseku. **Prav tako glasbeno oz. mladinsko obarvan bo sobotni večer**, saj bo ob 21. uri v Kulturnem domu zadonela glasba z DJ-em. Za zaključek pa bo prihodnjo **nedeljo** poskrbela domača godba na pihala s koncertom v Kulturnem domu.

Da gre za eno izmed najbolj priljubljenih prazničnih tradicij, ki je na našem prostoru že davno zakoreninjena in se iz leta v leto utrjuje, so včeraj na srečanju z novinarji potrdili tržaška občinska odbornica za trgovino Elena Pellasciar, predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Roberto Cataruzza in nekdanji tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec. Slednji je opozoril, da bo v primeru slabega vremena jutrišnja furenga odpadla, »vendar upanje vedno zadnje umre.«

Novo in staro vino bodo točili v osmicah, ki bodo delovale vse praznične dni, in sicer osmica Godbenega društva Prosek v Soščevi hiši ter osmica NK Primorje in AŠD Kontovel na svojih sedežih, najmlajši pa se bodo nedvomno zabavali na vrtljaku in avtomobilskih ter pri streljanju in metanju obročev v luna parku na urejenem parkirišču »na Kržadi«. (sas)

BAROČNA IN KOMORNA GLASBA

Začenja se niz Zvezde repatice

Koncerti Zvezde repatice Stefana Casaccie in njegovega društva Nova Academia nas bodo tudi popeljali do božičnih praznikov z večeri baročne in komorne glasbe. Štirinajsta izvedba se bo pričela danes ob 17. uri v auditoriju muzeja Revoltella s skupino **Accademia del Ricercare** iz Turina, ki bo nastopila z izborom sonat italijanskih in francoskih baročnih avtorjev. S Sicilije prihaja klavirski duo Roberto Metro-Elvira Foti, ki bo 20. novembra počastil dvestoletnico rojstva Franza Liszta z izvedbo njegovih znamenitih madžarskih rapsodij.

Festival nosi letos naslov »Ženske v glasbi in...l'Homme armé«; ženska nit se navezuje predvsem na koncert tržaške sopranistke **Marianne Prizzon**, ki bo nastopila 26. novembra s programom samospenov skladateljic romantične dobe ob spremljavi pianista Silvia Sirsena.

Eden od najboljših furlanskih zborov bo 4. decembra potrdil svojo

zapisanost neobičajnim repertoarjem: **mešani zbor Renato Portelli** bo pod vodstvom Fabia Pettarina in v kombinaciji z orkestrom izvedel mašo za mir Karla Jenkinsa. Skladba z naslovom *L'Homme armé* je nastala leta 2000 v spomin na žrtve vojne na Kosovu.

10. decembra bo na sporedu monografski večer, posvečen Georgu Philippu Telemannu, ki ga bo oblikoval **mladinski orkester Alpe Jadran** pod vodstvom Luigija Pistoreja. Solistično bodo nastopili sopranistka Marianna Prizzon, flautist Stefano Casaccia in oboist Enrico Calcagni.

Niz bo 16. decembra sklenil orkester **Orchestra classica del Veneto**, ki ga vodi Dino Doni. Solist tega koncerta, ki se bo odvijal v Luteranski cerkvi, bo kitarist Ennio Guerrato. Večer bo zaznamovala prva izvedba rekonstrukcije koncerta za kitaro in orkester bolj redko izvedenega avtorja 19. stoletja Luigija Legnanija. (ROP)

Nocoj dišeča TV Kocka

Otroška televizijska oddaja TV Kocka na Slovenski televiziji RAI vas vljudno vabi k ogledu prispevka z naslovom *Ko iz peči po kruhu zadiši...* V prispevku, ki bo v oddaji nocoj ob 20.25, bomo spoznali pot kruha od peči do mize. Star slovenski pregovor pravi, da kruha ne naredi moka, ampak roka! To dobro vesta Kristjan Pacor in Renato Jazbec, ki se že vrsto let ukvarjata s peko kruha in jima je ta poklic bogata družinska dediščina. Pri prispevku, ki ga podpisuje urednica Mairim Cheber, so sodelovali učence in učenci osnovne šole Albert Sirk iz Krži.

Jutri na Opčinah Svetlana Makarovič

Jutri se ob 18.00, v Prosvetnem domu na Opčinah obeta edinstven literarno-gledališki popoldan. Skd Tabor je v goste povabil vsestransko umetnico, književnico, igralko, pevko in ilustratorko Svetlano Makarovič, ki bo ob spremljavi pianista Milka Lazarja predstavila svojo Sago o Hallgerd. Najnovejša zgodba uspešne ustvarjalke spada v niz baladnih pripovedk in je predelava starodavnih mitov in zgodb za odrasle, s katerimi se Makarovičeva v zadnjem času intenzivno ukvarja. Saga temelji na islandskem izročilu in poleg proznega besedila vsebuje tudi osem avtoričinih pesmi. Zgodba o mladi, lepi poganki Hallgerd bralca oz. gledalca popelje daleč nazaj, v 10. in 11. stoletje, ko se je na Islandiji poganska tradicija spopadala z novo prispelim krščanstvom. Naslovna junakinja se zvesto drži starih običajev, bogati kmet Njal, ki je hitro sprejel novo vero, pa zaničuje njeno upornišvo in krivi tudi njeno družino. Pod sekiro njenega polbrata Thjostolfa padeta njena prva dva moža, tretjemu pa se maščuje kar sama. Njen ponos priključa nadno grozno prekletstvo, zaradi česar Islandci še danes svoje hčere le redko poimenujejo Hallgerd. Knjiga je izšla pri založbi Arsem, (urednik Gasper Troha), ki je ob Cankarjevem domu tudi producent predstave. Svetlana Makarovič je islandsko Sago o Njalu preoblikovala v sodobno baladno pripovedko za odrasle, ki torej govori o pokončni Hallgerd ter njenem odnosu do neupravičenega nasilja in hinavščine. Besedilo je spodbudilo znanega slovenskega skladatelja in multiinstrumen-talistista Milka Lazarja, da je napisal scensko glasbo, ki dopolnjuje literarno-glasbeni večer Saga o Hallgerd.

LIKOVNA UMETNOST - Razstava

Domača vas Ilaria Tula na papirju

Avtor, po poklicu gradbeni inženir, živi in ustvarja v Mačkoljah - S svojimi deli nam posreduje ljubezen do rodnega kraja

V prostorih lokala Franceschini v Ul. Beccaria 3 razstavlja izbor svojih perorisb iz zadnjega ustvarjalnega obdobja Ilario Tul, ki živi in ustvarja v Mačkoljah. Naslov razstave Moja vas se sklicuje na motiviko vaških vedut in krajine ujetih iz neposrednjega bivanjskega okolja, ki je umetniku posebej pri srcu. Z ustvarjanjem se že dalj časa ukvarja, posluhuje se zamudne tehnike, ki terja pri delu veliko zbranosti.

Ilario Tul je tankočutna duša, kontemplativen, obenem tudi spreten risar. S svojimi likovnimi stvaritvami nam posreduje ljubezen do rodne zemlje, naselja, doma, ki jih doživljamo kot osrednji čustveni naboj, prežet z vrednotami, ki presegajo zgolj zunanjo lepoto in se nam razodevajo kot vir nenehne duhovne prenovne. Pokrajina, pogled na vaško ulico, domače dvorišče, vaško jedro z zvonikom postanejo tako podobe, v katerih se zrcali odnos človeka z okoljem, ki ga obdaja.

Zaradi svojega poklica gradbenega inženirja vsakodnevno doživlja okolje, rešuje zahtevne tehnične probleme, vendar mu prirojena sposobnost pogleda uprtega onstran vidnega omogoča, da se izraža v risbi, kot bi želel dopolniti racionalni vidik z onim, ki je vezan na intuitivno sfero. Izziv našega časa je prav v dopolnjevanju teh dveh vidikov, ki so

dolga stoletja ostajali ločeni in prav zato je v odnos Ilariota Tula posebno aktualen način podoživljanja kraja, ki omogoča pogled iz različnih vidikov.

Izbira izraznega sredstva je posebej pomenljiva, saj risba dovoljuje urjenje ročne spretnosti in terja disciplino dela, poleg predanosti, ki je potrebna, da so rezultati v času vidni. Digitalna era in frenetični ritem življenja nas dejansko vodita k ovrednotenju ročnih posegov. Po eni strani sicer uporaba računalnika okrnja to sposobnost, po drugi prav zaradi pravila kompenzacije terja zavestnejši stik s telesom, ki postane lahko veliko bolj avtentičen in živ prav v neposrednem stiku v našem primeru risala na papir.

Pokrajina kot avtonomni motiv je z vsebinskega vidika dejansko moderen fenomen. Naša pozornost se v tem primeru izključno osredotoča na kraj, kjer živimo, na naš stik z naravo, s krajem, kjer prebivamo. Nežnost gričev, kjer se trte obračajo proti soncu, intimnost domačega dvorišča, steza, ki nas vabi, da jo prehodimo in stopimo v vas, to so izhodišča, ki nas pozivajo, naj čuvamo, ohranimo in ovrednotimo človeško dimenzijo in v tem duhu nas razstava talentiranega risarja Ilarija Tula zbližuje. Razstavo si lahko ogledamo še danes med 8.00 in 24. uro.

Jasna Merku

Avtor na odprtju razstave

AKTUALNO - Le Rosarno d'Italia

V Italiji obstaja na desetine Rosarnov

O svoji knjigi in o tematiki je v Trstu govorila Stefania Ragusa

»V Italiji obstaja na desetine Rosarnov, do pojava katerih ne prihaja iz hudobije ali česa podobnega, pač pa so odraz perversnega in podlega sistema, ki dejansko za svoje delovanje potrebuje aktivnost nelegalnih priseljencev. Te napete družbene situacije so posledica praznin in šibkosti italijanske zakonodaje na emigrantskem in zaposlitvenem področju.« Tako je na srečanju, ki ga je združenje Senza confini-Brez meja, v sodelovanju s pokrajinskim odborom Libera-Assoziazioni, nomi e numeri contro le mafie, pred dnevi organiziralo v parku bivše tržaške umobolnice, menila Stefania Ragusa, avtorica knjige Le Rosarno d'Italia, ki je izšla pri založbi Vallecchi.

Kot znano, je lanskega januarja v Kalabriji prišlo do silovitega izbruha napetosti. V Rosarnu, kjer so živeli in delali v zelo slabih pogojih, je temnopoltim dninarjem po večkratnem doživljanju nasilja naposled prekipelo. Dvignili so se v upor in dejansko z opustošenjem mesteca opozorili, da ima vsako potrpljenje in doživljanje krivic svojo mejo. Posnetki vstaje so šli v svet in odtlej predstavlja Rosarno kraj, kjer bi se lahko podobne razmere nepravilnosti in/ali izkoriščanja ponovile.

Izhajajoč iz dogajanja v Kalabriji se je Ragusova odpravila na pot po državnem ozemlju, da bi odkrila druge tovrstne »smodnišnice.« Spoznala je več podobnih ali nekoliko »ljubeznivejših« okolij, ki, tako pravi, v marsikaterem pogledu spominjajo na stanje v Rosarnu. Slednja so po njenem mnenju odraz obstoječih zakonodajnih praznin, »ki škodijo najšibkejšim članom družbe-priseljencem.« V glavnem je veliko tovrstnih situacij prisotnih na jugu Polotoka in na podeželju, toda tudi sever države ni s tega vidika vzor drugim. V Milanu, denimo, na podlagi raziskave, ki jo je izvedla univerza Bocconi, živi in dela, pretežno v gradbenem sektorju, 150 tisoč ilegalnih delavcev, torej brez nikakršne pogodbe, varnosti in zaščite. Novinarka dalje omenja dolino Cembra na Tridentinskem, ki velja za eno najbolj urejenih in vodenih italijanskih pokrajin v državi, v kateri se lomi porfir in kjer naj bi zaposleni, »na osnovi legalnih delovnih razmerij tudi doživljali izkoriščanje.« Ragusova pravi, da priseljence izkoriščajo ponekod tudi v drugih v Imoli in pa v Pratu. Mesto Vittoria na Siciliji, meni, bi lahko postalo nov Rosarno, saj je tam prišlo do ostrih sporov med priseljenci iz Magreba in Romunije. Vittoria je še kako desetletje nazaj cvetela s svojo proizvodnjo povrtnine. V kolikor dejavnost v toplih gredah zaradi konkurence na tržišču ne omogoča več zasluzka, je prišlo do nihanja cene dela in drugih pogojev, ki jih stari sindikalno organizirani priseljenci iz Magreba niso sprejeli, pred nedavnim priseljenji Romuni pa da. Med njimi je zaradi tega prišlo do pretefov. Ragusova se v določeni meri čudi, da se omenjene problematike odvijajo v okoljih, ob katerih ži-

vijo avtohtone skupnosti, »ki se vedejo kot da bi se jih življenje priseljencev ne tikalo in da bi ti problemi ne obstajali.«

Na srečanju je avtorica izpostavila, da so ji ljudje z veseljem posredovali informacije za sestavo knjige. »Bolj naporen« je pa v tem pogledu bil odnos z institucijami, pri katerih naj bi ne bilo nobene želje, da bi se odkrito spregovorilo o omenjenih tematikah. Poglobitev v prikazano tematiko je zanjo predstavljal precejšen čustveni napor. V zaključku svojega izvajanja je obrazložila, da so v opisanih primerih vsi tako ali drugače akterji ali žrtve omenjenega »mehanizma izkoriščanja.« V času globalne krize vidi pisateljica rešitev iz omenjenih in drugih podobnih situacij v odkrivanju večje solidarnosti, širitvi pravic med najšibkejšimi člani družbe in v spremembi načina življenja v smer večje treznosti.

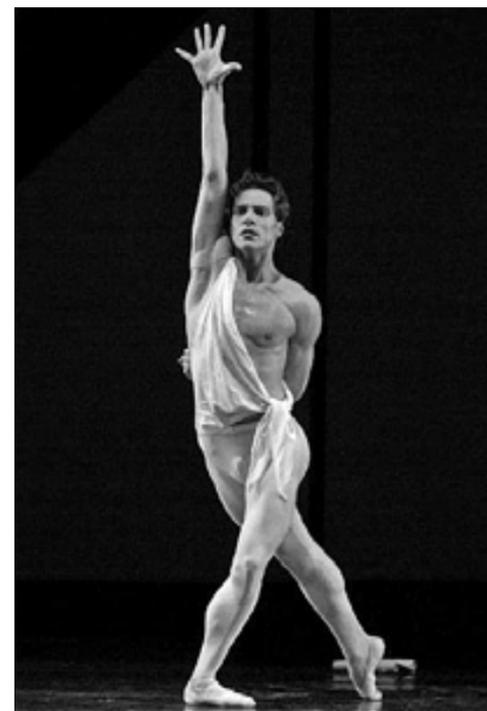
Matej Caharija

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Plesni abonma

Blesteli so solisti ansambla New York City Ballet

Začetek plesne abonmajske ponudbe Stalnega gledališča FJK so obsijale zvezde. V goste so namreč prišli »principals«, se pravi prve balerine in balerini, prestižnega ansambla New York City Ballet, ki so predstavili izbor uspešnih stvaritev hišnih koreografov. Največ pozornosti so seveda namenili koreografijam ustanovitelja skupine, Georgea Balanchinea, ki je s svojim delom globoko zarezal v tedanjo baletno sceno. S stare celine, rodil se je v SanktPeterburgu, mednarodno pa se je uveljavil v Franciji, se je s svojimi svežimi idejami preselil v »novi svet« in v New Yorku zablestel s svojimi plesnimi predstavami. Glede na dejstvo, da so v Trst, kjer so odplesali eno samo predstavo, in sicer 26. oktobra, prišli samo »solisti med solisti«, so seveda predstavili izseke iz baletov oz. krajše solistične koreografije.

Prvi del programa je zapolnil Apollon Musagete, koreografija, ki je svetovno premiero doživela junija 1928 v Parizu, dodatno vrednost pa delu daje dejstvo, da je Balanchine prvič sodeloval z Igorjem Stravinskim (*na sliki tokratni Apolon, španski plesalec Gonzalo Garcia*). Drugi del je obsegal dve Balanchinovi koreografiji, in sicer Diamonds (pas de deux iz baleta Jewels) in Stars and Stripes. Prva ome-

njena koreografija je nastala na glasbo Čajkovskega, prvič pa je zaživela v New Yorku aprila 1967, druga pa je koreograf povoklon državi, ki ga je sprejela (glasba Joan Philip Sousa, premiera v New Yorku januarja 1958). Solo ples Five Variations on a Theme na Bachovo glasbo, odlično ga je odplesal Joaquin De Luz, je doprinos Jeromea Robbinsa, ki je po Balanchineu bil najmarkantnejši koreograf skupine. Zadnja koreografija v drugem delu je prispeval trenutni koreograf skupine Christopher Wheelden, gre za After the Rain na Šostakovičevu glasbo. Tretji, zaključni del pa je zapolnila duhovita Balanchinova koreografija Who cares? na znane Gershwinove skladbe, v kateri so suvereno nastopili vsi solisti.

TOMIZZEVE DUH

Croatia o muerte - never more!

MILAN RAKOVAC

U sridu je, in diretta televisiva, finija zadji hrvački san; Dinamo je „favoao“ četiri gola od Ajaxa. U četrtak, in diretta de novo, zares resna tekma – početak suđenja Ivi Sanaderu.

Mladen Bajić (DORH) in Dalibor Cvitan (Uskok): Ta dva Dalmatince sta avtorja resnega hrvaškega zgodovinskega premika. Moj naslov je dvojnja parafraza, Hrvaška ali smrt je bila resna alternativa 1991: po Vukovaru, Osijeku, Dubrovniku, Zadru so padle granate, "krmačec" in "orkani". Takrat je še en Dalmatincec, veliki hrvaški romanisijer Ranko Marinković, lansiral parafrazo znamenite poeme E. A. Poe-a – "reče gavran, nikdar več"! Te hrvaške vojne in politične maksime v sedanosti so novega pomena: "Hrvaška ali smrt - nikdar več". Leta gospodnjega 2011. ne gre več za patriotsko katarzo, gre za osvoboditev od naših najboljših hrvaških očetov in njihovih sinov (členov HDZ-ja, in tudi drugih strank!), kateri so prav na teh citiranih domoljubnih parol - uničili hrvaško gospodarstvo, si ga pooblastili, in ga – zaigrali, prorajali, prokockali, profuckali. Pišu hrvaški portali: Odluka državnog odvijetništva da otvori istragu protiv HDZ-a kao političke stranke zbog crnog fonda kojim se financirala politička djelatnost stranke uključujući i predizborne kampanje te nagrađivalo stra-

načke dužnosnike i članove, predstavlja kraj jednog nerealnog i besmiselnog projekta... Hrvatsko društvo se nalazi u dubokoj društvenoj i gospodarskoj krizi, i prilično je nepripremljeno za izlazak iz te krize, a HDZ u rasulu i moralno diskreditiran. Tvrdoglavo insistirajući na tome da ostane na vlasti nakon odlaska Ive Sanadera, HDZ je napravio medvedju uslugu ne samo hrvatskom društvu i državi nego i samom sebi.

STA reducira hrvaški problem za slovensko publiko: »HDZ je prva politična stranka v novejši hrvaški zgodovini, proti kateri kot pravni osebi poteka preiskava. Gre za širitev preiskave v primeru oglaševalske agencije Fimi-media, preko katere naj bi črpali denar iz javnih podjetij in ministrstev. Na ta način naj bi državni proračun oškodovali za več kot 13,5 milijonov evrov. Del denarja je domnevno končal v črnih skladih HDZ, del pa v žepih posameznikov. Urad za boj proti korupciji in organiziranem kriminalu (Uskok) preiskuje financiranje stranke od leta 2003 do odstopa bivšega premiera Iva Sanadera, 1. julija 2009. Poleg Sanadera je med osumljenci za črne sklade in pranje denarja še nekaj bivših in sedanjih članov stranke. Kosorjeva ni med osumljenci, vendar pa preiskovalci obravnavajo financiranje

njene predsedniške kampanje leta 2005.«

Se lipo domišljan naše prve hrvačke slobuode, i slovienske, 1945., kada smo smo se i kako smo se veselili da smo se oslobodili Italije, i jedan bot za zavik osigurali si življenje z naših jugoslavienskih brati. Never say never, nikdar ne reci nikdar; stajali smo »postojano kano klisurine« pak se je država raspala u krvi. Sada imamo Hrvati i Slovieni svoje države, jur dvajset lit ni niienega da nas tlači - ni Turki, ni Venecijanci, ni Austrijanci drugo ni; ma ni Talijani, ni Niemci, ni Mađari, ma vero ni Srbijanci. I ča smo načinili sami za se, Slovieni i Hrvati za svoje zemlje i narode? Smo hi dištrudili huje nego nieni okupatori i hegemoni i kolonizatori: I sada more biti da je došla nova slobuoda – da smo svi jednaki prid zakonom. Do sada, kucio je narod mora stati i kucio stoji i danas, vbogi slovenski ino hrvatski narod (by Trubar). Ma vero i dalje nan prodaju rog za sviću, ossia muda pod buregre, ne samo ladrunski paraderi ča su nan uzeli sve ča smo imali, nego i izobraženci. Štijen, vržmo, da Žižek opozarja kako bi wallstreetski demonstranti lahko na svet prinesli nove aurtarhije. A res? Ma mi jur imamo autoritarne »demokrate« plus liberal-kapitalistična blebetala kateri svi sku-

paj komaj čakajo direktno dati oblast novim nazi-fascio-populistom, enako kot po Veliki vojni, - češ, bivstveno je obdržati demokratični liberalizem. Ni več med nami ne Pound, ne Hamsun, ne Celine, ampak novi guruji post-etičnega funkcionalizma so vsepovsod. Ne samo naše male i mlade države, i Grčka i Italija su na kolini, i arapska revolucija lako se more primistiti na naše pjace, pune ljudi prez puosla, i? I ima pravo Žižek, nove revolucije će nan najbrže donesti još veće mižierije, i ne samo Egiptu eli Tunisu (pobjeda islamista je pobjeda, čega? Demokracije?). A zašto ne bi se načinija novi socijalizam? Zato ča će liberalizam puštiti na vlast i naci-fašističke populiste (koji jur vladaju vsepovsod – nego socijalizam!). Zato ča zapadnjački politički inžinjering ruši autokraciju po arapskim zemljama, i - donosi kaos i politički konzervativizam. Inšoma, daleko san poša, a pišen danas samo ča je novega na Hrvaškem - možda, ipak, prva istinska, dubinska demokratizacija, u kojoj se s mukama stvara PRAVNA DRŽAVA, jer kao nikada u novijoj povijesti (od 1848. do danas), oznažen je onaj bitni, treći stup vlasti – pravosudni. Tako to izgleda danas, ima šansi da se taj trend nastavi i poslije izbora od 4. decembra 2011. I da zaspravlje uvi naši narodi počnu normalno živiti.

KNJIŽNA NOVOST Vojnovićev nov roman

Nekateri literarni kritiki trdijo, da se šele v drugem romanu pokaže, iz kakšnega testa je pisatelj. Prelomni trenutek je napočil tudi za Gorana Vojnovića, ki je s svojim prvencem Čefurji raus! doživel izreden uspeh: roman je v Sloveniji doživel pet ponatisov, prevedli pa so ga že v šest jezikov.

Pri Študentski založbi je izšel njegov drugi roman Jugoslavija, moja dežela. Na police slovenskih knjigarn bo knjiga prišla čez dober mesec dni, 24. novembra pa jo bodo predstavili na Slovenskem knjižnem sejmu (ta bo kot znano potekal v ljubljanskem Cankarjevem domu od 23. do 27. novembra).

Jugoslavija, moja dežela je roman o razpadu družine Borojević in sveta, v katerem je živel. O sinu Vladanu, ki se odpravi na pot po Balkanu, da bi našel očeta Nedeljka, ki naj bi leta 1991 padel v vojni ...

Mraz trka na vrata

V jesenskem času, ko se klima spremeni in temperature padajo se zavemo pomembnosti ogrevanja. Ogrevanje je v določenih situacijah nujno za naše preživetje, prav tako pa lahko rečemo, da je primerno ogrevanje ugodje, ki se mu nismo pripravljeno odpovedati. Vsi poznamo dober občutek, ki nas prevzame, ko vstopimo iz mraza v primerno ogret prostor. Ko omenimo ogrevanje mnogi pomislimo tudi na finance, ki bodo potrebne v prihajajoči zimi. Glede stroškov pri prenovi ali zamenjavi zastarelih ogrevalnih naprav pa velja, da so ti običajno precej višji v starejših zgradbah. Zato že pravilna odločitev posameznika lahko pomeni znaten energetske in finančni prihranek.

V znanosti povezave med zmrzovanjem na prostem ali v podhlajenih prostorih ter prehladom niso uspeli dokazati. Nahod je nalezljiv, nalezemo se ga ob kontaktu s prehlajeno osebo. Prehlad, v obdobju od zgodnje jeseni do pozne pomladi zvest spremljevalec vseh generacij, je akutno obolenje dihal. V 80 odstotkih je posledica virusne okužbe sluznice žrela, nosu in

obnosnih votlin, pravijo strokovnjaki. Odrasli običajno zbolijo dvakrat do trikrat na leto, otroci pa lahko tudi do 12-krat letno, opozarjajo strokovnjaki.

Raziskovalci neposredne povezave med mrazom in prehladom niso uspeli dokazati. Je pa res, da mraz in prezeblost oslabi obrambni sistem telesa. Sluznice so slabše prekravljene in povzročitelji

bolezni tako lahko hitreje napadejo in oslabilo organizem. Zato je primerno ogrevano stanovanje ključnega pomena. Stanovanje lahko ogrevamo na različne načine. Če imamo novo stanovanje in torej tudi novejša sisteme za ogrevanje, potem nas ob koncu kurilne sezone zagotovo ne bo »bolela glava« in predvsem ne bo trpela denarnica, kot če je vaš sistem ogrevanja star nekaj desetletij. Časi, ko se je po stanovanjih v najhujši zimi zaradi preobilnega ogrevanja večstanovanjskih stavb sprehajalo v kratkih rokavih, so dokončno mimo.

Ker poznamo veliko virov toplote, obstaja tudi veliko načinov ogrevanja. Ogrevanje se razlikuje tudi glede na način pretvorbe in dostave toplotne energije uporabniku.

Centralno ogrevanje

Centralno ogrevanje zagotavlja toploto enemu prostoru ali celotni hiši z ene točke. Centralno ogrevanje se razlikuje od lokalnega v tem, da se toplota ustvarja na enem mestu (npr.: kurilnica). Najpogostejša metoda ustvarjanja toplote vključuje fosilna goriva v kombinaciji s pečjo ali kotlom. Nastala toplota se nato s pomočjo cevi, po katerih

krožita voda in zrak, razdeli po celotni hiši. V zadnjem času se vse bolj uporablja sončna toplota, kjer se toplota razporedi s pomočjo kroženja vode.

Električno ogrevanje

Električno ogrevanje je vsak proces, v katerem se električna energija pretvori v toploto. Ta način ogrevanja se uporablja za več stvari (npr.: ogrevanje prostora,

kuhanje, ogrevanje vode, ogrevanje v industrijske namene). Pri procesu električnega ogrevanja ne moremo brez omembe električnega grelca. To je električna naprava, ki pretvarja električno energijo v toploto. Znotraj vsakega električnega grelca je grelni element, ki deluje po principu, ki ga je odkril James Prescott Joule leta 1841.

Joule je ugotovil, da lahko električni tok s pomočjo prevodnika in upora spremenimo v toploto. Alternativno pa lahko toplotne črpalke uporabljajo elektromotor za pogon hladilnega kroga, ki vleče energijo iz virov kot so tla ali zunanji zrak in istočasno oddaja energijo v prostor, ki se ogreva. Nekateri sistemi, npr. klima, omogočajo tudi obratno delovanje, ko se notranji prostor ohlaja in se toplota odvajata ven.

Toplotna črpalka prispeva tudi k čistejšemu okolju, kar cenijo zlasti ekološko ozavešeni uporabniki.

Sodobni ogrevalni sistemi

Sodobni ogrevalni sistemi prispevajo z uporabo obnovljivih energijskih virov k varovanju okolja, obenem pa omogočajo tudi manjšo odvisnost od neobnovljivih fosilnih goriv, kot so premog, nafta in zemeljski plin. Med sodobne ogrevalne sisteme med drugimi štejemo ogrevanje z izkoriščanjem sončne energije, ogrevanje z lesno biomaso in toploto iz okolja.

Za ogrevanje s pomočjo sončne energije so značilni sistemi sončnih kolektorjev ali ostalih termičnih solarnih naprav. Delovanje teh naprav je zelo preprosto. Sevanje sonca s pomočjo zbiralnikov spremenimo v toploto, ki jo nato uporabimo. Pomembno je, da naprave namestimo na mesta, ki so dobro obsijana s soncem. Sončne zbiralnike neprestano izboljšujejo, kar zagotavlja obstoj tehnologije tudi v prihodnosti, obenem pa nam izboljšave omogočajo optimizacijo izrabe sončne energije.

Ogrevanje z lesno biomaso je najstarejši način ogrevanja, saj je les predstavljal edini vir energije dolga tisočletja. Z različnimi izumi, ki omogočajo

HYDROTECHNIK
Vanja Devetak

IZDELAVA, POPRAVILA
IN VZDRŽEVANJE OGREVALNIH,
PLINSKIH IN VODOVODNIH NAPRAV

Alternativni in
obnovljivi
energetski viri

Nabava, inštalacija in vzdrževanje
peči na biomaso (drva, pellet...) znamke **ETA**

ŠEMPOLAJ 1/D6, TS
TEL. 040-200312
MOB. 347-6282079

tecnoedile s.n.c.
TRST, Ul. Cosulich 9 (industrijska cona)
tel. 0039/040/827045 - 830688

Gradbeni in industrijski stroji in oprema
prodaja in najem / servis / rezervni deli

MONTAŽNI LESENI PODI
LAMINATNA TLA
TALNE OBLOGE
IN PLUTOVINE
ZIDNE TAPETE
IN DEKORATIVNE TKANINE
ŠTUKATURE
IN DEKORACIJE V MAVCU

ULICA MOLINO A VENTO, 5
TRST
TEL. 040.762643

POOBLAŠČENI PRODAJALEC
N.O.R.D

POHIŠTVO
KRALJ

UL. CARSIA, 45 NA OPČINAH
(NASPROTI GASILSKE POSTAJE)
Tel. 040/213579 - Fax 040/2159742
info@kralj.it

PROJEKTIRANJE IN OPREMLJANJE
NOTRANJNH PROSTOROV

POHIŠTVO VRATA STOPNIŠČA POHIŠTVENI DODATKI MIZARSTVO

OIKOS

prostora, ampak tudi segrevajo vodo, ki je uporabna za nadaljnje neposredno ogrevanje. Peči so primerne predvsem za nizko energetske hiše.

Toplotne črpalke

Topel in varčen dom lahko dosežemo z izborom primerne toplotne črpalke, ki nam bo ogrevala stanovanje. Črpalke je ekološko najprijaznejši in energetsko najcenejši način ogrevanja prostorov in sanitarne vode. Deluje po enostavnih fizikalnih zakonih, in sicer tako, da toploto črpa iz okoliškega zraka, vode ali zemlje, z njo ter dodano električno energijo potem segreva vodo do temperature 55°C in več. Toplotne črpalke so se v večji meri pojavile v začetku 80. let prejšnjega stoletja, ko je nastopila naftna kriza. Že leta 1937 so jih sicer uporabljali v Švici. Številka se je po Evropi hitro večala. V Avstriji npr. so imeli leta 1989 inštaliranih 500 toplotnih črpalok, leta 2001 že 2000 toplotnih črpalok, leta 2005 pa že več kot 6000 ogrevalnih toplotnih črpalok. Strokovnjaki označujejo toplotne črpalke za »sisteme prihodnosti«.

Med prednostmi toplotne črpalke strokovnjaki navajajo zlasti precej nižje stroške ogrevanja, celo do 60 odstotkov v primerjavi z drugimi načini. Ni zanemarljivo niti dejstvo, da toplotni črpalke okolje podari 75 odstotkov potrebne energije za ogrevanje, emisije CO2 so zmanjšane od 31 do 59 odstotkov. Za tovrstne sisteme ni potreben niti dimnik niti hranilnik goriva, velja tudi, da je njihovo delovanje tiho. Za postavitve naprave je potreben le minimalen prostor

za kurilnico. Za delovanje uporablja električno energijo, ta pa je in cenovno stabilnejša od fosilnih goriv. Enako velja glede zaloga.

Toplotna črpalke velja tudi za energetsko najcenejši način segrevanja sanitarne vode. Nameščena na hranilnik vode je sestavljena iz kompresorja, ki plin stiska in ga ogreva, ekspanzijskega ventila, kjer se plin razširja in ohlaja ter dveh toplotnih izmenjevalcev, vam bodo povedali strokovnjaki. Njena dodatna odlika je, da se lahko uporablja tudi za hlajenje manjših kleti ali shramb, kar ni tako zanemarljivo dejstvo. Sistem termične dezinfekcije, ki je vgrajen v črpalke, omogoča preprečevanje pojava legionele.

Smotrna izbira sistema

Zadnji trendi kažejo, da se ogrevanje z obnovljivimi viri sredstev povečuje, saj se cene fosilnih goriv zvišujejo, vse več pa je tudi zakonskih omejitev povezanih z zmanjševanjem toplogrednih plinov, majhno vlogo pri temu pa igra tudi ti. »ekološka zavest«.

V zadnjem času je zelo izrazit trend uporabe lesene biomase. Le-ta omogoča ogrevanje s popolnoma obnovljivim virom energije, vendar je začetna investicija za sistem visoka, tako da je uporaba tega načina ogrevanja priporočljiva predvsem za lesno predelovalno industrijo.

Prav tako se v zadnjem času zmanjšuje uporaba sončnih kolektorjev, saj se instalacija kolektorjev zaradi padanja cen toplotnih črpalok ne izplača, razen če gre za ogrevalni sistem za nizkoenergetsko hišo.

optimizacijo zbiranja toplote, je ogrevanje z lesom kot obnovljivim virom v zadnjem času ponovno zanimivo. Ko govorimo o lesu, je za pridobivanje toplote uporabna tako lesna biomasa, ki obsega predvsem naravni les iz gozda, kot tudi leseni odpadki iz industrije, predvsem palete, žagovina in lubje.

S finančnega vidika je najbolje, da kotle na polena kombiniramo s hranilniki toplote, saj predvsem poleti potrebujemo toploto le za ogrevanje sanitarne vode. Poleti namreč kotli na trdo gorivo (polena) porabijo preveč energije in takrat lahko uporabimo male oljne ali plinske kotle. S tega vidika je zelo primerna tudi kombinacija kotla na trdo gorivo z ustreznim solarnim sistemom za pripravo tople vode. Nekateri se namesto polen raje odločijo za palete – do 5 cm dolge palčke so sestavljene iz stisnjene žaganja in lesenega prahu –, saj ima ogrevanje z njimi določene prednosti. Zaradi velikosti so primernejši za shranjevanje in transport, imajo pa tudi večjo kurilno vrednost.

Še en zelo privlačen način ogrevanja z lesno biomaso predstavljajo kamini, ki ne poskrbijo le za toploto, temveč tudi za prijetno vzdušje. Poznamo tako odprte kot tudi zaprte kamine. Odprti kamini so pogostejši in čeprav nam omogočajo neposreden stik z ognjem, je njihov izkoristek le od 20 do 30 odstotkov, medtem ko je pri zaprtih kaminih zaradi zaprtega kurišča izkoristek toplote bistveno večji. V zadnjem času so na tržišče prišle tudi kaminske peči, ki imajo vodni hranilnik. Te peči ne ogrevajo le

NAŠA PRODAJALNA

Geom.
Giuliano Biondini

Corso del Popolo, 54
34074 TRŽIČ (GO)
tel. & fax 0481 46 336
mob. 3495939706
trieste@haus.rubner.com
www.haus.rubner.com

GRADBENO PODJETJE IN
GRADBENE OBNOVE
FRANDOLI GROUP S.r.l.

OBNOVE MONTAŽNE HIŠE
GRADNJA BAZENI

Nabrežina Kamnolomi, 23/H - 34011 - Devin Nabrežina (TS)
tel/fax 040 200083 - mob. 335 284754
www.frandoligroup.it - frandoligroup@alice.it

TECNAL
Montažne hiše

Naše podjetje je bilo ustanovljeno kot podjetje za gradnjo montažnih hiš na projekt.

Ravno v skladu s tem konceptom razvijamo našo ponudbo, da bi zadovoljili vedno zahtevnejše povpraševanje na trgu. Zato smo ustvarili tri gradbene linije: **ekološko**, **bio-ekološko**, ki postavlja v ospredje sožitje narave in človeka, in linijo **tutto legno** (100% les). Bio-ekološka linija se razlikuje od ekološke glede na uporabo materialov medtem ko je nosilna lesena konstrukcija enaka (vezani lepljeni les-laminat)

TECNAL snc, ulica Aquileia, 38 – 34170 GORICA - Tel. 0481.523104
Fax 0481.525719 • Prenosni telefon 330.962664 • 347.1006845
info@tecnalcasa.it • www.tecnalcasa.it

TECNO NOLEGGI

NA RAZPOLAGO 20 PLOŠČADI

IZPOSJAMO DVIŽNE PLOŠČADI: KAMIONSKE KOŠARE, SAMOHODNE KOŠARE IN PAJKE

Tel. in Fax. 040 8321268
Mob. 335 6576587
Krmenka, 543
Dolina - TRST

DO 47 METROV VIŠINE

www.tecnonoleggi.it

La Combustibile s.r.l.

TRST - DOMJO 38 TEL. 040.820331 - 810252

PELLET
že od 3,90 €
vreča 15kg

- Diezel goriva
- Kurilno olje za ogrevanje
- Dostava na dom drvi in pelleta
- Peči in štedilniki na drva in pellet

VELIKA IZBIRA - IZLOŽBA V NOTRANJOSTI

DANEV

- PRAZNJENJE GREZNIC IN ČISTILNIH NAPRAV
- ČIŠČENJE ODTOČNIH KANALOV Z VODNIM PRITISKOM
- PREGLEDI S TV KAMERO IN ZIDARSKA DELA

V OBRTNI CONI ZGONIK
PROSEŠKA POSTAJA 29/C
TEL. 040 2528113 - FAX 0402528124
e-mail: info@danev.it

Železnina Terçon

Nabrežina 124
tel. 040 200122
www.zelezninatercon.com
info@zelezninatercon.com

DEWALT

ŠTMAVER - V vasi se je zaključil sanacijski poseg

Plaz saniran, deževnico preusmerili v odtočni kanal

Podjetje Irisacqua zamenjalo okrog šesto metrov vodovodnih cevi - Deset let garancije

Prizorišče usada danes (zgoraj) in pred poldrugim letom (levo), odtočni kanal za deževnico (desno)

BUMBACA

Plaz so sanirali in deževnico preusmerili v odtočni kanal. V Štmaveru se je zaključil sanacijski poseg deželne civilne zaščite na plazišču, ki je ogrožalo dve domačiji v Vasi. Potem ko so po dežju iz prejšnjih dni ugotovili, da je bil zemeljski usad uspešno saniran, so se odločili za organizacijo slovesnosti za uradno predajo namenu novih podpornih zidov, odtočnih kanalov in jaškov. Slovesnost bi morala potekati že v minulem tednu, zaradi drugih obveznosti deželnega odbornika Riccarda Riccardija pa so jo prenesli na kasnejši datum; po vsej verjetnosti bo potekala v soboto, 12. novembra, ali pa v soboto, 19. novembra. Z goriške občine bodo vabilo na slovesnost odposlali tudi deželnemu svetniku Slovenske skupnosti Igorju Gabrovcu, ki je od vsega začetka spremljal zadevo in

na deželi pritisnil na prave vzvode zato, da je do posega sploh prišlo.

Potek sanacijskega posega nam je pojasnil predsednik rajonskega sveta za Pevmo, Štmaver in Oslavje Lovrenc Persoglia, ki je pred začetkom del prisluhnil opombam domačinov - zlasti družine Robazza, katere hiša je bila neposredno ogrožena in je morala zaradi usada zapustiti dom - ter njihove predloge posredoval deželni civilni zaščiti. »Naše zahteve so upoštevali, sploh pa so opravili zelo dobro delo. Plazišče so izkopal, prišli do trde podlage in na njej zgradili dna iz kamena. Nanjo so namestili prepustno cev, skozi katero odteka voda; na pobočje usada so položili še platno, ki ravno tako prispeva k odtekanju vode proti cevi,« pravi Persoglia in razlaga, da so zgradili tudi dva podporna zidova in več jaškov, ki vodo preusmerjajo v odtočne kanale, po katerih de-

ževnica odteka v dolino proti Pevnici. Poleg tega so na cesti, ki vodi proti cerkvi, zgradili več prečnih žlebov, ki ravno tako prispevajo k odtekanju vode v kanale. »Deževnica sedaj ne teče več po pobočju, kar je pred posegom nedvomno prispevalo k nastanku plaza,« poudarja Persoglia in pojasnjuje, da je podjetje Irisacqua poskrbelo za zamenjavo 600 metrov vodovodnih cevi, za kar si je prizadeval Gabrovec. Po njegovih besedah so svojčas tehniki podjetja Irisacqua trdili, da vodovodne cevi s svojim puščanjem ne povzročajo plazanja zemlje, če so jih nato zamenjali, pa pomeni, da verjetno ni bilo ravno tako. »V omenjeni družbi so sprva odklanjali vsakršno odgovornost, dejstvo, da so tudi sami opravili vsa potrebna dela, pa govori o nasprotnem,« opozarja Gabrovec.

»Ali so cevi dejansko puščale, ne bomo mogli nikoli preveriti. Za položitev no-

vi cevi so namreč izkopal nov rov, tako da so stare pustili na svojem mestu,« pravi Persoglia. Z nameščanjem novih cevi so končali julija, za njihov priključek na vodovodno omrežje pa so bili prebivalci tamkajšnjega območja brez vode le nekaj ur. »Če bi hoteli namestiti nove cevi namesto starih, bi bili brez vode veliko več časa,« še ugotavlja Persoglia. Po njegovih besedah je k nastanku plaza prispevala zlasti deževnica, ki je pritekala na pobočje s ceste; zdaj so jo speljali v odtočne kanale, po zadnjem večjem deževju pa je bilo mogoče v jaških slišati žuborenje vode več dni, kar pomeni, da je bil sanacijski poseg uspešen. Podjetje, ki je saniralo območje, je zakonsko odgovorno za desetletno garancijo podpornih zidov in odtočnih kanalov; seveda domačini upajo, da bodo svoje namenu uspešno služili še veliko več časa. (dr)

POZIV ŽUPANOM Preprečite izgon »novih« Italijanov

Tudi v goriški pokrajini odraščajo kar nekaj mladih pripadnikov ti. druge generacije priseljencev. To so že v Italiji rojeni otroci semkaj priseljenih staršev. Večinoma se ti mladi čutijo povsem Italijani. Rojeni so v tej državi, italijanščina jim je prvi pogovorni jezik, tu so obiskovali šolo, se družili z vrstniki in vključevali v tukajšnje družbo.

Dokler so mladoletni, ni težav. Problem pa se pojavi, ko dopolnijo 18. leto starosti in postanejo polnoletni. Normalno bi bilo, da bi avtomatično dobili državljanstvo, v resnici pa ni tako. Italijanska zakonodaja namreč določa, da je za pridobitev državljanstva treba vložiti specifično prošnjo in da je za to čas omejen na eno leto. Mnogim med mladimi »novimi Italijani« se še sanja ne in njihovi starši prav tako o tem niso obveščeni, da tvegajo po preteku enega leta dokončno izgubo državljanstva pravice in posledični izgon v matično državo staršev, kjer se najbrž nihče med njimi ne bi znašel.

Humanitarna organizacija Save the children je v sodelovanju z združenjem občin ANCI in mrežo G2 -Seconde generazioni na vsedravnih ravni sprožila kampanjo 18 let na občini, s ciljem, da bi mlade priseljence druge generacije in njihove starše obvestila o pravicah državljanstva predvsem pa o nujnosti, da prošnjo vložijo v roku.

Na Goriškem je k akciji osveščanja pristopilo združenje Anolf, ki se pri sindikalni zvezi Cisl ukvarja s problematiko integracije priseljencev. Pred meseci, pišejo, so že zamen pozvali predsednika pokrajine in predsednike občinskih svetov vseh 25 občin, da bi kampanjo podprli z odobritvijo dnevnega reda na to temo.

Sedaj pa se z novim pozivom obračajo naravnost na župane vseh občin na Goriškem in jih vabijo, naj se neposredno aktivirajo pri obveščanju priseljenjskih družin. Na osnovi anagrafskih podatkov, s katerimi razpolagajo v občinskih matičnih uradih, naj bi ob dopolnitvi 18. leta pisno obvestili vsakega priseljence druge generacije o potrebi, da pravočasno vložijo prošnjo za priznanje državljanstva in torej potrditev pravice do bivanja v državi, ki jo sicer že imajo povsem za svojo domovino.

PRIMARNE VOLITVE Cingolani: Manj birokracije za podjetnike

Goriška občina naj bo na strani podjetnikov, ki želijo investirati v nove pobude. V to je prepričan kandidat DS na jutrišnjih primarnih volitvah leve sredine Giuseppe Cingolani, ki meni, da je treba odpraviti vse birokratske zapreke, ki danes zavirajo nove gospodarske pobude. V primeru izvolitve se bo zato zavzel za učinkovitejše delovanje pristojnih občinskih služb in usklajevanje z drugimi za razna dovoljenje pristojnimi upravami (Zdravstveno podjetje, Arpa, Pokrajina), da bi čim skrajšali časovne roke izdaje tako gradbenih kot drugih dovoljenj za odpiranje novih podjetij.

S tem naj bi privabili nove investicije zlasti na inovativnih gospodarskih segmentih, kot so alternativni energetski viri, trajnostno gradbeništvo in zeleno gospodarstvo, pridobili bi delovna mesta, zaustavili negativni demografski trend in dali nov zagon rasti mesta.

Cingolani stavi tudi na infrastrukturne povezave, zlasti cesto 56 bis in železniški odsek med severno in južno postajo v Ronkah. Pomembno vlogo morajo imeti tudi socialne zadrage, s katerimi bi kot župan sklenil dogovor, ki naj bi jim zajamčil določen delež pri javnih zakupih.

PRIMARNE VOLITVE Del Ponte z VZPI za spoštovanje spomina

Tudi kandidat stranke Levice, ekologije in svobode na primarnih volitvah goriške leve sredine Paolo Del Ponte se je v teh dneh srečal s predstavniki partizanskega združenja VZPI v Gorici. Kandidat je orisal svoje programske smernice za upravljanje mesta in prisluhnil ocenam borčevske organizacije glede goriške stvarnosti.

Soglašali so v oceni, da je potrebno varovati načela republiške ustave in mlade generacije vzgajati v duhu spoštovanja zgodovinskega spomina. Žal obstajajo v delu goriškega prebivalstva še vedno prisotne velike vrzeli glede zgodovinskega spomina, ki ne dopuščajo, da bi pomembna prizorišča osvobodilnega boja bila primerno obeležena in da bi se okrog zgodovine 20. stoletja ustvarila splošna družbena zavest, da sta antifazišem in odporiško gibanje temeljni vrednoti italijanske demokracije.

Del Ponte in predstavniki VZPI so tudi soglašali, da je v mestu, ki se odlikuje po večjezičnosti in večkulturnosti, treba delovati v prid dialoga in medsebojnega spoštovanja med prebivalci.

GORICA - Primarne volitve

Bellavite s predsednikom SKGZ: Čezmejni potencial neizkoriščen

Kandidat Andrea Bellavite z goriškim predsednikom SKGZ Liviom Semoličem

FOTO K.D.

O potrebi po prodornejšem čezmejnem sodelovanju sta soglašala kandidat Forum za Gorico na jutrišnjih primarnih volitvah leve sredine, Andrea Bellavite, in pokrajinski predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Livio Semolič. Dosedanji učinki padca meje so pod pričakovanji - sta ugotavljala -, kar se ne nazadnje odraža tudi v tem, da je pojenjalo navdušenje okrog snovanja projektov z novogoriškimi sosedmi. Občani ne opažajo konkretnih rezultatov takšnega sodelovanja in zato spremljajo z vedno večjo pasivnostjo pobude, ki gredo v to smer. Potrebna sta to-

rej močan zasuk in čimprejšnje udejanjenje nastavljenih projektov. Bellavite je izpostavil dejstvo, da je ravno manjšinska organiziranost tista, ki še danes nosi največ zasluga za navezavo in spodbujanje čezmejnih sinergij, saj tako na italijanski strani kot tudi na novogoriški je občutiti določeno mlačnost, ki je ne gre podcenjevati. Prišel je torej trenutek zelo konkretnih dejanj, ki bodo potrdila veliki potencial goriškega čezmejnega prostora, kjer se sistemsko združujejo vsi viri od Vipavske in Soške doline do Brd z edinim skupnim stičiščem, ki ga predstavlja goriško somestje.

GORICA - Slovenski družbeni in politični predstavniki o jutrišnjih primarnih volitvah

Priložnost za soodločanje občanov in prenovo v goriški občinski upravi

Vsi ocenjujejo, da je udeležba na jutrišnjih primarnih volitvah leve sredine izjemno pomembna

Jutrišnje primarne volitve za izbiro kandidata leve sredine za občinske volitve v Gorici so izjemna priložnost soodločanja in prenove v mestni upravi. Tako ocenjujejo nekateri družbeno in politično aktivnejši slovenski predstavniki, ki se bodo volitev udeležili in vabijo vse občane, naj ne zamudijo priložnosti, da tudi sami prispevajo k prenovi.

Pokrajinski predsednik SKGZ **Livio Semolič** vidi pomen primarnih volitev v »jasnem predhodnem soočanju med potencialnimi kandidati leve sredine, ne za zaprtimi stenami strank temveč na odprt način, v dialogu z občani. Kandidati imajo priložnost, da predstavijo svoje vizije in tudi, da v interakciji z volivci pridobijo nove spodbude in predloge ter jih vključijo v svoj program«. Z vsemi pomankljivostmi, ki jih lahko imajo, so primarne volitve še vedno najboljši način izbire kandidata, še zlasti v primerjavi s tistim, ko odloča peščica strankarskih tajnikov.

»Nenazadnje so tudi izraz participacije pri političnih izbirah, ki je toliko bolj dobrodošla v času, ko vsi občutimo krizo in oddaljenost vsedravnih politik in strank. Za Slovence, kot za vsakega drugega občana, je aktivna udeležba na volitvah - primarnih in kasnejših - bistvenega pomena, da pripomoremo k uveljavitvi tistih idej in programov, ki so najbolj prikladni našemu večjezičnemu prostoru, ki se žal še ni otresel vsega balasta preteklosti«.

Tudi predsednik SSO **Valter Bandelj** je prepričan, da so primarne volitve priložnost, ki je ne gre zamuditi. »Gotovo je to najbolj demokratičen postopek izbire skupnega kandidata za koalicijo. Stranke so predlagale kandidate, kandidati so obrazložili svoje programe, sedaj pa imamo volivci priložnost, da izberemo. Pozitivno se mi zdi tudi to, da so bile volitve sklicane zgodaj in da je na tem složno delala vsa koalicija. Kandidat, ki bo zmagal, bo imel tako ves čas, da se pripravi na preizkušnjo, ki gotovo ne bo lahka, saj bo desna sredina po vsej verjetnosti z Romoljem trd oreh. Tokrat pa je znala leva sredina izbrati pravo pot, ne da bi čakala na zadnji hip.«

Kampanja za primarne volitve je kandidatke približala ljudem, »kar je v času krize, ki je ekonomska a tudi politična, zelo pomembno. Debate so omogočile skupno poglabitev problemov in iskanje najboljših rešitev. To je znak zrelega pristopa, ki bi moral biti v zgled tudi na državni ravni, kjer vemo, da je volilni sistem zelo nedemokratičen.«

Občinski svetnik in načelnik slovenske komponente DS **Aleš Waltritsch** se spominja primarnih volitev pred devetimi leti, ko je leva sredina prvič osvojila občino »prav zato, ker smo bili vsi združeni in smo trdno verjeli v to možnost. To je tudi edini način, da leva sredina, ki je že dokazala, da je sposobna uspešno upravljati mesto, lahko zmaga v Gorici, ki ji tradicionalno ni naklonjena«. Kako pomembna je s primarnimi volitvami utrjena složnost, po drugi strani dokazuje dogajanje na volitvah pred 4 leti, »ki je pokazalo, da brez enotnosti ne pridemo nikamor«.

»Primarne volitve so tudi priložnost, da se Slovenci uveljavimo kot aktivni in polnopravni člani uprave mesta,« je prepričan Waltritsch, ki vabi slovenske volivce, da se jih udeležijo. »Visoka udeležba bi pomenila dvoje: po eni strani bo podpora in spodbuda k skupnemu nastopanju, po drugi pa tudi izraz negativne ocene delu Romoljeve uprave in želje po spremembi.«

Po oceni podpredsednice Pokrajine **Mare Černic** doživlja politika zelo kritično obdobje in to upravičeno, ker je predaleč od ljudi. »Primarne volitve imajo to dobro lastnost, da se ljudje lahko aktivno vključijo v demokratični proces izbir. Sočasno nudijo tudi možnost ustvarjanja sinergij med sodnimi a ne povsem sličnimi idejami in vrednotami kandidatov in strank v levi sredini«. Kampanja je tudi nudila priložnost za debate o problemih, kjer so prihajale na dan nove ideje in rešitve in s katerih so vsi, vključno s kandidati, izšli obogateni in bolj opremljeni. »Seveda upam, da bo udeležba na jutrišnjih volitvah visoka. Če hočemo, da se stvari spremenijo, mora vsak od nas nekaj prispevati za to, saj spremembe ne bo-

L. Semolič

W. Bandelj

A. Waltritsch

M. Černic

S. Primosig

I. Komel

do same padle z neba. Vse, ki so nezadovoljni s tokom stvari, zato vabim, naj izkoristijo priložnost«.

Da je sprememba potrebna, je **Mare Černic** prepričan kot upravljateljica Pokrajine, saj sodelovanje z goriško desno sredino doslej ni bilo zadovoljivo. »Institucionalni odnosi bi lahko bili tesnejši, toda politični predznak pogojuje njihovo intenzivnost. Opazam tudi, da občinska uprava na nekaterih temah, ki so za nas ključnega pomena, kot so energija, okolje, zeleno gospodarstvo, sploh nima vizije. Zato bi sprememba in tudi pomladitev uprave bila zares dobrodošla«.

Pokrajinski predsednik SSK in občinski svetnik v Gorici **Silvan Primosig** je zadovoljen, da so se stranke leve sredine dogovorile za izvedbo primarnih volitev. »Ker ni bilo kandidata, ki bi istopal, se mi zdi pozitivno, da ga skupaj izberemo vsi volivci. V

teh tednih smo imeli priložnost prisluhniti kandidatom, slišali smo njihove ideje in programe, zato lahko upamo, da bomo sedaj izbrali najboljšega in da bo ta sposoben voditi koalicijo do zmage na pravih volitvah, saj bodo te najpomembnejše«.

Primosiga skrbi, da bi udeležba na primarnih utegnili biti nizka. »Občutek imam, da so ljudje siti politike in jo zavračajo. Morali pa bi se zavedati, da politika odloča o življenju vseh nas, zato je predvsem naš interes sodelovati pri izbirah. Ne moremo le stalno kritizirati, ko pa imamo priložnost za odločanje, ostati tiho doma. Zato upam, da bo jutri čim več volivcev sodelovalo pri izbiri kandidata leve sredine«.

Ravnatelj Kulturnega doma **Igor Komel**, ki je tudi že bil občinski svetnik in predsednik Slovenske konzulte na občini, v prvi vrsti izpostavlja pričakovanje številne ude-

ležbe. »Še bolj kot zmaga tega ali onega kandidata si želim, da bi zmagale primarne volitve. Udeležba mora biti čim bolj številna, saj so primarne volitve edinstvena priložnost za participacijo in s tem znak zdrave demokracije. To je prva stvar. Poleg tega pa si želim, da bi primarne volitve dale tudi signal pričakovanja ljudi po prenovi našega mesta. Kdorkoli med kandidati se bo uveljavil, bo imel toliko večjo moč - in z njim seveda vsa leva sredina - kolikor večja in prepričljiva bo jutri udeležba«.

Res je, da so prave volitve še daleč in morda tudi zato ni v mestu občutiti posebne predvolilne mrzlice, kljub temu pa Komel zaupa, »da se bodo naši ljudje podali na volišče, ker bodo s tem dokazali, koliko je globoka in občutena želja, da se v našem mestu kot tudi nasploh v državi politične razmere temeljito spremenijo«.

NOVA GORICA - Sindikat azbestnih bolnikov

Zatika se pri izvajanju azbestnega zakona »Bolniki bodo še v večjem številu umirali«

Čeprav sta minili dobri dve leti, odkar je v Sloveniji stopil v veljavo noveliran zakon o odpravljanju posledic dela z azbestom, ki je sicer podprl prizadevanja Sindikata azbestnih bolnikov Slovenije (SABS) po ustreznejši zdravstveni, kot tudi socialni varnosti delavcev izpostavljenih azbestu, pri omenjenem sindikatu opozarjajo, da se v praksi zatika na več ravneh. Zatika se pri izplačevanju odškodnin, vse pogosteje se v postopkih ocenjevanja preostale delazmožnosti azbestnih bolnikov ne štiti njihovega preostalega zdravja. »To pa za obravnavano populacijo bolnikov pomeni, da bodo v nadaljevanju še v večjem številu obolevali in umirali za pljučnim rakom,« je prepričan Bojan Goljevšček, predsednik zveze SABS.

Jure Srkoj je eden od slovenskih odvetnikov, ki zastopa azbestne bolnike. Zastopa dvanajst strank, od teh so štiri v dobrem letu dni že umrli. »Pravica in odločanje za te ljudi se vleče že nekaj let. Za tiste, ki je niso dočakali, je zaman. V skladu z zakonom odškodnina sicer pripada tudi dedičem, a je prvenstveno namenjena tistim ljudem, ki zelo trpijo zaradi azbestnih boleznih, da si z njeno pomočjo

B. Goljevšček K.M.

J. Srkoj K.M.

olajšajo življenje. Praviloma so to ljudje z nizko izobrazbo in nizkimi dohodki,« opozarja odvetnik. Pridobivanje pravice do odškodnine pa še zdaleč ni preprosto, v nekaterih primerih državni organi glede tega celo nerazumno odločajo. Zatika pa se predvsem na treh ravneh. Ko komisija vlade na podlagi izvedenskega mnenja odloči, da azbestnemu bolniku pripada odškodnina, mora del le-te izplačati država, del pa delodajalec. »V sedanjem trenutku se delodajalci izredno pogosto izogibajo priznanju, da je delavec pri njih zbolel, čeprav je očitno, da je delal z azbestom, in to izhaja iz odločbe komisije,« opozarja odvetnik. Taka podjetja so po njegovih besedah Fenolit pri

Borovnici, portoroška Splošna plovba, Creina Kranj in železarna Jesenice. Drugo, kar se je krivično uveljavilo v praksi, pa je, da je nekomu, ki ima sicer več priznanih boleznih, povezanih z azbestom, komisija odloči, da se mu prizna odškodnina samo za tisto bolezen, ki je po posebnem pravilniku sprejeta na podlagi zakona, do katere je azbestni bolnik upravičen. Tako se dogaja, da nekdo, ki ima priznane, denimo, tri bolezni, povezane z azbestom, dobi enako odškodnino kot nekdo, ki ima eno. »Tu še nimamo prakse vrhovnega sodišča, vsa ostala sodišča pa so doslej pritrjevala taki praksi,« je grožen Srkoj. »Tretji problem pa je naslednji: azbestni bolniki, ki imajo priznano poklicno bolezen, imajo številne zdravstvene težave: bolečine pod rebri, težko dihanje, piska jim v pljučih, hitreje se utrudijo ... Zato so pri svojem delovanju močno ovirani. Praviloma pa izvedenski organi pri zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ne priznajo invalidnosti, praviloma tudi v pritožbenem postopku ne priznavajo invalidnosti!« še pojasnjuje odvetnik.

O zadnjem zgovorno priča naslednji primer mlajšega moškega z goriškega,

mizarja, ki ima težave z dvema boleznima: prva je degenerativne narave, druga je azbestna bolezen, ki mu je priznana kot poklicna bolezen. Na Zavodu za invalidsko in pokojninsko zavarovanje (ZPIZ) je sprožil postopek ocene zmožnosti za delo, ker mu je goriški zavod izdal odločbo, v kateri ima priznano tretjo kategorijo invalidnosti, a ne zaradi poklicne bolezni, zgolj zaradi prve. Kar pa gospodu ne rešuje problema v celoti, saj je azbestni bolnik in mu je zato treba zagotoviti varno in zdravo delovno mesto. Sedaj dela kot mizar in je dnevno v stiku s topili, laki, lepili in podobnim. Na odločbo se je pritožil, drugostopenjski organ ZPIZ-a pa mu je potem odzvel še tisto prvotno priznano invalidnost. »Zadeva se je nadaljevala na delovnem sodišču, kjer se je na predlog odvetnika prizadete stranke določilo sodnega izvedenca, ki je izdal grozljivo izvedensko mnenje: prizadetega azbestnega bolnika obravnava kot zdravega in ugotavlja, da ta delavec lahko opravi svoje delo brez nevarnosti tudi naprej. Jasno je, da tožba v tem primeru pade!« ogorčen povzema primer člana njihovega sindikata Goljevšček.

Katja Munih

GORICA - Tednik L'Espresso

»Svete« primarne

Tednik L'Espresso posveča v najnovejši številki pozornost tudi jutrišnjim primarnim volitvam v Gorici in jih v naslovu krajšega dopisa označuje za »svete«. Razlog je v tem, da sta glavna tekmeča v levi sredini bivši duhovnik **Andrea Bellavite** in bivši semeniščnik **Giuseppe Cingolani** (novinar ga je sicer pomotoma prekrstil v Stefana). Tednik spominja, da je Bellavite kandidiral za župana že leta 2007, ko ga je zaradi tega Vatikan postavil pred izbiro: ali talar ali politika. Izbral je slednjo in tudi s podporo komunistov dosegel 20 odstotkov glasov. Sedaj se spet poteguje, da bi premagal berlusconijevca **Romolija**, a bo moral najprej na primarnih volitvah prepričati katoličane, naj izberejo njega in ne bivšega semeniščnika in profesorja verouka **Cingolanija**, ki pa ne nastopa s škofovim temveč z blagoslovom »zvezde« demokratov **Serracchianijeve**.

AJDOVŠČINA - Sindikati optimistični

Čudež v Primorju

Zaposlenim obljubili denar - Do ponedeljka odložene vse aktivnosti glede stavke

Včerajšnji preobrat v ajdovskem Primorju je presenetil zaposlene. Sindikati so namreč že pripravljali vročitev stavkovne napovedi upravi, saj jim ta ni hotela pisno potrditi namere, da v ponedeljek izplača 200 evrov akontacije in šestino regresa. Zaposlenim uprava sicer dolguje omenjeni del regresa in del oktobrske plače. »Na vidiku je bila napoved stavke, a zgodil se je čudež. Predsednica uprave nas je dala trdna zagotovila, da bodo v ponedeljek zaposlenim nakazali obljubljenih 200 evrov neto akontacije in šestino regresa,« je včeraj povedal **Ilija Vukoje**, predsednik sindikata Konfederacija 90 v Primorju, pozitivno presečen nad razpletom.

»Do ponedeljka smo tako odložili vse aktivnosti v zvezi s pripravami na stavko. Nima smisla v tem trenutku stvari zaostrovati,« pojasnjuje Vukoje, ki je

na srečanju s predsednico uprave dobil tudi zagotovilo, da bodo poravnana tudi tekoča izplačila. »Nekaj prilivov je, nekaj nepremičnin se bo prodalo ... Odgovodi so sicer neizogibne. Do konca meseca bodo začeli vročati prve odgovode. To sicer ne bo šlo podjetja,« dodaja sindikalist, ki priznava, da takšnega odziva od uprave niso pričakovali, zato so bili včeraj precej optimistični zaradi zagotovila, da bo v ponedeljek obljubljeni denar tudi izplačan. »Dogajanje pa skrbno spremljamo. V kolikor ne pride do uresničitve te obljube, imamo v rokah vse pripravljeno, da v najkrajšem času ustavimo delo. Zavedamo pa se posledic morebitne stavke, dobro vemo, da je tudi stečaj na vidiku. Tudi mi moramo razumeti upravo, ki neumorno dela do večera, saj morajo bankam v čim krajšem roku predložiti sanacijski program,« dodaja Vukoje. (km)

GORICA - Župan nagovoril predsednika senata

»S slovenskimi občinami ponovno sešivamo Goriško«

Romoli: S podporo države bomo zgled za Evropo - Schifani na čelu vlade? »Novinarski "gossip"«

Predsednik senata v spremstvu goriškega župana po prihodu v občinsko palačo

BUMBACA

»Gorica ima pogoje, da postane zgled za Evropo. Po zaslugi pragmatičnega sodelovanja med Gorico, Novo Gorico in Šempetrom-Vrtojbo polagamo temelje družbene in urbanističnega "sešitja" teritorija, ki ga je dramatično dogajanje iz preteklosti ločevalo dolga desetletja.« S temi besedami je župan Ettore Romoli nagovoril predsednika senata Renata Schifanija, ki se je po udeležbi na ceremoniji v Redipulji s spremstvom pripeljal v Gorico in pol ure zadržal na občini. Pred drugim najvišjim predstavnikom državne oblasti je Romoli še dejal: »Med prvimi v Evropi smo aktivirali Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje. To bo olajšalo pot do uresničitve projektov, ki bodo lahko veliko prispevali h gospodarstvu našega prostora. Neko novo kulturno in mednarodno dinamiko je v mestu sprožil tudi prihod arhitekturne fakultete, ki v sodelovanju z arhitekturo in Ljubljano preučuje načine urbanističnega "sešitja" območja dveh mest, nekoč ločenih z mejo.« Župan je rimskemu gostu pojasnil, da je vstop Slovenije v EU za Goriško velika priložnost, »če jo bomo znali pravilno izkoristiti, če pa je ne bomo, bomo za to drago plačali, saj bomo ostali praznih rok, potem ko je z mejo padlo tudi gospodarstvo, ki je bilo od meje odvisno. V tem občutljivem trenutku potrebujemo bližino države, ki naj še naprej podpira naše projekte, saj so zgled evropske integracije.« Schifani, ki se je vpisal v knjigo gostov, je ob izhodu iz občinske palače o splošnem dogajanju dejal, da morajo glede strateških izbir vse politične stranke opustiti predsodke in sprtosti, ki utegnejo pahiniti državo v krizo zaradi mednarodnega nespoštovanja: »Tega si ne moremo privoščiti.« Pozval je k odgovornosti in konstruktivnemu dialogu ter dodal, da bo v senatu skrbel za čim večjo sodelovanje opozicij. Zanimal pa je možnost, da bi se lahko v kratkem znašel on ali pa Gianni Letta na čelu vlade namesto Berlusconija: »To je le novinarski "gossip"«

REDIPULJA - Vsakoletna komemoracija pri kostnici

»Naši vojaki so padali v krajih z grozovitimi slovenskimi imeni«

Gost dež je včeraj spremljal tradicionalno komemoracijo pri kostnici v Redipulji ob dnevu oboroženih sil in državne enotnosti. V imenu državnih oblasti so se udeležili predsednik senata Renato Schifani, podtajnik pri predsedstvu vlade Carlo Giovanardi in vrhovni poveljnik italijanske vojske, general Giuseppe Valotto, ki sta jih ob

prihodu sprejela predsednik deželne vlade Renzo Tondo in krajevni župan Antonio Caligaris. Zbrane ob grobnici kneza D'Aosta, poveljnika tretje italijanske armade, je z izrazitim domovinskim tonom nagovoril Giovanardi. Ta je izjavil, da »v Redipulji - Rodu Polje, območje meje v slovenskem jeziku - počiva en del šesto tisočih dedov in prade-

dov, padlih v prvi svetovni vojni, ki so maja 1915 začeli svoj tragični pohod skozi enajst soških bitk. Ta jih je privedel onkraj Svete Gorice na slovenski Kras, kamniti in sovražni, z grozovitimi imeni, kot so Pečinka, Hudi log, Fajtji hrib, zavetje katerih je v vsaki ofenzivi zahtevalo na tisoče mrtvih, ranjenih in pogrešanih.« Spomnil je na strašne razmere, v katerih so živeli in se borili: »Vojaki, ki so prihajali iz različnih italijanskih dežel, so tedaj prvič začutili, da so sinovi iste domovine.« Dodal je: »Naša dolžnost je povezati tedanje bojevnike z našimi vojaki današnjega časa, ki so povsod v svetu prisotni tam, kjer je treba zavarovati ne le italijanske brate, a tudi vse tiste v Afganistanu, na Kosovu in Balkanu ter v Libanonu, ki so žrtve nasilja in kršitev človeških pravic.«

V Redipulji so bili še župana Gorice in Vidma, Ettore Romoli in Furio Honsell, ter evropska poslanka Demokratske stranke Debora Seracchiani, ki je izjavila: »Današnji dramatični čas terja od nas veliko civilno zmago. Zgled najdemo v preteklosti. Ob tragičnem in slavnem 4. novembru se je država poenotila, po zlomu v Kobaridu so Italijani našli v sebi neslutene moči, po porazu leta 1945 je naša država ubrala pot demokracije.«

Ceremonije se je udeležilo le nekaj sto ljudi, množična pa je bila udeležba oboroženih sil. Na kraj so pripeljali nekaj razredov krejnih nižjih srednjih šol, pa še dva razreda klasičnega liceja in umetnostnega inštituta iz Gorice ter pet razredov nižje srednje šole iz San Danieleja v Furlaniji.

Včerajšnja komemoracija v Redipulji

BONAVENTURA

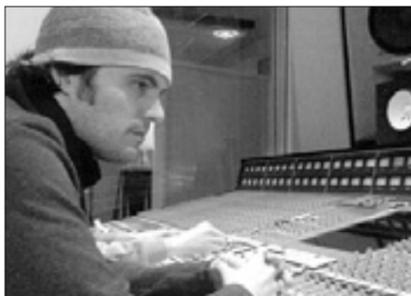
GORICA - Taborniška akcija Živijo v mestu, a radi imajo izlete

V Dijaškem domu spoznavanje narave in taborništva

»Živim v mestu ..., a rad hodim na izlete«: tako se glasi naslov akcije, ki jo danes prirejajo taborniki Rodu Modrega Vala v Dijaškem domu v Gorici. Srečanje je odprto vsem otrokom od šestega leta dalje, ki bi radi preživeli popoldan v družbi novih prijateljev in spoznali taborniške igre. Od 15. do 17. ure se bodo otroci ločeno po skupinah igrali na veliki »Človek ne jezi se« in z vprašanji spoznavali naravo in taborništvo, kot na taborjenju se bodo preizkusili v kuharstvu - tokrat bodo pripravili okusno sladico -, izdelali bodo ročno delo, pozabavali pa se s fračami. Ena izmed delavnic bo otroke ponesla neposredno na taborni prostor in v šotor, kjer bodo tekmovali na nenavaden način, ki pa ga organizatorji ne želijo še razkriti. Otrokom, ki bodo prišli na današnjo taborniško akcijo, se bodo pridružili tudi mlajši člani organizacije iz Trsta in Gorice.

GORICA - Na šoli Komel Delavnica in »jam session« z basistom iz Los Angelesa

Po tečaju za pihala, ki ga je v septembru vodil znani trobentač Fabiano Manier iz orkestra La Fenice v Benetkah, se v glasbenem centru Emil Komel nadaljujejo izpopolnjevalni tečaji, namenjeni gojencem in ljubiteljem glasbe. Na vrsti je jazz in moderna glasba: protagonist bo basist iz Los Angelesa, Janek Gwizdala. V triurni delavnici, ki bo potekala danes od 15. do 18. ure v mali dvorani centra Lojze Bratuž, bo predaval o svojem instrumentu kot izkušen glasbenik in o glasbenem tržišču kot uspešen producent. Čeprav je Gwizdala mladenič, ki se je iz rojstnega Londona preselil v ZDA, ima za sodelovanja s prestižnimi glasbeniki, kot so Randy Brecker, Hiram Bullock, Mike Stern, Aírto Moreira, Flora Purim, Pat Metheny, Marcus Miller, Dave Kikoski, Adam Rogers, Jojo Mayer, V.V. Brown,

Janek Gwizdala, glasbenik in producent

Jem, Paul Shafer, Delta Goodrem, Gary Husband, Peter Erskine, Wayne Krantz in Mark Turner. Poleg rednega nastopanja po svetu se posveča tudi diskografiji v vlogi producenta. Poleg tega predava na šolah v ZDA in Evropi ter po spletu. Delavnica je odprta vsem, ki želijo spoznati svet sodobne glasbe; prijave sprejemajo na licu mesta ali po elektronski pošti (info@emilkomel.eu). Drevi ob 21.30 bo Gwizdala nastopil v t.i. »jam session« v lokalni Winecafé Piazza Grande na goriškem Travniku.

Stoletnice ni dočakala

Svoje stoletnice ni dočakala. Slabost, ki jo je obšla včeraj nekaj minut po 18. uri, je bila usodna za 99-letno Goričanko. Umrla je na svojem domu v Ulici De Gasperi. Zaman je bil prihod reševalce službe 118 in policijske patrulje, ki so se zaradi primera smrti nekaj časa zadržali na domu pokojnice. Zaradi vozil s prižganimi sireni sredi ceste je bil promet skoraj eno uro oviran.

Grozil in čakal na pomoč

V četrtek po 22.30 je precejšen kraval povzročil krajan, ki je grozil, da se bo vrgel z mosta čez Sočo pri Ločniku. Preskočil je ograjo in rjovel, da se bo spustil v globino, ter čakal, da mu bo kdo pomagal. Pripeljali so se policisti, karabinjerji, gasilci pa še reševalna služba 118. Moškega, 52-letnega R.S. iz Ločnika, ki je na Goriškem poznan zaradi odprtih računov s pravico in samoučevalnih dejanj zaradi življenjske stiske, so potegnili na varno in ga odpeljali v oddelek hitre pomoči goriške bolnišnice. Možakar je isto počel na ločniškem mostu pred natanko enim letom, medtem ko je letos poleti grozil, da bo skočil s pevškega mosta.

Odsek hitre ceste zaprt

Jutri bodo potekala dela za zrušitev kmečkega nadvoza Casali Trevisan v bližini Gradišča in za odstranitev strukture, na kateri je slonela informativna tabla (50 metrov pred nadvozom). Poseg bodo opravili na odseku hitre ceste Vileš-Gorica, in sicer med Vilešem in Gradiščem. Zato bo cesta v obe smeri zaprta od 7. do 16. ure; promet bodo preusmerjali na navadne ceste. Obvoz bo primerno označen. Iz družbe Autovie Venete še sporočajo, da bodo izkoristili priložnost zaprte ceste za uresničitev podkopov, namenjenih živalim, ki se bodo tako lahko varno premikale pod cestiščem avtoceste.

Obrcal mimoidočega

V Šempetru je v četrtek razgrajal 23-letni moški, ki je kazal očitne znake vinjenosti. Najprej je norel po stanovanju, potem pa je odšel pred enega od stanovaljskih blokov, kjer je kričal, razgrajal in žalil mimoidoče. Enega od njih, 56-letnega domačina, je vrgel po tleh in ga obrcal; zaradi poškodb je moral moški poiskati zdravniško pomoč. Zatem je mladenič razgrajal še v bližnjem gostinskem lokal, kjer je se ni hotel pomiriti kljub prihodu policistov. Ti so zoper njegove odredili pridržanje in mu tudi izdali plačilni nalog; šempetrski policisti zbirajo obvestila v smeri suma storitve kaznivega dejanja ogrožanja varnosti. (km)

Nesreča pri prehitvanju

V četrtek se je na cesti Solkan-Plave zgodila nesreča. Voznica osebnega vozila je hotela prehiteti pred sabo vozača avtomobil, ki pa je med njenim prehitovanjem tudi sam začel prehitovati tovornjak. Da bi preprečila trčenje, je voznica sunkovito zavila levo, trčila v obcestni zid in se lažje poškodovala. Voznik, ki je zakrivil nesrečo, pa je z vožnjo nadaljeval v smeri Solkana. Policisti bodo s pobeglim moškim opravili razgovor in ga kaznovali.

Zamenjava dveh svetnikov

Na zasedanju rajonskega sveta v goriški mestni četrti Podturn-Sv. Ana, ki bo potekalo v četrtek, 10. novembra, bo prišlo do zamenjave dveh svetnikov v odstopu: Riccarda Springola bo zamenjala Itala Franca Barchetta, Valentino Martinuc pa Giulia Trevisan.

Praznik kostanja v Podgori

Krajevna skupnost Podgora prireja Praznik kostanja jutri, 6. novembra, z začetkom ob 17. uri v prostorih nekdanje osnovne šole v Ulici Slataper; na podgorski družabnosti bodo ponujali pečen kostanj in toplo vino.

Maša zadušnica za policiste

V cerkvi Sv. Jožefa delavca v Gorici, v Stražcah, bo danes ob 10. uri maša zadušnica za pokojne in padle pripadnike policije; na obred, ki ga bo na pobudo združenja policistov in goriške kvesture daroval pokrajinski kaplan policije, vabijo tudi občane.

JUTRI NEWYORŠKI MARATON

Teče jih 50 tisoč, prijavljenih je trikrat več

Zgoniški župan Mirko Sarđoč tam leta 1994: »V Bronxu živahen, v Queensu hladen sprejem«

NEW YORK, NEW YORK – Newyorški maraton je najpopularnejši in istočasno tudi najbolj obiskan maraton na svetu. Leta 2009 se je maraton, ki se zaključuje v Central Parku, vpisal tudi v Guinnessovo knjigo rekordov, saj je do cilja prispelo kar 43.545 tekačev in tekačic, ki so vseh 42.195 kilometrov pretekli v manj kot 8 urah in 30 minut. Velja dodati, da je vsako leto prošenj za nastop na maratону več kot 100.000, tako da morajo organizatorji preko loterije dovoliti nastop le omejenemu številu srečnežev. Letos je bilo prošenj celo 160.000, ugodili pa so 61.000 ljudem. Na startu jih bo sicer, tako predvidevajo organizatorji, okrog 51.000 in odstopov naj bi bilo okrog 4.000; to bi pomenilo, da bodo rekord podrli. Številke so take, da nekateri celo razmišljajo, da bi maraton 'razpolovili': teklo naj bi se tako v soboto kot v nedeljo. Med tistimi, ki so nastopili vsaj enkrat v življenju na tem maratonu, je tudi zgoniški župan Mirko Sarđoč:

»Sam sem v New Yorku tekal leta 1994, s časom 3 ure in 11 minut pa sem se uvrstil, če se ne motim, na 1493. mesto. Glede na to, da je bilo takrat vpisanih okrog 30.000 tekmovalcev, je bil nastop kar uspešen. Bil je to moj prvi in edini maraton. Na maratón sem se pripravil celo leto. Leto prej sva s prijateljem skupaj praznovala 30 let in sva sklenila, da nastopiva v New Yorku. Trenirala sva dejansko vsak dan. Hodila sva za svojo kosila na Stadion 1. maj ali na Grezar, drugače po Napoleonski ali na tržaškem nabrežju med Barkovljami in Miramarskim gradom. Med tem nisva tekla okrog 45 minut, ob koncu tedna uro-uro in trideset minut. Na srečo se takrat nisem poškodoval, tako da se je stvar iztekla brez problemov.«

Rocky mu je dal krila

Zgoniški župan je skozi cilj prišel pred prijateljem: »Preteči maraton je edinstveno doživetje. Obkroža te cel svet in celih 42 kilometrov te ljudje spodbujajo in navijajo za vsakega posebej. Dejansko ne razmišljaš o tem, kaj počneš. Resnično tvegaš, da na začetku ubereš prehitro tempo. In prijatelj je naredil ravno to napačno. Takrat te je cel maraton spremljala glasba iz filma Rocky, tako da je vsaj zame 42 kilometrov minilo kar hitro.«

Značilnost maratona je, da se pot vije preko vseh petih distriktov, ki sestavljajo New York. Start (ob 10.10) je na Staten Islandu, po le nekaj metrah pa se preko mostu Verra-

MIRKO SARĐOČ

KROMA

zono-Narrows (običajno je ta most odprt le za cestni promet) tekači selijo v Brooklyn, po 19 km pa se preko še enega mostu - Pulaski - selijo v predel Queens. Dolgi most Queensboro nad reko East River tekmovalce prvič popelje v predel Manhattan, kjer je tudi cilj, a še prej gredo tekači na »kratak ogled« Bronx. Sledi povratek v distrikt Manhattan in preko Harlema pritečejo v Central Park, kjer se tek zaključuje.

Črni mož iz Bronx

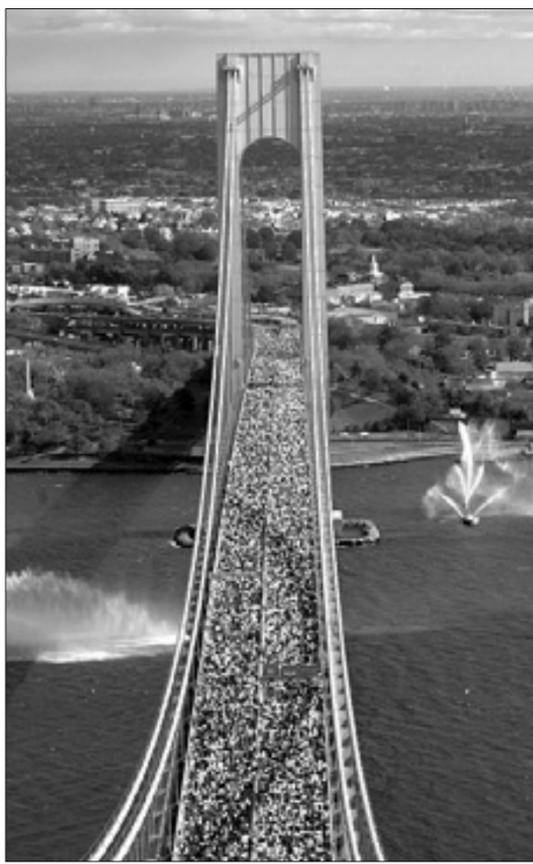
»Res je, tečeš skozi vse te četrti. Od Queensa do Bronx. Telo se nekako razdeli na dva dela. Telo deluje samo, noge tečejo same, glava pa si ogleduje lepote mesta. Po mojem, če si amater, je to bistvenega pomena, saj postane drugače tek mučen, ogledovanje mesta pa te kratkočasni. Mislim, da je Verrazano Bridge nekaj posebnega. Imaš maso ljudi, ki se kot kača pomika po mostu. Moraš biti posebno pazljiv, da ti kdo ne stopi na čevlji in ga zgubiš. Prvi kilometer v bistvu ne tečeš, pač pa z nogami drsiš. Ob tem mi bo ostal v spominu Bronx. Tam nas je pričakal nek temnopolt mož, oblečen v črno obleko, in je v roki držal napis Welcome in Bronx. Tam so bili najbolj simpatici ljudje. Otroci so stali ob cest in ti ponujali roko, da bi ti 'dali petko'. Obratno, v bolj bogati četrti, Queens, kjer so bančniki in judje, maratona ne spremljajo tako vneto. Ni vročevrnosti, ki jo zaznaš v Bronxu. Krasen je tudi Central Park, saj pretečeš nekaj kilometrov tudi znotraj parka. Gre za izkušnjo, ki bi jo svetoval vsem. Doživetje je že sobotni krajši tek, ki se zaključuje pred palačo Združenih narodov, kjer pripravijo sprejem.«

Župan v limuzini

»Ljudje navijajo, vse dokler ne pride skozi cilj zadnji tekmovalce. Gre za pravi praznik, hkrati pa tudi za klasičen ameriški šov. Na primer, na startu je newyorški župan sedel v beli odkriti limuzini in vsi so ga pozdravljali. Sicer ne vem, če se je kaj spremenilo po 11. septembru, če je še vedno tak praznik, kot je bil takrat.«

Tako na startu newyorškega maratona na mostu Verrazano-Narrows. »Na startu je ljudi toliko, da moraš paziti, da ti kdo ne stopi na čevlji ali da čevlji celo ne izgubiš,« je povedal Sarđoč

ANSA

Velja dodati, da je v okviru maratona tudi cela serija dogodkov, na katerih zbirajo prispevke v dobrodelne namene. Lani so zbrali rekordno vsoto 30 milijonov dolarjev.

Rekorderji in zlata knjiga

V New Yorku jutri gotovo ne bo prišlo do rekordnih časovnih dosežkov, saj tako podnebje, kot značilnosti proge, niso primerni za vrhunske časovne dosežke. V moški konkurenci je doslej najboljši čas dosegel leta 2011 Etiopjec Tesfaye Jifar s časom 2.07:43, medtem ko je bila v ženski konkurenci najhitrejša Margaret Okayo. Kenijka je leta 2003 pretekla 42,195 kilometrov s časom 2.22:31. Najmanjši naskok nad drugouvrščeno je imela Angležinja Paula Radcliffe, ki je leta 2004 prehitela Kenijko Susan Chepkemei za štiri sekunde, kar pa je bila cela večnost v primerjavi s sekundo, ki je ločila zmagovalca, Kenijca Paula Tergata, od Južnoafričana Hendricka Ramaala.

Po številu zmag je v moški konkurenci še vedno prvi Američan Bill Rodgers, ki je slavil štirikrat zapored (od leta 1976 do 1979), medtem ko bo v ženski konkurenci Norvežanka Grete Waitz najbrž nedosegljiva. Med le-

ti 1978 in 1988 je namreč slavila kar 9-krat in v tem obdobju le dvakrat prepuстила prestol tekamicam. Njen je sedveda tudi rekord zaporednih zmag s petimi uspehi. Če delimo zmagovalce po državah, so v moški konkurenci na prvem mestu ZDA s 14 zmagami, vendar so Američani slavili na prvih 13 izvedbah (od leta 1970 do 1982), nato pa so za 14. zmago morali počakati vse do leta 2009. Italija s 4 zmagami (2-krat Pizzolato, Poli in Leone) deli z Mehiko tretje mesto. Druga je Kenija z devetimi zmagami. V ženski konkurenci je po zaslugi Waitzove prva Norveška (10 zmag) pred ZDA (7 zmag).

Letošnji favoriti

Med moškimi so letošnji favoriti lanske zmagovalce Etiopjec Gebre Gebremariam, Maročan Jaouad Gharib, Etiopjec Tsegaye Kebede ter Kenijci Matthew Kisorio, Emmanuel Mutai in Geoffrey Mutai. Evropejci tudi letos ne bodo odigrali vidne vloge. V ženski konkurenci pozor na Rusinjo Galino Bogomolovo in Etiopkinji Firehivot Dado in Buzunesh. Glavna favoritka naj bi bila Kenijka Mary Keitany, ki se bo morala paziti tudi pred rojakinjo Caroline Kilel. (I.F.)

NOGOMET

Cassano mora mirovati šest mesecev

MILAN - Antonio Cassano (29 let) je uspešno preстал manjšo operacijo srca, s katero so, s pomočjo sonde skozi žilo, zaprli luknjico na organu. Poseg je trajal 38 minut in je povsem uspel. Zdravniki so zagotovili, da se bodo možganske poškodbe zacelile brez posledic. Cassano naj bi že jutri odpustili, tekmovali pa ne bo smel šest mesecev.

DOPING - Mednarodna atletska zveza je sporočila, da so na zadnjem svetovnem prvenstvu v Daeguju odkrili dva pozitivna dopińska vzorca. Eden pripada portugalski tekačici na 3000 metrov z zaprekami Sari Moreira (12. mesto), drugi pa korejskemu sprinterju Lim Hee-namu (član štafete 4x100 metrov).

ATLETIKA - Evropsko prvenstvo v atletiki leta 2016 bo gostil Amsterdam. V boju za organizacijo EP je premagal Carigrad in Split. Leta 2012 bo EP v Helsinkih, leta 2014 pa v Zürichu.

THORPE - Avstralski plavalni zvezdnik Ian Thorpe je svojo prvo tekmo po vrnitvi v bazene končal na sedmem mestu na 100 metrov mešano v Singapuru (56,33). Thorpe, 29 let, ki se je »upokojil« leta 2006 po osvojitvi petih zlatih olimpijskih kolajn in 11 naslovov svetovnega prvaka, načrtuje nastop na OI v Londonu.

ODBOJKA - V prvi tekmi svetovnega pokala so Italijanke s 3:1 premagale Japonsko. Davi se bodo »azzurre« pomerile s Kitajsko.

VATERPOLO - Pred začetkom prvenstva (19. novembra) bo tržaški klub Pallanuoto Trieste danes (od 18. ure) in jutri (od 9.30) v bazenu Bianchi organiziral prijateljski četverboj. Nastopajo še Bologna, Bergamo in Verona.

NI TEŽAV - Po padcu na treningu v avstrijskem Stubaju bo svetovni prvak v superveleslalomu Christof Innerhofer s treningi začel že sredi prihodnjega tedna.

ACEGAS APS - AcegasAps si po treh zaporednih porazih ne more privoščiti še enega spodrsilja. Tokrat prihaja v goste Ruvo di Puglia, večje naselje, znano kot rojstni kraj košarkarja Basileja. Apuljska ekipa je prvenstvo začela zelo slabo in svojo prvo zmago dosegla na domačem igrišču šele v prejšnjem kolu. Kljub temu je ne gre podcenjevati, saj razpolaga z nekaterimi dobrimi košarkarji, kot so izkušeno krilo Villani (200 cm, povprečno 16 točk na tekmo), krilni center Tagliabue (206 cm, pred petimi leti v Trstu, skoraj 14 točk na tekmo), organizator Tomasiello (190 cm) in temnopolti Italijan Emeruju (krilo-center, 203 cm). Tokrat je pričakovati dober doprinos cele ekipe, saj nasprotnikov trener Ca-deo vrsti na igrišču običajno devet igralcev. (Marko Oblak)

NOGOMET - V Napelji prihaja vodilni Juventus

Pod Vezuvom bo jutri vroče

VROČE POD VEZUVOM – Ne gre za izbruh vulkana pri Neaplju. Gre za napet jutrišnji večerni dvo boj med Napolijem in Juventusom. Zadnji spodrsilja ji so Neapeljčane nekoliko oddaljili od vrha lestvice, jutri pa se jim ponuja edinstvena priložnost izboljšati stanje, saj prihaja v goste ravno vodilni Juventus. Domači so v ligi prvakov izgubili v Münchnu, a z vehementno reakcijo dokazali, da so kot ranjena zver: sila nevarni. Mazzarri bo moral narediti majhno spremembo le v obrambi, kjer Fernandez nadomešča kaznovanega Santano. Še manj težav ima Conte, ki razpolaga z vsemi najboljšimi (poškodovan je le Giaccherini). Postava bo popolnoma enaka tisti, ki je pred tednom dni premagala Inter, to se pravi s trojico Pe-

pe-Vidal-Vučinić in pred njimi Matri. Krašiča naj ne bi bilo niti na klopi za rezerve.

GENOVA - Zaradi hudih poplav, ki pretresajo Ligurijo, tekme med Genoo in Interjem gotovo ne bo, čeprav do zaključka redakcije uradnega sporočila še nismo prejeli.

MILAN, LAZIO IN UDINESE, POZOR – Na papirju imajo vsi trije Juventusovi nasledovalci lažji koladar, a se bodo morali paziti, saj bodo pred domačim občinstvom igrali proti ekipam, ki so v dobri formi. To še najbolj velja za Sieno. Toskanci prvenstva gotovo niso začeli pod sojem reflektorjev, trener Sannino pa je delu, ki ga je začel lani Conte, dodal še svoje. Tako se je Siena znašla na zgornji polovici razpredelnice in z

igro vselej prepriča. Isto velja tudi za Catanio, ki ima celo rahlo bolj kakovostno ekipo kot Siena. Treba priznati Montelli, da je v tem prvem delu naredil tudi tvegane izbire, ki so se obrestovale. Mirno je poslal na klopi za rezerve zvezdnika Maxija Lopeza in ekipa je na te izbire vedno pozitivno reagirala. Lazio bo na Olimpijcu gostil Parma: doslej je Rejeva ekipa imela več težav na domačem igrišču kot pa v gosteh, kjer melje kot stroj.

BO ARRIGONI USODEN ZA DI FRANCESCO? – Tudi v tem tednu nekateri trenerji niso ravno mirno spali. V Ceseno je prispel Arrigoni in ravno on bi lahko sprožil novo zamenjavo. V Romagnu prihaja namreč Lecce za tekmo, ki ima že svoj pomen v boju za obtanek. V primeru poraza bo namreč tudi Euse-

bio Di Francesco ob mesto. Prav tako je treba vedno pozorno slediti nastopom Fiorentine, saj je Mihajlović kot večina mladih: prekretni delavec. Poraza v Veroni ni nujno, da bi 'preživel'.

NAŠA NAPOVED 10. KROGA A-LIGE: Drevi ob 18.00 Palermo - Bologna 2:1 (40%, 35%, 25%), ob 20.45 Novara - Roma 1:3 (25%, 35%, 40%); v nedeljo ob 12.30 Genoa - Inter 1:2 (35%, 30%, 35%), ob 15. uri Atalanta - Cagliari 0:0 (30%, 40%, 30%), Cesena - Lecce 1:1 (35%, 35%, 30%), Chievo - Fiorentina 1:1 (35%, 35%, 30%), Lazio - Parma 1:0 (45%, 30%, 25%), Milan - Catania 3:1 (45%, 25%, 30%), Udinese - Siena 2:1 (45%, 35%, 20%), ob 20.45 Napoli - Juventus 1:1 (35%, 35%, 30%). (I.F.)

NOGOMET - Danes in jutri v deželni amaterskih prvenstvih

V Štandrežu tekma kroga V Repnu imperativ zmaga

Poleg Juventine danes še Vesna in Primorje - Jutri z izjemo Krasa vsi v gosteh

Napadalec Vesne albanskega porekla Luan Cano (desno, na tekmi proti ekipi Zaule) bo skušal danes zatresti mrežo Ponziane

KROMA

Domači šport

DANES

Sobota, 5. novembra 2011

KOŠARKA

DRŽAVNA DIVIZIJA C - 20.30 na Opčinah: Jadran Qubik - Giants Marghera

DEŽELNA C-LIGA - 18.30 v Trstu, 1. maj: Bor Radenska - Tarcento; 20.30 v Dolini: Breg - Venezia Giulia

UNDER 15 DRŽAVNI - 17.00 v Dolini: Breg - Libertas ACLI

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA - 14.30 v Štandrežu: Juventina - Lumignacco; 14.30 v Trstu, igrišče Ferrini: Ponziana - Vesna

2. AMATERSKA LIGA - 14.30 pri Briščikih, Ervatti: Primorje - San Canzian

ZAČETNIKI - 15.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Aquileia; 16.00 v Gradišču, Ul. dei Campi: ISM Gradisca - Juventina; 16.15 v Žavljah: Altura - Kras

ODBOJKA

MOŠKA B2-LIGA - 17.00 v Trentu - Trentino Volley - Sloga Tabor Televisa

MOŠKA C-LIGA - 18.00 v Trstu, Monte Cengio: CUS Trieste - Soča ZBDS; 20.00 v Gorici, Špacapan: Olympia - Ferro Alluminio; 20.00 v Štandrežu: Val Imsa - Vivil; 20.45 v Trstu, Cobolli: Volley club - Sloga

ŽENSKA C-LIGA - 20.30 v Repnu: Zalet C - Libertas TS

MOŠKA D-LIGA - 20.30 v Vidmu, šola Valussi: Pippoli - Olympia U17

ŽENSKA D-LIGA - 18.00 pri Briščikih: Zalet D - Pasian

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 18.00 v Trstu, Judovec: Altura - Breg; 19.00 v Ločniku: Millenium - Govolley Krmečka banka; 20.30 v Gradišču: Torriana - Soča Pizzeria Frnazar

UNDER 16 ŽENSKA - 16.00 v Trstu, Ul. Petracco: Altura - Sokol Zalet; 18.00 v Trstu, 1. maj: Zalet ZKB - Sima; 18.30 v Trstu, Ul. Veronese: OMA - Zalet oranžna

UNDER 13 MEŠANO - 16.30 v Sovodnjah: Soča - Fincantieri M; 16.30 v Doberdobu: Val Arcobaleno - Millenium

JUTRI

Nedelja, 6. novembra 2011

NOGOMET

ELITNA LIGA - 14.30 v Repnu: Kras Repen - Buttrio

1. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Štarančanu: Staranzano - Sovodnje; 14.30 pri Domju: Domio - Primorec

2. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Villanovi del Judrio: Villanova - Zarja; 14.30 v Podgori: Piedimonte - Breg

3. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Trstu, Ul. Campanelle: Campanelle - Mladost

NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Vižovljah: Sistiana - Kras

NAJMLAJŠI - 10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Aris San Polo; 10.30 v Gorici, Ul. Baiamonti: Audax Sanrocchese - Juventina; 12.00 na Opčinah: Roianese - Kras

KOŠARKA

MOŠKA D-LIGA - 18.30 v Gradežu: Grado - Kontovel

UNDER 17 DRŽAVNI - 11.00 v Žavljah: Azzurra - Breg

ODBOJKA

UNDER 18 ŽENSKA - 11.00 na Proseku: Zalet - San Sergio

UNDER 16 ŽENSKA - 11.00 v Sovodnjah: Soča - Mossa

DANES - Deveti krog v deželni amaterskih prvenstvih bo porazdeljen na današnji in jutrišnji dan. Današnji spored bo obogatila promocijska liga, saj bodo danes igrali vse tekme skupine A in B. Tekma kroga bo v Štandrežu, kjer bo domača **Juventina** gostila vodilni Lumignacco, ki ima 20 točk (pet več) na lestvici. Lumignacco je še neporažen (šest zmag in dva neodločena izida). »Prav zaradi tega jim bomo skušali zadati prvi poraz,« je napovedal športni vodja Juventine Gino Vinti, ki je še dodal: »Tretji trening smo opravili v četrtek, tako da so danes (včeraj op. ur.) naši nogometaši počivali. Trener Tomizza ne bo imel težav s postavo. Na razpolago bo imel vse nogometaše.« V Štandrežu bo sodil Veritti iz Tolmeča. Kriška **Vesna** bo danes gostovala pri tržaški Ponziani (sodnik Pittoni iz Vidma). Poleg poškodovanega Mateja Bagona, ki so ga operirali v četrtek, bo še vedno odsoten Daniel Tomizza. Trener Andrea Massai upa, da bo Tomizza na razpolago že prihodnji teden. »Ponziana (13 točk) je solidna ekipa. Dali bomo vse od sebe in skušali bomo iztrgati vsaj točko,« je povedal trener Vesne.

Danes bodo v okviru 2. amaterske lige stopili na igrišče tudi igralci **Primorja** (12 točk), ki bodo na domačem Ervattiju gostili San Canzian (9). Trener Davor Vitulič ima še vedno precej težav s poškodbami. Danes ne bo imel na razpolago Ravalica, ki si je zvil gleženj na četrtkovem treningu, S. coka, Colasuonna, Aljoše Čoka, Dollianija in Puzerja (zlom nadlahtnice), ki se je iz bolnišnice, kjer so ga operirali prejšnji teden, vrnil šele v ponedeljek. Okreval bo v

dobrih treh mesecih.

JUTRI - Za nove tri točke se bo na domačem igrišču v Repnu boril **Kras** (14 točk), ki bo gostil Buttrio (8). Trener Sergej Alejnikov ne bo imel težav s postavo. Še naprej bo odsoten le Rok Božič, ki pa po poškodbi že trenira. Na razpolago bo bržkone čez dva tedna. »Tri točke so tokrat imperativ. Upam, da bomo prikazali dobro igro, ki smo jo videli na zadnjih tekmah,« so želje predsednika Gorana Kocmana. Sodil bo Lepore iz Tolmeča. Vodilna Fontanafredda bo na domačem igrišču igrala proti Virtusu Corno.

V 1. amaterski ligi bosta obe ekipi naših društev igrali v gosteh. **Sovodenjci** odhajajo v Štarančan, igralci **Primorca** pa k Domju. Staranzano ima 10 točk na lestvici, tako da bodo belo-modri, ki vodijo na razpredelnici, glavni favoriti. Prav gotovo pa ne bodo imeli lahkega dela. Še vedno so poškodovani oziroma bolni Kovic, Sandy Kogoj, Eros Kogoj, Brockman in vratar Devetak. Predsednik Zdravko Custrin opozarja, da gostovanje ne bo lahko: »Staranzano stopnjuje formo. Igrati moramo zbrano in tudi tokrat dati vse od sebe.« Sodil bo Videmčan Zufferli. Pri Domju bo Primorec, pri katerem bo odsoten diskvalificirani Sau, bo sodil Tržačan Djurdjevič.

V 2. amaterski ligi bosta **Breg** in Zarja igrala v gosteh. Brežani v Podgori (Piedimonte ima 5 točk na lestvici), nogometaši bazovskega društva pa v Villanovi dello Judrio (Villanova je predzadnja s 4 točkami). Pri Zarji bo odsoten diskvalificirani Goran Križmančič.

V 3. amaterski ligi bo Mladost gostovala v Trstu. »Ekipa Campanelle je predzadnja na lestvici. V Trstu bomo skušali osvojiti vse tri točke. V zadnjih treh krogih je nasprotnik prejel kar 14 golov,« je opozoril spremljevalec Mladosti Ezio Bressan. Pri Mladosti bosta odsotna poškodovana Radetič in Skarobot.

DISCIPLINSKI UKREPI

Le dva kaznovana

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je zaradi praznikov šele včeraj objavila spisek diskvalificiranih igralcev. Za en krog bosta morala prisilno mirovati dva nogometaša naših društev: Marco Sau (Primorec) in Omar Zidarich (Primorje). Slednji je kaznovan zaradi četrtega rumenega kartona.

4 tekme Krasa brez zadetkov repenskega kapetana Radenka Kneževića. Sezanski napadalec, ki je nastopil na vseh dose-danjih tekmah, je letos zadel le v Korenu (2 gola), ko so rdeče-beli izgubili s 5:4. V lanskim D-ligi je Ridži po osmih krogih zadel štirikrat. Na koncu pa je zbral več kot solidnih 14 golov. Krasovi navijači pogrešajo njegove gole. Pri belor-dečih upajo, da se bo Radenku »odprlo« že na jutrišnji tekmi.

PO HUJŠI POŠKODBI Lepa novica za Bagona in za kriško Vesno

Nogometaš Vesne Matej Bagon, ki si je na sobotni tekmi proti ekipi iz Žavelj v Križu zlomil piščal in gleženj, bo okrepal v krajšem času, kot so sprva predvidevali. Jameljskega igralca je v četrtek zjutraj v bolnišnici v Palmanovi operiral zdravnik Otello Reggeni. Matej je v operacijski sobi ležal nekaj več kot uro, v piščal in v gleženj so mu vstavili vijak in kovinske ploščice. Bagon, ki se bo danes po-

poldne vrnil domov, bo moral približno mesec dni popolnoma mirovati.

»Približno trideset dni bo noga v mavcu. Nato bom začel s terapijami. Na igrišče pa se bom mogoče že vrnil čez dobre tri mesece, čeprav bo to odvisno od procesa okrevanja,« nam je zaupal Bagon, ki smo ga poklicali v bolnišnico. (jng)

BALINANJE - Danes začetek C-lige

Gaja z motivom

Okrepljena ekipa se lahko poteguje za uvrstitev v play-off - Portuale s sedmimi Slovenci

Danes se pričinja balinarsko prvenstvo C lige. V skupini A bosta nastopili tudi Gaja in Portuale. Obe skupini z nestrpnostjo pričakujeta pričetek prvenstva s popolnoma nasprotnimi pričakovanji. Slovenski predstavnik, v katerih vrstah računajo na doprinos 35 odstotkov naših balinarjev, brez dvoma računata na play-off (prvi dve uvrščeni ekipi). Portuale pa se bo s pomočjo sedmih slovenskih balinarjev (isto toliko jih bo igralo pri Gaji) skušal izogniti nazadovanju. Gajevci bodo končno lahko letos po treh zaporednih nazadovanjih lažje zadihali. V njihove vrste je namreč zaradi prevelike obremenjenosti nastopanja v B ligi prestopil A kategornik Emanuele Rosati, sin njihovega tehničnega vodje. Kdo ne pozna tega odličnega balinarja, ki je vsem dobro znan, ne le po športnih podvigih, temveč tudi zaradi svojega temperamentnega značaja s številnimi rdečimi kartoni vred? Če bo vse potekalo, kot je treba, je omenjeni balinar sposoben prispevati šest točk iz treh nastopov. V histrostnem zbijanju brez dvoma, razen velikih presenečenj, ne bo imel para, v posamičnih vrsteh kot so natančno zbijanje, igra v krog ali srečanje posameznikov, pa bo zelo težko ranljiv. Dobra ekipa je tista, ki razpolaga s homogeno sestavo igralcev. Zato je nujen tudi doprinos njegovih soigralcev (s Calzijem na čelu), da bo postala Gaja res konkurenčna kot že dolgo ne. V seznamu igralcev, ki bodo prišli v poštev za prvenstvo je 20 imen

in sicer: Bigollo, Calzi, Capitano, Defendi, Gabrielli, Iacobini, Kramar, Leghissa, Mervic, Milcovic, Natural, A., E., F., Mario in Max Rosati, Sabatti, Smid, Stocovaz in Žagar.

Kar se tiče pristaniščnikov pa se ogrodje ekipe ni spremenilo. Z razliko od Gaje ostaja njihova šibka točka hitrostno zbijanje. Odkar je novo pravilo preprečilo nastopanje Skupku, v ekipi ni primerne osebe, ki bi dostojno zapolnil nastalo vrzel. Letos bo nedvomno veliko odvisno od muhastega Sanzina, ki ga sicer poznamo za odličnega balinarja, a kaj pomaga ko ni dneva, da se ne bi srečeval z raznovrstnimi fizičnimi težavami.

Veliko breme bo tudi letos na ramenih kapetana Skupka, ki bo moral pokazati vsega, česar je sposoben. A vse to bo še vedno premalo, če jima ne bodo prišli na pomoč tudi soigralci, saj je za zmago ekipe iz devetih nastopov potrebnih 5 uspešnih srečanj. Ogrodje Portualej sestavljajo sledeči balinarji: Armani, Battain, Bubola, Doljak, Lorenzi, Lucignano, Maria, Micheli, Milcovic, Pelizon, Sanzin, Skupek, Stebel, Tenze, Zocco, Žužič.

Poleg Gaje in Portualeja bodo v skupini nastopali še favoriti Villaraspas iz Štarančana, Tre Stelle iz Ronk, Fiumicello in čedadska Forum Juli. Gajevci bodo danes ob 15. jurišali v gosteh na prvo zmago proti ekipi Tre Stelle, Portuale pa bo doma pred brezupno nalogo v srečanju proti Villaraspas, ki je sicer morala lani proti pristaniščnikom potegniti krajši konec. (Z.S.)

rekre Akcija

C. DEVETAK Nogometu zvest s tekom in kolesarstvom

Dolgoletni steber Juventine Christian Devetak se je po koncu kariere odločil za rekreacijo. Napadalec, ki je v najuspešnejši sezoni dosegel kar 21 golov, je igral v elitni in promocijski ligi, ko je nastopal za Palmanovo pa je igral tudi v D-ligi. Zdaj izbira amaterska prvenstva: »Izbiram rekreacijo, ker sem že starejši in me treniranje ne veseli več,« pravi 32-letni Christian, ki je zaposlen v podjetju Mucci, živi pa v Sovodnjah.

Kje nastopaš letos?

Z ekipo Bar Aquileia, v kateri igrajo bivši neregistrirani nogometaši, nastopam v prvenstvu Gorizia Cup v nogometu 7 proti 7. Tam igra 14 ekip, tekme pa so vsak četrtek. V ekipi igra tudi Mitja Kobal in Matteo Čevdek.

Kam ciljate?

Doslej smo zmagali vse tri tekme, verjamem pa, da imamo potencial, a osvojujemo prvenstvo.

Pridružil si se tudi ljubiteljem Sovodenj.

Tako je. Že lani sem odigral štiri tekme, letos pa se jim moram še pridružiti. Z njimi izključno igram, treniram pa sam.

Kako pa?

Ko nisem utrujen, tečem in kolesarim.

Kolikokrat tedensko tečeš?

Ob lepem vremenu tečem tudi vsak dan, zdaj pa enkrat ali dvakrat tedensko. Vsakič opravim dva kroga na goriškem letališču, tečem torej približno 45 minut ali uro.

Kje pa kolesariš?

Poleti grem s prijatelji z gorskim kolesom po kraških gričih.

Igraš še kje?

Lani sem od januarja do maja igral na ljubiteljskem turnirju na Videmskem »Collinare eccellenza«. Letos tam še nisem nastopil (prvenstvo se je začelo že septembra), najbrž se jim bom pridružil januarja.

Ali pogrešaš agonistični nogomet?

Malo že, ampak vem, da bi bilo prezahtevno. Zdaj sem zadovoljen s temi dejavnostmi, saj se s športom lahko ukvarjam, ko imam voljo in čas.

Obvestila

SK DEVIN prireja štiridnevni Opeday v Innichenu od četrta, 8. do nedelje, 11. decembra 2011 s smučanjem na smučiščih Helm, Croda Rossa, Baranci. Informacije in vpisovanja na info@skdevin.it ali na 340 2232538.

AŠD SK BRDINA organizira tradicionalni sejem rabljene smučarske opreme v prostorih Doma Brdina, Proseška ul. 109, na Opčinah. V četrtek, 10. novembra, od 18. do 21. ure; sobota, 12. novembra, od 16. do 21. ure; nedelja, 13. novembra, od 10. do 12. ure ter od 16. do 20. ure. Ob priliki, boste lahko dobili vse informacije glede smučarskih tečajev za zimsko sezono 2012. Informacije: 347-5292058, www.skbrdina.org.

SK DEVIN prireja smučarski sejem v Domu Železničarskih delavcev - Nabrežina postaja. Prodaja od danes, 5. do 13. novembra; sobote in nedelje od 10. do 19.30, ob delavnikih od 16. do 19.30.

TA TEDEN EDINOST PRED 100 LETI

EDINOST

GLASILO POLITIČNEGA SKLUPA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO

Edinost poroča o razveseljivem napredku tržaške podružnice Glasbene matice. »Tretje leto svojega delovanja je komaj začelo to naše Glasbeno društvo, in že lahko zabeleži dokaj razveseljivega napredka. Morda ustrežemo zato marsikateremu prijatelju tega društva, ako podamo kratek opis o sedanjem položaju društva in njega glasbenega zavoda. Saj bo to zanimalo ne samo člane in podpornike, ampak tudi širšo javnost.

Glavna točka tega marljivega društva je Glasbena šola, kateri društveni odbor posveča svojo glavno pažnjo in skrb. Kako bi tudi ne, ko vendar ta zavod tako vidno napreduje! V prvem letu je obiskovalo glasbeno šolo koncem leta triindvajset gojencev, lani že štiriinštirideset in početkom letošnjega leta je dosedaj vpisanih že enainosemdeset gojencev. Torej direktno progresivno naraščanje! In sicer je deležnih letos pouka v klavirju sedeminštirideset gojencev, v violini trinštirideset gojencev in splošno glasbeno teo-

rijo in šolski zbor obiskuje štiriinštirideset gojencev. Ako bi se oglasilo primerno število udeležencev, bi ustanovili pod okriljem društva in z njega podporo – seveda izven šolskega pouka – tudi samostojen salonski orkester, v katerem bi seveda sodelovalo vse učiteljske osebe.

V društveni šoli poučuje šest učiteljskih močij, ki so se vsi takoj s početka z dobro pojmovanim navdušenjem in s smotreno vneto in požrtvovalnostjo oklenili društva ter mu stavili v prid njegovih koristnih in lepih prizadevanj svoje večje in strokovne moči na razpolago. A ne samo to! Odbor, uvidevši simpatije in zaupanje, ki se stavlja v glasbeni zavod, in v spoznanju, da takemu zavodu, ki prikazuje tako krepke napredek, je treba dati tudi krepke in avtoritativne zaslombe in teoretično in praktično docela izvežbano strokovno vodstvo, je stavilo sedaj na čelo svojega glasbenega zavoda temeljito izobražena šolskega vodjo v osebi gospoda Viktorja Šonca.«

TA TEDEN PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

V javnost je prišla vest, da je slavni pisatelj Ivo Andrić prejel Nobelovo nagrado za književnost. »Nobelova nagrada je prekinila mirno življenje književnika Iva Andrića, ki trenutno pripravlja zbirko pripovedk sodobnega značaja in z zgodovinsko tematiko do konca prve svetovne vojne. Književnik sprejema v teh dneh številne brzojavke ter telefonske čestitke iz Jugoslavije in inozemstva. Poleg čestitk maršala Tita in Kardelja je Andrić prejel številne čestitke inozemskih založniških podjetij, ki so izdala njegova dela, Združenje študentov iz Getteborga, Zveze književnikov Jugoslavije, republiških združenj književnikov, gledališč, radijskih postaj, številnih šol in organizacij, veleposlaništev, znanstvenih društev in posameznikov.

Vesti o dodelitvi Nobelove nagrade jugoslovanskemu književniku so ves svetovni tisk, radijske in televizijske postaje posvetile veliko pozornost. V poročilih listov se ugovarja, da je bilo s tem dano priznanje tudi vsej jugoslovanski književnosti. Poleg podatkov o Andrićevih delih, listi ob-

javljajo tudi njegov življenjepis in mnogi med njimi tudi izjave uglednih književnikov o vrednosti del Iva Andrića.

Dodelitev Nobelove nagrade za književnost Andriću je doživela posebno veliko publiciteto na Švedskem, kjer posamezni listi posvečajo po več strani ocenjevanju književnih del jugoslovanskega umetnika. Švedska televizija je sinoči posvetila daljšo oddajo Ivu Andriću, med katero je govoril univerzitetni profesor Oke Nilson, za njim pa prevajalka del »Most na Drini« in »Travniška kronika« K. Bergmanova.

Tudi na Norveškem so vest o dodelitvi Nobelove nagrade za književnost Jugoslovanu Andriću toplo pozdravili. Pisatelj in predsednik Zveze norveških književnikov Hans Heiberg je izjavil: »Andriću iz srca čestitam! Zelo sem zadovoljen, da je bila nagrada podeljena prav njemu izmed petinšestdesetih kandidatov, med katerimi je tudi toliko znanih imen kot na primer Sartre, Greene, Senghor, Becket in drugi.«

FILMI PO TV

Sobota, 5. novembra, La 7, ob 22.30

Jefferson in Paris

Režija: James Ivory

Igrata: Nick Nolte in Greta Scacchi

Med leti 1784 in 1789 je v Parizu kot ameriški veleposlanik služboval tudi Thomas Jefferson, kasnejši predsednik ZDA. Njegovo evropsko obdobje je bistveno zaznamovalo bodoče vodenje Bele hiše, saj mu je omogočilo, da je поблиže spoznal prebivalce in navade Stare celine. James Ivory je s filmom prvič obelodanil francoska leta vidnega ameriškega politika in pri tem tudi razkril obstoj Jeffersonovega sina, ki se je rodil v Parizu.

Sobota, 5. novembra, rete 4, ob 21.15

Colpevole d'innocenza

Režija: Bruce Beresford

Igrajo: Ashley Judd, Tommy Lee Jones, Benjamin Weir in Bruce Greenwood

Libbyjin vsakdan, ki teče po ustaljenem tiru, se spremeni, ko ji na lepem izgine mož. Le-ta se namreč ne vrne z izleta z jadnico in Libby je kaj kmalu obtožena umora. V resnici pa se nekaj let kasneje izve, da je mož še živ in da si je med tem tudi ustvaril novo življenje. Takrat pa se nesrečna protagonistka filma odloči, da bo storila to, za kar je bila toliko let zaprta in »kar bi mogoče morala storiti že nekaj let prej«...

Torek, 8. novembra, Rai Movie, ob 21. uri

Dogville

Režija: Lars Von Trier

Igrajo: Nicole Kidman, Stellan Skarsgard in Paul Bettany

Von Trierjev film, ki predstavlja istočasno tudi prvi del zajetne režiserjeve trilogije, posvečene ravno ZDA - deželi priložnosti - pripoveduje o mestecu, v katerega pelje samo ena cesta. Po strelu, ki ga zaslišijo tudi v daljavi, se vanj zateče mlada in prestrašena ženska Grace. Očarljiva svetlolaska beži pred mafijo in pridigar Tom ji ponudi skrivališče. O njeni usodi pa bodo morali odločiti vsi prebivalci Dogville, saj si Tom ne more privoščiti, da ji nudi zatočišče, ne da bi se pred tem posvetoval tudi z ostalimi. Danski režiser je z Dogvilom znova prekorračil mejo med filmom in gledališčem. Mestecje ni samo izmišljeno, ampak je v filmu tudi le bežno

nakazano z belimi črtami na tleh. Prostori v katerih se dogaja večina zgodbe, pa so strašljivo prazni in zapolnjeni samo z najnужnejšimi predmeti.

Sreda, 9. novembra, Rete 4, ob 02.30

Million dollar baby

Režija: Clint Eastwood

Igrata: Hilary Swank in Morgan Freeman

Pripoved o sportu, predvsem pa pripoved o življenju in življenjskih okoliščinah, ki so marsikdaj osrednji vzrok številnih odločitev in pa pripoved o čustvih. Ljubezni očeta do hčerke. Protagonist dela je Frankie Dunn, boksarski trener in lastnik losangeleške telovadnice, ki še ni uspel zapreti vseh računov s svojo preteklostjo in nekaterimi napakami, ki so vsaj na videz nepopravljive. Nekega dne se v njegovi telovadnici zgleda Maggie Fitzgerald, ki ga zaprosi, da bi ravno on postal njen trener. On seveda sprva stvar zavrne, nato pa si premisli.

Četrtek, 10. novembra, Rai Movie, ob 21. uri

L'emploi du temps

Režija: Laurent Cantet

Igrajo: Aurélien Recoing, Karin Viard, Serge Livozet in Jean-Pierre Mangéot

Lahko tudi srečno in brezskrbno življenje postane tesna kletka, iz katere bi si marsikdo želel uiti? Režiser Laurent Cantet pravi da ja. Vincent, protagonist njegovega tudi v Benetkah nagrajenega filma, je namreč človek, ki si je uredil udobno življenje, ko pa ga je delodajalec na lepem odpustil iz službe, je povsem zmeden. Stvar ga je tako prizadela, da tega ni zaupal nikomur. Delal se je, kot da se ni nič pripetilo. Vsako jutro se je tako odpravil v službo in se vsak večer vračal iz nje. V teku dneva pa je lenaril, spal v avtomobilu, se sprehajal po parku in nekako okusil tisto prostost, ki je prej seveda ni poznal. Svobodo, ki pa so jo označevale številne laži in neresnice, ki so na lepem prekipеле. Dokler je pač moral priznati sebi in drugim trpkoo resnico in z očetovo pomočjo začeti znova... (Iga)

NAŠA SLIKOVNA in MALA KRIŽANKA

SESTAVIL LAKO	SAMICE ČLOVEKU ZVESTIH ŽIVALI	MOTORISTIČNA IGRA	GRŠKE BOGINJE MAŠČEVANJA	NAČIN GRADNJE IN UTRJEVANJA CEST	ŽUŽELKA, KI BOLEČE PIČI	GRUDEN IGO	AZIJSKA DRŽAVA Z GLAVNIM MESTOM MASKAT	STANJE PRIJETNE VZNEMIRJENOSTI	PEVKA Z VZDEVKOM "GLAS IZRAELA"	NEKDANJA INDIJSKA PREDSEDNICA GANDHI	KOCIJANČIČ IGOR
RUDNIK											
NEKDANJA ODLIČNA ITALIJANSKA ATLETINJA											
TELICA ALI MLADA KRAVA						SIRSKI PREDSEDNIK (HAFEZ AL)					INDUSTRIJSKA RASTLINA
VREDNOST BLAGA IN STORITEV					NAJSVETLEJŠA ZVEZDA	NAŠA NIKALNICA			IVAN LENDL		
REKA V ELIZIJU						INDIJ. VERSKI INFORMATOR			ROMAN ALEKSEJA TOLSTOJA		
AMERIŠKI PEVEC MORRISON	NEIMENOVANA OSEBA	SKUPINA PTIC V LETU					LJUBEZEN DR. ŽIVAGA				
	GOSPOD V MADRIDU						FR. IGRALEC GABIN				
							ZMANJŠANJE TEŽE, KALO				MESTO V LOMBARDIJI
											ŠPANSKI SPOLNIK
BERI PRIMORSKI DNEVNIK	FILMSKI IGRALCI TIFFIN IN ANDERSON	GRŠKI JUNAK "VISOKIH ŠOL"	OZEK KONEC POLOTOKA	ALBIN (KRAJŠE) ČLAN BEATLESOV (JOHN)			ZNAMENITA RIMSKA FONTANA	ANGL. PISATELJ FLEMING GOROVJE V BELGIJI			PRED PRIMKOM
POSLANKE											DEL, DELEŽ, PARCELA EKVADORSKI PISATELJ
GLEDALIŠKI IGRALEC							PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	ŠKOTSKI NOBELOVEC			REKA V RUSIJI, LEVI PRITOK REKE URAL
MIHA ARIH			NICHOLAS RAY				PRST NA ROKI				MESTO NA KITAJSKEM TUJE MOŠKO IME
			RIMSKA ŠTIRICA				RIBJA KOŠČICA				KAZALNI ZAIEMK
SILOŽNOST, ENOTNOST											ANGLEŠKO MOŠKO IME
PRISTAŠ NAVADNO ZMERNE STRANKE											KRISTUSOVO VSTAJENJE DEZIDERIJ ERAZEM
ACE MERMOJLA			NEMŠKI SLIKAR IN REZBAR (BERNT)								ITALIJANSKI ARHITEKT IN KRITIK (BRUNO)
											PRVI ČLOVEK
											SLOVENSKI KOREOGRAF OTRIN

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI NA STRANI RADIO IN TV SPOREDOV

1	2	3	4
5	6		
7			
8			
9			
10			
		11	12
13	14		
15			
16			17

VODORAVNO: 1. začetnici španskega slikarja Picassa; 3. začetnici slovenskega pisatelja in pesnika Koviča; 5. ranocelnik, padar; 7. grenki zeliščni liker, pijača za aperitiv; 8. slovenski igralec (Stane) in pisatelj (Janko); 9. madžarska porno zvezda Staller; 10. majhen dirkalni avtomobil; 11. tibetansko govedo; 13. zid; 15. predmet, čaščen po božje; 16. opomba na začetku; 17. cipa brez samoglasnikov.

NAVPIČNO: 1. prvotna, osnovna podoba; 2. kanadsko - ameriška filmska igralka Anderson; 3. ime za Slovence v času od 7. do 11. stoletja; 4. kraljevo pokrivalo; 6. občina v Kanalski dolini; 12. tabor, naselje šotorov; 13. okroglo število; 14. artilerijsko orožje z velikim dometom, kanon. (lako)

SLOVENIJA TA TEDEN

Količina pred kakovostjo

VOJKO FLEGAR

Slovenski enologi so se še pred martinovim, ko mošt postane mlado vino, poenotili: letošnji pridelek bo »v povprečju« kakovostno najboljši daleč, najmanj kakšnega četrto stoletja, nazaj. Vroč avgust in skoraj enako »indijansko poletje« v septembru sta očitno naredila svoje. S politično letino kaže malce drugače: pridelek je nepričakovano obilen, saj sta se na prizorišču pojavili vsaj dve novi stranki, s katerimi velja zelo resno računati, kakovost pa je precej bolj vprašljiva.

V tednu, ko se je predvolilna kampanja tudi uradno začela (naslednji teden pa bodo stranke predstavile še kandidatne liste), so javnomnenjske raziskave iz dneva v dan potrjevale, da sta Lista Virant in Pozitivna Slovenija, novi stranki nekdanjega ministra Gregorja Viranta oziroma ljubljanskega župana Zorana Jankovića, poleg SDS nekdanjega premiera Janeza Janše daleč pred drugimi. Mesec dni pred volitvami je tako videti, da lahko samo še omenjeni realno računajo na mandat za sestavo nove vlade, medtem ko pravzaprav vse druge stranke, vključno z doslej najmočnejšimi socialnimi demokrati premiera Boruta Pahorja, čaka trda tekma za obstanek v parlamentarni ligi oziroma prestop 4-odstotnega praga.

A kot je ta teden pokazal »eksperiment« Fudša, novogoriške fakultete za uporabne družbene študije, so letošnje javnomnenjske raziskave verjetno še bistveno bolj nezanesljive kot običajno. Različna metodologija je Fudševim demoskopom namreč dala dva na moč ra-

zlična izida. Po metodi spontanega priklica, ko torej vprašani ne dobi seznama strank, iz katerega bi izbiral, je bila krepko v prednosti SDS, po metodi obveznega seznama pa Lista Virant; slednja je bila s skoraj štirikrat nižjim odstotkom šele tretja po metodi spontanega priklica. Na eni strani to kaže na še nezadostno prepoznavnost novih strank, na drugi strani pa na »samodejno« večjo naklonjenost volivcev strankam, ki doslej niso upravljale države.

Kampanja bo to razmerje v precejšnji meri gotovo spremenila, kajti »novi« s svojimi programi že dajejo vedeti, da vsebinsko tako zelo drugačni od »starih« vendarle niso, slednji pa se bodo poleg tega gotovo potrudili, da »nove« tudi »karakterno« spravijo z višav na trdna tla. Z drugimi besedami, doslej razmeroma vpljudna neuračna kampanja se bo v naslednjih dneh spremenila v brezobziren obračun, v katerem ne bo manjkalo niti nizkih udarcev niti populizma.

No, zadnjega pravzaprav že doslej ni manjkalo. Na programski ravni namreč skoraj vse stranke volivcem obljublajo »hiter zagon« gospodarstva z novimi delovnimi mesti in bolj varčno državo. Virant in Jankovića pa še nekaj več: višji življenjski standard že naslednje leto. Tovrstne predvolilne obljube še nikoli niso bile tako daleč od resničnosti. Dobesedno ga namreč ni ekonomista, ki tako zaradi slovenskih »posebnosti« kot spričo razmer v evrskem območju in globalnem gospodarstvu sploh, ne bi računal s padcem standarda in v najboljšem

primeru skrajno pičlo gospodarsko rastjo. Nekateri pri tem menijo celo, da se bodo morali Slovenci sprijazniti s kar 20 do 30-odstotnim padcem standarda.

Malce daljši pogled v volilne programe pokaže, da so bolj ali manj vse stranke prepričane, da imajo škarje in platno za krojenje usode Slovenije trdno v svojih rokah. Da se da z nekaj bolj ali manj hitrimi ukrepi »zagnati« gospodarstvo, za dober denar privatizirati banke in državna podjetja, prezaosloviti deset tisoče iz javnega v zasebni sektor, sprejeti 50 zakonov v 100 dneh, debirokratizirati, sprostiti podjetniško okolje, umestiti nove infrastrukturne trase v prostor, v enem letu pripraviti tožilstva in sodišča do bolj učinkovitega dela ...

Zunanjih okoliščin, ki se spreminjajo iz dneva v dan, praviloma na slabše (kakor kaže tudi »zaplet« ob napovedanem grškem referendumu o pomoči EU in IMF), niti »nove« niti »stare« stranke ne upoštevajo. Gospodarstvo, v bistvu tako slovensko kot svetovno, obravnavajo, kot da bi bilo v konjunkturi in ne globoki strukturalni krizi, in svoje ukrepe – nedvomno tudi zaradi pričakovane volivcev – prilagajajo »kar najhitrejšemu izhodu iz krize«. Po svoje razumljivo, kajti običajni volilni ciklus traja štiri leta, strukturalni ukrepi pa v tem času praviloma še ne dajo plodov. Z drugimi besedami, bolj krčevito si bo naslednja vlada prizadevala za hitre uspehe, bolj bo verjetno, da bo zanemarila tisto, kar bi Sloveniji dolgoročno omogočalo razvoj in dvig kakovosti življenja.

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Nenavadni otroci

Med programi tujih televizij-skih oddajnikov so zlasti v nemškem jezikovnem okolju zelo pogoste oddaje, ki prikazujejo življenje ljudi z umanjklajem. Med takimi filmskimi prikazi je pritegnil mojo pozornost film "Nenavadni otrok - V hiši avtistov", poglobitev v življenje avtistov v posebnem domu. Haus Bucken je bivalna ustanova v Velpertu, v bližini Düsseldorfa, namenjen odraslim osebam z avtizmom. Ustanovili so ga pred dvajsetimi leti stranke avtističnih otrok in še danes deluje v njihovi režiji. Avtor filma Wolfram Seeger je opazoval pri njihovem vsakdanjku in smenal prebivalce tega, tako posebnega doma skozi vse leto.

Haus Bucken je torej oskrbovalna ustanova, ki vključuje tudi delovno in vzgojno področje s ciljem, da bi omogočila avtističnim osebam primeren kraj za bivanje v primernih življenjskih pogojih. Trenutno živi tam trinajst odraslih avtistov, dve sta ženski. Razdeljeni so v tri skupine. Vodja doma samostojno vodi dejavnosti in administracijo ustanove po smernicah ustanoviteljev. Koncept same ustanove pa naj bi se še naprej razvijal glede na sprotne potrebe.

Da bi lahko gledalcem prikazal vsakdanjik avtističnih gostov v Haus Bucken, da režiser v ospredje doganja in življenje 29-letnega Christiana - nenavadnega sina svojih staršev. Včasih je njegov sostanovalec Carsten nepreracunljiv. Takrat je lahko zase in za druge nevaren. Kadar pa zahrepeni po telesnem kontaktu, postane čisto drugačen. Star je 31 let in je inteligentnejši. Vse razume in zna svoje potrebe pokazati navzven. Tretji sostanovalec Lars se na prvi pogled zdi brez kakršne koli posebnosti. Najraje in najpogosteje se sam zase umika v svoj svet. Ničče ne ve, kaj se dogaja v njegovi glavi, kadar se postavi v neko nenavadno pozo in v njej vztraja, kakor da bi zmrznil.

V nasprotju z Larsom učinkuje Christian vedno vedro in je vesel vsakega stika. Rad je med ljudmi in zaradi svoje mladostne podoibe in privlačnosti je med sodelavkami doma zelo priljubljen. Nikoli ne zapusti svoje sobe, ne da bi si nadel sveže zlikano srjaco in kravato. Kljub temu, da je na prvi pogled videti popolnoma normalen, zapade kaj kmalu v besedne zanke in vedenjske vzorce. Svoje nenavadnega sina so starši pripeljali v Haus Bucken pred tremi leti. Takrat je svojo mamo samo vprašal "Ali je to moja soba?" in ko je na to vprašanje mama pritrdila, je enostavno tam ostal. Tam bo torej njegov dom za vedno: prebivalci v tem domu so vsi avtisti v najtežji obliki, tako da morajo biti neprenehoma v oskrbi drugih ljudi.

Film "Nenavadni otrok ..." nas vpelje v drugačen vsakdanjik in nam pomaga, da smo soudeleženi pri posebnostih in ritualih prebivalcev tega posebnega doma in da smo hkrati soudeleženi pri izkušnjah skrbnikov in svojcev. Haus Bucken se nahaja na deželi, v okolišju, kjer ni prometa.

Avtizem je huda razvojna motnja, ki je na široko povezana s prizadetostjo mnogih možganskih področij. Za avtiste je naš svet kaos. Starši, ki so ustanovili Haus Bucken, so prepričani, da skupno življenje z avtizmom prizadetih oseb zahteva veliko skrb, ki je naravnana na individualne potrebe vsakega gosta. Zadali so si cilj, da bodo stanovalcem omogočili, z ozirom na njihove možnosti in sposobnosti, čim večjo samostojnost na vseh življenjskih področjih. Posredovali bi jim v največji meri sposobnost odločanja o sebi, duševno stabilnost, možnost družbene integracije in zadovoljstva.

Bivalni prostori se delijo na tri področja: bivalno, delovno in

razvojno pospeševalno. Na razpolago je likovno oblikovanje z barvami, lesom, kamnom, glino ... Skrbijo pa tudi za motorični razvoj ter za razvoj družbenih in čustvenih sposobnosti.

Avtistična motnja je huda razvojna motnja, ki se začne v prvih treh letih življenja. Simptomi se najprej pokažejo na treh področjih: v kvalitetno oslABLjenih socialnih stikih z drugimi ljudmi, v oslABLjeni komunikaciji in v ponavljajoči se aktivnosti ter ozkih interesih.

Pri Asperger-Syndromu so nekatere stvari drugačne kot pri klasičnem zgodnjem avtizmu. Zlasti zato, ker pri slednjem ne pride do zakasnitve oziroma zastoja v govornih sposobnostih ali v kognitivnem razvoju. Nasprotno, ugotovili so posebnosti tudi pri psihomotoričnem razvoju in socialni interakciji. Avtizem je razvojna motnja kompleksne in pervazivne narave. Njena osnova je nevrološko-biološka. Vedenje avtistov na področju socialne interakcije je kakovostno spremenjeno, prav tako, kar se tiče verbalne in neverbalne komunikacije. Avtističen pomeni »umikajoč se iz odnosov«. Termin so si izposodili iz opisov shizofrenije. Prvi ga je uporabil leta 1943 otroški psihiater Leo Kanner. Skoraj sočasno, a neodvisno od Kan-nerja je leta 1944 pediater Hans Asperger opisal s tem terminom bolj inteligentne in funkcionalne otroke. Avtizem obsega širok spekter motenj od lažjih do težjih oblik.

Avtizem ni duševna motnja in ni ozdravljiv. Avtisti se izogibajo očesnemu kontaktu in telesnim stikom. Obnašajo se na čuden način. Vsako spreminjanje okolja močno vpliva nanje. Ti glavni simptomi se od osebe do osebe razlikujejo. Pogosto imajo že kot dojenčki probleme s prehrano in motnje spanja.

Izdelana so mednarodna merila za diagnosticiranje avtizma, ki upoštevajo šest ali več simptomov s treh področij, ki smo jih omenili: kvalitativno oslABLjen razvoj socialnih interakcij, oslABLjena besedna in neverbalna komunikacija ter predstavna zmožnost, ponavljajoče se dejavnosti ter ozki interesi. K tej paleti značilnih simptomov pa so še dodane druge značilnosti kot so npr. hipo- ali hiperaktivnost, avtoagresivno vedenje, motnje prehranjevanja, motnje spanja, ravnotežja ali čustvovanje in motnje zaznavanja.

Kot meni slovenska specialna pedagoginja dr. Branka Jurišič, pogosti napadi besa in trme avtističnih otrok vzbujajo pozornost okolice, ki si to vedenje napačno pojasnjuje kot razvajenost in nevzgojenost. Avtizmov je več vrst, najbolj razpoznavni pa sta obe že omenjeni: "klasični" avtizem (Kannerjev zgodnji otroški avtizem) in otroci z Aspergerjevim sindromom. Prvega je mogoče odkriti že pri starosti dveh let in pol. Ena izmed značilnosti je nenavadna igra. Avtistični otroci učinkujejo kot da bi se ne znali igrati. Zelo radi gledajo vrtenje koles, namesto da bi se igrali z avtomobilčkom. Večina otrok z zgodnjim otroškim avtizmom ima tudi motnjo v duševnem razvoju, vendar imajo lahko tudi zelo nenavadne sposobnosti (izreden spomin, glasbeno nadarjenost, nekatere matematične sposobnosti).

Otroci z Aspergerjevim sindromom pa imajo povprečne ali nadpovprečne sposobnosti. Zato niso prepoznani, učiteljem se zdijo čudaški in nenavadni, odstopajo predvsem zaradi težav v družinju in sporazumevanju z drugimi. (jec)

PISMA UREDNIŠTVU

Premisliti prostor, predvsem pa »krovnost«

Potem ko je bil krovnima organizacijama že neštetokrat naslovljen predlog o ustanovitvi gospodarsko – urbanistične komisije (in pravne službe za nujen strokovne pomoči tistim, ki si prizadevajo za javno rabo slovensčine, ki pa je še vedno ni na obzorju) - Agrarna skupnost in Koordinacijsko združenje kraških vasi sta krovnima to nazadnje predlagala lani poleti, ko smo se na Krasu sami borili proti pogubnemu prostorskemu načrtu župana Dipiazze - smo v petek, 28.10.2011, na posvetu SKGZ Premisliti prostor, končno lahko med drugim izvedeli, da je bil ustanovljen gospodarski forum. To prepotrebno delovno telo (upamo, da ne bo zamrlo kot marsikateri naš forum doslej) je županu Cosoliniju dostavilo dokument, ki so ga sestavile SKGZ, SSO (ki je bila na petkovem posvetu nerazumljivo odsotna), SDGZ, Kmečka zveza in Zadružna kraška banka in vsebuje »naše« poglede in predloge za pravo novega urbanističnega načrta občine Trst. Škoda, da v omenjenem forumu (zaenkrat) ni Agrarne skupnosti, t. j. organizacije, ki predstavlja trideset Jusov in Srenj, ki imajo v lasti ali posedujejo v Tržaški pokrajini več kot 5.000 hektarjev površin. Poleg tega imam občutek, da je bil dokument narejen »od zgoraj«, torej brez predhodnega posvetovanja z ljudmi, ki na tem prostoru živimo. Dokument npr. med drugim vsebuje tudi predlog o bodoči namembnosti opuščenih kasarn, toda, ali je kdo iz Foruma vprašal npr. Banovce, kaj oni predlagajo za bivšo kasarno pri Banjih?

Po, ob ali še bolje pred posvetom Premisliti prostor, pa bi

morali OBE krovnim prirediti posvet Premisliti »krovnost« ali organiziranost naše manjšine in se dogovoriti o lastni čimprejšnji ukinitvi in ustanovitvi novega, demokratično izvoljenega predstavništva naše narodne skupnosti. Škoda, da ni za to letos poskrbel minister Žekš (kajti sami, kljub temu, da želimo biti subjekt, tega očitno nismo sposobni narediti). Minister bi moral dodeliti manjšini ne za 10%, ampak za polovico manj sredstev in prepričan sem, da bi v roku dveh mesecev imeli skupno demokratično izvoljeno predstavništvo. Nakar pa bi nam gospod minister primaknil še drugo polovico letne podpore in mogoče dodal še 10% nagradnega bonusa (»altroke subjekt!«).

Dejstvo, da ima manjšina, več kot dvajset let po padcu Berlinskega zidu in po epohalnih spremembah, ki so se od takrat zgodile v naši matični domovini, v Evropi in svetu sploh ter kljub današnji težki gospodarski krizi še vedno popolnoma isto »organiziranost«, je nepojmljivo in nesprejemljivo.

Prepričan sem, da bi z novo, enotno, demokratično izvoljeno predstavniško strukturo, ki bi vključevala in upoštevala vse naše različne politične nazore pod skupnim imenovalcem SLOVENSTVA, lažje, hitreje, učinkoviteje, predvsem pa z manj zdrahami in z racionalnejšo uporabo finančnih sredstev zagotovili naši narodni skupnosti ne samo obstoj, ampak tudi svetlo razvojno perspektivo.

David Malalan

SSO Poklon zaslužnim Slovincem

V ponedeljek, 31. oktobra, na gilijo praznika vseh svetih, se je delegacija Sveta slovenskih organizacij poklonila nekaterim pomembnim Slovincem, ki so zaslužni za ohranjanje in razvijanje narodne zavesti in jezika v zamejstvu. Pobuda je nastala že lani z obiskom grobov slovenskih rojakov v Kanalski dolini. Takrat so predstavniki SSO položili vence v Žabnicah in Ukvah. Letošnji poklon pa je imel deželno razsežnost. Najprej se je SSO poklonil prof. Jožetu Peterlinu na pokopališču na Opčinah. Predsednik Drago Štoka se je spomnil na delovanje in zasluge prof. Peterlina na Tržaškem in Goriškem, poudaril kako je njegovo delo vidno še danes ter spomnil, da obhajamo letos 100-letnico njegovega rojstva in 35-letnico smrti. V Gorici se je delegacija SSO-ja poklonila Lojzetu Bratužu in Ljubki Šorli. Priložnostno misel je izrekel goriški pokrajinski predsednik Walter Bandelj. Bratuževo "Glej k tebi Vsemogočni" pa je zapela moška pevskina skupina Akord iz Podgore. Sledila sta obiska grobov duhovnikov Ivana Trinka zamejskega v Tarčmunu in Jurija Prešerna v Ovčji vasi. Za slednjega je pokrajinski predsednik Giorgio Banchig podčrtal, da je bil brat največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna.

Pred vrnitvijo je delegacija Sveta slovenskih organizacij še obiskala rojaka in dolgoletnega kulturnega delavca Šimna Prešerna, ki je praznoval 90. rojstni dan. Šimen Prešeren je vestransko dejaven v Kanalski dolini. Bil je odbornik društva Planinka in večkrat kandidiral na listi Slovenske skupnosti. Vse njegovo delovanje je bilo usmerjeno v ohranitev slovenske zavesti in besede. Zaradi tega so se mu predsednik Štoka in ostali predstavniki iskreno zahvalili za vse opravljeno delo na kulturnem, civilnem in političnem področju v Kanalski dolini.

G20 - V Cannesu se je včeraj zaključilo srečanje voditeljev najpomembnejših svetovnih gospodarstev

Na vrhu dogovor o krepitvi IMF in optimizem glede rešitve težav evra

Podpore uvedbi davka na finančne transakcije pričakovano ni bilo, a Sarkozy se bo zanjo boril naprej

CANNES - Vrh skupine 20 najpomembnejših svetovnih gospodarstev (G20) se je včeraj po mnenju sodelujočih sklenil optimistično. Voditelji so doslegli dogovor o povečanju sredstev Mednarodnega denarnega sklada (IMF) ter potrdili seznam 29 globalnih sistemskih bank, za katere bo veljal poseben nadzor. Ob tem verjamejo, da bo Evropa uspela razrešiti svoje težave.

Skupina najpomembnejših gospodarstev na svetu se je v francoskem Cannesu strinjala, da je treba povečati sredstva IMF, je povedal predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy. S tem naj bi mednarodna skupnost prispevala k reševanju krize v območju evra.

Evropski voditelji sicer odločitve, kako bodo to storili, še niso sprejeli. Prav tako niso razkrili, kakšna naj bi bila vsota, s katero bi okrepili IMF. V uradni izjavi po zaključku srečanja so države zapisale, da bodo pravočasno zagotovile sredstva, ki jih sklad potrebuje za izpolnjevanje svoje sistemske vloge. O možnostih izvedbe povečanja - med njimi izjava omenja bilateralne prispevke ter prostovoljno sodelovanje pri oblikovanju posebnih struktur - bodo na naslednjem srečanju razpravljali finančni ministri držav G20.

Prav tako so se voditelji uspeli dogovoriti o krepitvi globalne finančne varnostne mreže. Tako so IMF podprli pri oblikovanju nove previdnostne in likvidnostne linije, s katero bi lahko pomagali državam pri zagotavljanju kratkoročne likvidnosti. Gre za države "z močnimi politikami in temelji, ki se srečujejo z zunanjimi šoki". Sicer pa bo sklad delal tudi na vzpostavitvi enotnega finančnega mehanizma, prek katerega bi lahko pomagal članicam v težavah.

Zaključna izjava pa se dotika tudi vprašanja posebnih pravic črpanja (SDR) oz. košarice valut, ki določajo vrednost te knjižne valute IMF. SDR je sedaj košarica štirih valut - evra, jena, britanskega funta in ameriškega dolarja -, a hitro rastoča gospodarstva že več let izvajajo pritisk za njeno reformo; predvsem naj bi v košarico vključili kitajski juan. Sestava košarice SDR bo pregledana "leta 2015 ali prej, če bodo valute izpolnjevale obstoječe kriterije za vključitev", v zaključni izjavi pišejo gospodarstva G20.

Voditelji skupine G20 so potrdili tudi seznam 29 globalnih sistemskih bank, za katere bodo veljali poseben nadzor in strožje kapitalske zahteve, tako da jih ne bo treba več reševati davkoplačevalcem. Na seznamu, ki ga je pripravil Odbor za finančno stabilnost (FSB), prevladujejo evropske banke. Med bankami s prisotnostjo v Sloveniji sta na njem Unicredit in Societe Generale.

Če standardi Basel III, o katerih so se vodilni svetovni centralni bančniki dogovorili septembra lani, predvidevajo, da se bo količnik najbolj kakovostnega temeljnega kapitala v bankah s sedanjih dveh odstotkov do leta 2019 dvignil na sedem odstotkov, pa so se finančni regulatorji letos dogovorili, da se za sistemsko pomembne banke predvidi dodatnih 1,0 do 2,5 odstotne točke višji količnik.

V Cannesu pa ni bil dosežen preboj pri vprašanju davka na finančne transakcije. Voditelji so v sklepi izjavi zgolj "prepoznali pobude v nekaterih državah za obdavčitev finančnega sektorja, vključno z davkom na finančne transakcije". Francoski predsednik Nicolas Sarkozy, eden glavnih zagovornikov uvedbe tega davka, je ob tem napovedal, da se bo boril naprej.

Sarkozy je na novinarski konferenci po koncu vrha povedal, da je bil glede vprašanja uvedbe davka na finančne transakcije dosežen napredek, pa čeprav mu G20 ni izrekel podpore. Priznal je, da gre za zelo težavno vprašanje, veseli pa ga, da se je predsednik ZDA Barack Obama vsaj strinjal s tem, da bi moral finančni sektor nekaj prispevati za financiranje razvoja.

Sicer pa je velik del pozornosti na srečanju zaradi ponedeljkeve napove-

di referendumu o dogovoru za celovito rešitev evra ukradla Grčija. Napetost je sicer v četrtek, ko je grški premier George Papandreu, tudi po hudem pritisku evropskih voditeljev, od svojega načrta odstopil.

Skladno s to novico je na vrhu G20 zavlado nekoliko bolj optimistično vzdušje glede prihodnosti območja z evrom. Šef Evropske komisije Jose Manuel Barroso je priznal, da je bilo na Azurni obali območju evra namenjene veliko pozornosti, pri čemer so svetovne partnerice EU posredovale "jasno sporočilo podpore", nekatere pa tudi "občudovanje" zaradi ukrepanja pri spopadanju s krizo, ki naj bi bilo brez primere.

"Trgi pričakujejo močan signal iz Evrope, da ta stoji za evrom," pa je poudaril ameriški predsednik Barack Obama. Ob tem je izrazil zaupanje, da bodo evropski voditelji za razrešitev krize storili vse, kar je potrebno. "Tega so sposobni," je zatrdil.

Martina Gojkošek (STA)

Nekateri voditelji držav najpomembnejših gospodarstev sveta na vrhu G20 v Cannesu

ANSA

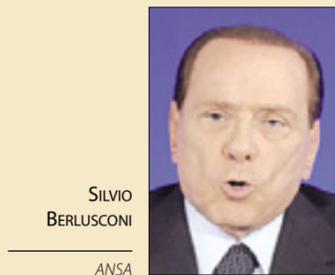
G20 - Berlusconi še vedno prepričan, da vodi vlado s »trdno« večino

Poleg EU bo tudi IMF nadzoroval Italijo pri izvajanju ukrepov in reform za izhod iz krize

CANNES - Italija je pozvala Mednarodni denarni sklad (IMF), naj spremlja izvajanje njenih ukrepov za ureditev javnih financ in uresničevanje reform, je včeraj v Cannesu povedal predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso. Tako bo Rim napravil domačo nalogo, bo sicer spremljala tudi EU. Stokovnjaki komisije bodo v Italijo odpotovali prihodnji teden.

"Italija se je sama odločila, da IMF pozove, naj spremlja izvajanje" njenih ukrepov in reform, je pojasnil šef komisije po koncu vrha skupine najpomembnejših gospodarstev na svetu G20. Barroso je ob tem povedal, da bodo strokovnjaki komisije v Italijo odpotovali prihodnji teden, da začnejo ocenjevati izvajanje obljubljenih ukrepov in reform v okviru nadzornega mehanizma, ki ga bo EU vzpostavila v partnerstvu z IMF.

EU in IMF bosta Italijo ocenila trikrat na leto, enkrat v vsakem četrletju, pa je pojasnil predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy. To je po njegovih

SILVIO BERLUSCONI

ANSA

besedah izjemno pomembno za okrepitev verodostojnosti obljubljenih ukrepov in reform. Po mnenju nekaterih analitikov je sicer to nenavadno, saj IMF skupaj z EU nadzoruje izvajanje ukrepov in reform v državah, ki so dobile mednarodno finančno pomoč. To so doslej Grčija, Irska in Portugalska. IMF prispeva približno tretjino pomoči tem državam.

Stališče Italije do tega vprašanja je po zaključku vrha G20 pojasnil italijanski premier Silvio Berlusconi. Ta je poudaril, da je IMF Italiji tudi ponudil fi-

nančno pomoč, a jo je Rim zavrnil, saj je ne potrebuje. Italijanski premier je znova poudaril tudi, da je Italija pozvala IMF, naj spremlja njene ukrepe. Nikakor pa to ne omejuje njene suverenosti. "IMF ne bo izrekal nikakršnih sodb o reformah, ampak bo le potrdil, da bodo te uresničene," je poudaril.

Gre torej za preventiven nadzor, G20 pa po besedah italijanskega premierja ni zaskrbljen nad stanjem v tretjem največjem gospodarstvu v območju evra. To je sicer vse bolj na udaru finančnih trgov. Italijanski parlament naj bi do konca novembra pripravil stabilizacijski paket z ukrepi za zniževanje zadolženosti in pospeševanje gospodarskega okrevanja. Italija svojo odločitev glede IMF pojasnjuje z besedami, da tako ni bila prisiljena sprejeti formalnega nadzora Washingtona. S tem ko je sama prosila za nasvet oziroma mnenje, naj bi imelo vse skupaj popolnoma drugačno konotacijo.

Van Rompuy je sicer v Cannesu večkrat izrecno poudaril, da so "razme-

re v Italiji popolnoma drugačne kot v Grčiji". Izpostavil je tudi, da iz Italijo vse-skozi sodelujejo v "zelo spokojnem ozračju" in da nikakor ne gre za "diktat" državi. Berlusconi pa je zanikal trditve, da je njegova vlada pred razpadom. "Imamo trdno vlado in bomo še naprej vodili državo. Ne vidim nobenih drugih osebnosti, ki bi bile sposobne dostojanstveno predstavljati Italijo," je dejal Berlusconi, ki je na tak način hote spregledal osip parlamentarcev iz svoje stranke Ljudstva svobode. Ob tem je ocenil še, da v Italiji ni čutiti gospodarske krize. "Italija je premožna država. Potrošnja se ni zmanjšala. Restavracije so polne in na letališčih komaj dobite prostor," je še pojasnil.

Uradna izjava vrha G20 navaja, da voditelji držav G20 "podpirajo" ukrepe, ki jih je predstavila Italija na vrhu evroskupine in predviden nadzor s strani Evropske komisije. "Pozdravljamo tudi odločitev Italije, da povabi IMF k izvedbi javnega preverjanja implementacije njene politike na četrletni ravni."

GRČIJA - Pred glasovanjem o zaupnici

Vlada se je tudi uradno odpovedala referendumu

ATENE - Grčija se je tudi uradno odpovedala referendumu o dogovoru glede celovite rešitve za težave območja evra, je včeraj sporočil finančni minister Evangelos Venizelos. Z napovedjo referendumu je premier George Papandreu v začetku tedna sprožil jezne odzive v Evropi, ideja je naletela na nasprotovanje tudi v vrstah grške vlade.

Možnost opustitve ideje referendumu je pod pritiskom evropskih voditeljev na vrhu G20 Papandreu nakazal že v četrtek. Venizelos pa je včeraj o uradni odločitvi Grčije, "da ne bo izvedla referendumu", že obvestil evropskega komisarja za gospodarske in denarne zadeve Ollija Rehna, nemškega finančnega ministra Wolfganga Schäubla in šefa evroskupine Jean-Clauda Junckerja.

Dogovor o rešitvi evra s konca oktobra vključuje dogovor s bankami za znaten odpis grškega dolga, dokapitalizacijo bank in krepitev reševalnega sklada za preprečitev širjenja krize. V skladu z dogovorom bi Grčija v drugem paketu v zameno za nadaljevanje stro-

gih varčevalnih in reformnih ukrepov ukrepov do leta 2014 prejela skupno 130 milijonov evrov.

Grški finančni minister, ki je že pred tem jasno izrazil nasprotovanje referendumu, je uradno odločitev sporočil pred za minulo noč predvidenim glasovanjem o zaupnici Papandreujevi vladi. Kot je pojasnil Venizelos, je cilj glasovanja oblikovanje vlade narodne enotnosti, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

V trenutku, ko zapiramo redakcijo, sicer še ni jasno, ali ima grška vlada zagotovljeno večino - v 300-članskem parlamentu potrebuje podporo najmanj 151 poslancev -, in ali namerava Papandreu, ki se sooča s pozivi k odstopu, ostati na položaju premierja. Poslanecem je v četrtek sicer dejal, da ga bolj kot obstanek na položaju zanima "rešitev države".

Glasovanje o zaupnici se v parlamentu tradicionalno začne opolnoči. Poslanci bi morali glasovati posamično, in sicer tako, da naj bi vsak z glasnim "da" ali "ne" izrazil svojo odločitev. (STA)

Izrael bližji vojaškemu posegu v Iranu?

TEL AVIV - Napetost med Izraelom in Iranom raste. Izraelski predsednik Šimon Peres, nekdanji Nobelov nagrajenec za mir, je dejal, da je njegova država bližja vojaškemu posegu kakor diplomatski rešitvi glede iranske jedrske grožnje. V intervjuju za izraelsko televizijo Channel 2 je Peres izjavil, da obveščevalne službe različnih držav opozarjajo svoje državnike, da je časa vse manj, »ne vem pa, ali se bodo ti državni voditelji na podlagi opozoril odločili za akcijo«. Peres trdi, da bo Iran morda že čez šest mesecev postal jedrska sila. Vloga Izraela je, da na to opozarja, problem pa zadeva cel svet, trdi predsednik. Dva nekdanja šefa Mosada menita, da bi vojaški poseg v Iranu predstavljal norost, saj bi sprožil dolgotrajno vojno. 88-letni Peres je v intervjuju dejal, da najbrž še ni bila sprejeta nobena odločitev.

Nasilje in protesti v Siriji se nadaljujejo

DAMASK - Arabska liga je dala sirski vladi dva tedna časa za umik vojske iz mest in izpuštitev zapornikov. Sirska državna televizija je sicer včeraj razglasila amnestijo za vse, ki se bodo odločili predati orožje, a nasilna kampanja proti protestnikom se kljub temu nadaljuje in je včeraj terjala najmanj pet novih žrtev in več ranjenih. "Notranje ministrstvo poziva vse, ki imajo orožje, so ga prodajali, širili, kupovali ali financirali njegov nakup ter sami niso zagrešili nobenega umora, da svoje orožje predajo na najbližji policijski postaji v svojem okrožju," so sporočili s sirskega notranjega ministrstva. Kot so dodali, bodo vsi, ki se bodo odzvali na poziv, ki velja do 12. novembra, pomiloščeni in bodo ostali svobodni.

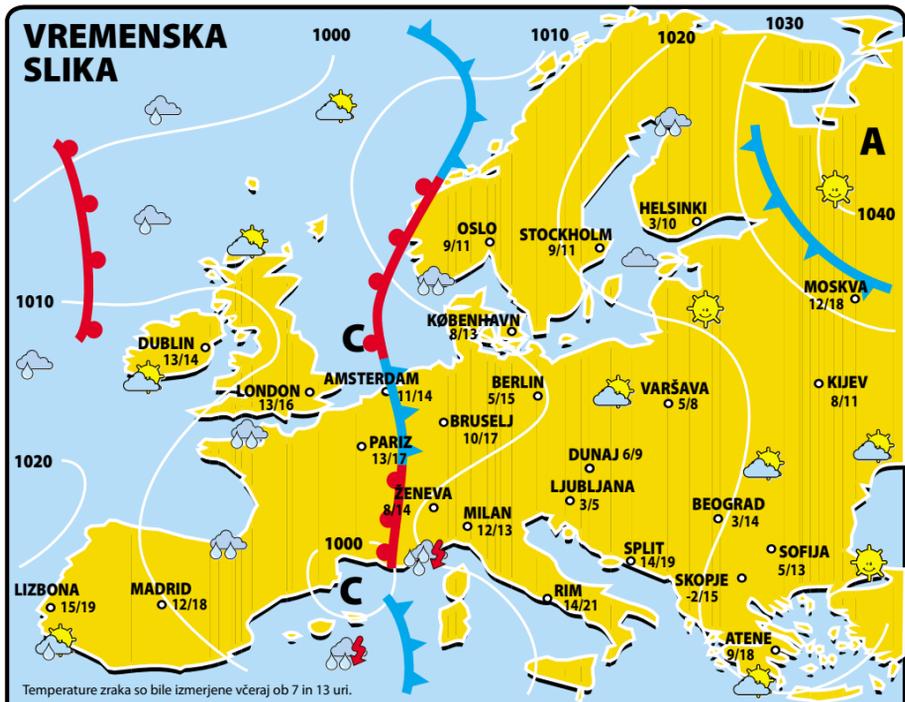
V Rusiji protesti več tisoč desničarskih skrajnežev

MOSKVA - Tisoči nacionalistov in desničarskih skrajnežev so se včeraj ob praznovanju Dnevu narodne enotnosti zbrali na protestih v Moskvi in drugih ruskih mestih. S protesti udeleženci izražajo željo po vzpostavitvi močne, slovanske Rusije. "Rusija za Ruse!" je pod strogim nadzorom varnostnikov skandiralo več tisoč protestnikov, ki so se, nekateri opremljeni s črnimi maskami, zbrali v središču Moskve. Po podatkih policije se je protesta udeležilo 7000 oseb, medtem ko organizatorji govorijo o celo 25.000 sodelujočih, poroča nemška tiskovna agencija dpa. (STA)

jasno zmerno oblačno oblačno rahel dež zmeren dež močan dež nevihte veter megla rahel sneg zmeren sneg močan sneg topla fronta hladna fronta okluzija izobara C središče ciklona A središče anticiklona

NAPOVED ZA DANES
 Povsod bo oblačno: padavine bodo šibke do zmerne na vzhodnem pasu, proti zahodu pa bodo močnejše. Na obali bo pihal zmeren do močan jugovzhodnik, v Lignanu in Gradežu se bo lahko pojavilo močno vzvalovanje.
 V zahodni Sloveniji bo pretežno oblačno, ponekod na severnem Primorskem bo občasno rahlo deževalo. Drugod bo sončno z občasno zmerno oblačnostjo. Pihal bo južni do jugozahodni veter, ob morju jugo. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 11, najvišje dnevne od 13 do 17 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI
 Jutri bo oblačno in možne bodo rahle padavine
 Jutri bo sprva v večjem delu Slovenije delno jasno. Čez dan se bo od jugozahoda spet pooblačilo, v zahodni in osrednji Sloveniji bo popoldne pričelo deževati.

Depresija na jugozahodnem Sredozemlju trenutno povzroča blage in vlažne tokove. V nedeljo bodo nastali vlažni tokovi iz jugovzhoda na visoki nadmorski višini, vendar vzhodni in manj vlažnih v nižjih plasteh.
 Nad zahodnim Sredozemljem je izrazito ciklonsko območje. Z jugozahodnikom k nam priteka topel in dokaj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 6.50 in zatone ob 16.47
 Dolžina dneva 9.57

BIOPROGNOZA
 Vremenski vpliv bo obremenjen in občutljivi ljudje bodo imeli z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Spanje v noči bo moteno. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
 Morje je mirno, temperatura morja 16,9 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	14	2000 m	7
1000 m	12	2500 m	2
1500 m	8	2864 m	1

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 2,5 in v gorah 3.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

VESOLJE - Eksperiment v moskovskem raziskovalnem inštitutu

Prostovoljci končali 520-dnevno simulacijo misije na Rdeči planet

Štirje udeleženci eksperimenta v vesoljski kapsuli

ANSA

MOSKVA - Skupina šestih prostovoljcev je včeraj končala 520-dnevno simulacijo vesoljskega poleta na Mars. Eden od članov mednarodne ekipe raziskovalcev je zlomil pečat in odprl vrata kapsule, nato pa je vseh šest prostovoljcev, oblečenih v modre kombinizone, izstopilo na prosto, kjer so jih pozdravili znanstveniki in svojci.

"Mednarodna ekipa je zaključila 520-dnevno misijo," je ob prihodu iz kapsule dejal poveljnik Aleksej Sitjov, eden od treh Rusov, ki so sodelovali v napornem eksperimentu, poročajo tuje tiskovne agencije.

Kot je poudaril, so program misije izvedli v celoti, vsi člani ekipe pa so v dobrem zdravstvenem stanju. "Zdaj smo pripravljeni na nadaljnje teste," je dodal.

Član ekipe iz Italije Diego Urbina je dejal, da je ponosen, da je lahko sodeloval v misiji. Izrazil je upanje, da bo eksperiment pomagal človeštvu, da bo "nekega dne uresničilo svoje sanje".

V preizkusu sta sodelovala še Kitajec in Francoz.

Eksperiment v moskovskem raziskovalnem inštitutu se je začel 3. junija lani. Prostovoljci, vsi so bili moški, stari med 27 in 38 let, so bili zaprti v posebnem, 550 kubičnih metrov velikem zabojniku.

Imeli so dnevno osem ur časa za spanje, osem ur za delo in osem za sprostitve. Redno so morali dajati vzorce urina in krvi, prav tako so bili 24 ur na dan obdani s kamerami in senzorji. Vsak član "posadke" je imel na voljo le tri kvadratne metre zasebnega prostora, ki je bil skrit pred kamerami.

Trije prostovoljci so mesec dni preživeli v posebnem modulu, ki naj bi predstavljal pristajalno vozilo na Marsu, dva pa sta opravila tudi navidezen vesoljski sprehod.

Cilj poskusa je bil ponazoritev misije na Rdeči planet - 250 dni potovanja, 30 dni bivanja na površini planeta in še 240 dni za vrnitev, kar nanese skupaj 520 dni. (STA)

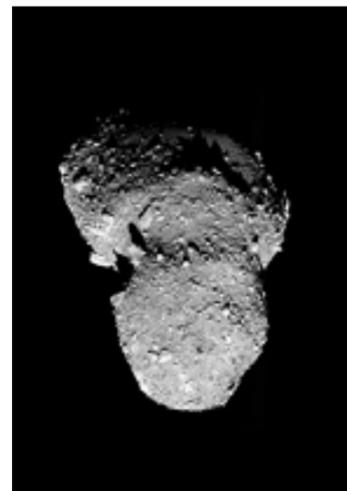
VESOLJE - Za naš planet ni nevarnosti

V bližino Zemlje bo v noči na sredo zašel večji asteroid

WASHINGTON - Ameriški astronomi napovedujejo, da bo v bližino Zemlje v noči na sredo zašel asteroid 2005 YU55, kar bo za znanstvenike izjemna priložnost, da ga podrobneje preučijo. Astronomi zagotavljajo, da ni nevarnosti, da bi asteroid padel na naš planet, ni.

Gre za večji asteroid okrogle oblike in premera približno 400 metrov; Zemljo bo predvidoma v sredo ob 0.28 po srednjeevropskem času pozdravil iz razdalje 325.000 kilometrov in se ji bo tako približal bolj kot Luna, so sporočili iz ameriške vesoljske agencije Nasa. Asteroid 2005 YU55 bo prvo nebeško telo podobnega obsega, ki je prišlo v takšno bližino Zemlje v zadnjih 30 letih, naslednje podobno srečanje pa znanstveniki napovedujejo za leto 2028.

Porozen, kot oglje črn asteroid, ki ga astronomi uvrščajo v razred C, si bo mogoče ogledati s teleskopom, a znanstveniki opozarjajo, da ga bodo astronomi ljubitelji videli kot "razmeroma bledega". "S prostim očesom si ga ne bo mogoče ogledati. Potrebovali boste teleskop z vsaj 15-centi-

metrskim ogledalom, da ga boste zagledali. Še težje ga bo opazovati, ker se bo po nebu pomikal zelo hitro," je pojasnil programski direktor ameriškega oddelka za astronomske znanosti nacionalnega sklada za znanost Scott Fisher.

V Severni Ameriki so za opazovanje asteroida na nekaj krajih že namestili posebne radarske teleskope. Najbolje bo asteroid po napovedih znanstvenikov viden ob vzhodni obali Severne Amerike v zgodnjih večernih urah 8. novembra po krajevnem času.

Asteroid 2005 YU55 so astronomi odkrili leta 2005, uvrščajo pa ga v skupino 1264 velikih asteroidov, ki krožijo okoli Sonca, v širino merijo preko 150 metrov in bi lahko po ocenah Nase za Zemljo bili potencialno nevarni. "Želimo si preučiti tovrstne asteroide, tako da bi v primeru, če bi izgledalo, da nas lahko kakšen dejansko zadane, vedeli, kaj narediti," je povedal astronom Nacionalnega sklada za znanost Thomas Statler.

Prav tako so tovrstni asteroidi za znanstvenike zanimivi, ker so po nekaterih teorijah ravno oni na Zemljo v pradedavnini prinesli ogljik in nekatere druge elemente. Najbližje Zemlji bo eden od asteroidov iz te skupine po napovedih znanstvenikov prišel leta 2094, ko ga bomo lahko opazovali z razdalje 269.000 kilometrov. (STA)

PODNEBJE - Ameriška univerza MIT

Izpusti toplogrednih plinov stalno naraščajo

BOSTON - Študije ameriške univerze MIT o znanosti in politiki podnebnih sprememb ugotavlja, da je bilo leta 2010 v ozračje izpuščenih za šest odstotkov več ogljikovega dioksida kot leta 2009 oziroma skupaj za 564 milijonov ton več. Za več kot polovico dodatnega onesnaževanja sta zaslužni Kitajska in ZDA.

Omenjenih 564 milijonov ton povečanih emisij je toliko kot v ozračje na leto izpušijo vse države na svetu, če bi izvzeli tri največje onesnaževalce, ki so Kitajska, ZDA in Indija. Ravni izpuščenih plinov, uspele znižati svoje izpuste za osem odstotkov pod ravnino leta 1990. (STA)

nančna kriza leta 2010 končala, bi lahko nakazovali tudi podatki o izpuščenih toplogrednih plinov, saj to pomeni, da so ljudje več potovali, tovarne pa so povečale porabo fosilnih goriv, kot je na primer premog. Tega največ porabita Kitajska in Indija, kjer so izpušili toplogrednih plinov zaradi kurjenja premoga od leta 2009 do 2010 porasli za 8 odstotkov. Dobra novica pa je, da so nekatere države odgovornejše. Medtem ko Kitajci, Američani in Indijci pospešeno uničujejo planet, pa so razvite države, ki so ratificirale kyotski protokol o zmanjšanju izpuščenih toplogrednih plinov, uspele znižati svoje izpuste za osem odstotkov pod ravnino leta 1990. (STA)